

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Fenséges vendégek.

Budapest, szeptember 2.

Szomorú, hogy még mindig nagy betűkből kell kinyomatni azokat a híreket, melyek a Habsburg-család magyarországi utazásáról szólnak. Kürt, harmona, trombita s egyéb fuvó- és vonóhangszerek hirdetik, hogy Ferencz József, vagy valamelyik vérokonna magyar földet tapos. Ezeket az instrumentumokat már tisztogatják, hangolják, mert az őszi séjour ideje közeledik. S ebben a szokásban benne van mindaz a kényelmetlen érzés, mely a magyar ember örömeibe vegyül, ha üdvözölnie kell királyát.

Igaz, mintha csak azt mondanánk, „télén nagyon hideg van, nyáron nagyon meleg van“, olyan közkeletű szólás-mondás, hogy Ferencz József és atyafiai csak vendégként jönnek Magyarországra. De nem szabad azt gondolni, hogy a megszokás tompította valamelyest azt a keserűséget, mely az embert ilyen vendégjárásnál elfogja. Még most is, amikor pedig a nemzeti kormány iránt megnyilvánuló bizalom fölkelte azt a gondolatot, hogy végre ezen a ponton is megkezdődnek az elégtéltel-szerzés előmunkálatai, még most is csak lehangoltsággal lehet erről a tárgyról beszélni.

Nem lehet ugyanis szabadulni attól a gondolattól, hogy Magyarország csak amolyan gyarmat, ahová az uralkodó

csak vadkant megy üzni, vagy szarvast hajtani — különben az év legnagyobb szakában rezidenciájából intézi a gyarmat ügyeit. Nem kívánja senki, hogy a király és nemzet között való egyetértés holmi tulzott konfidenciában nyerjen kifejezést — mint ahogy az most Törökországban történik, hogy a szultán kiáll az erkélyre és „kedves gyerekeknek“ titulálja a palotája előtt ácsorgókat. Még azt sem kívánjuk, hogy afféle viszony fejlődjen ki a nemzet és király között, mint amilyen a német birodalomban van — miután Vilmos császár temperamentuma elűtő a másétól. (Ámbár erről lehetne beszélni, mert Vilmos császár a maga temperamentumával fényesen beigazolta, hogy a nemzeti lelkesedést milyen magasra lehet fokozni egy-két idejében és helyén elhelyezett talpraesett mondással.) De azt méltán el lehet várni, hogy Magyarország királya valahogy intímebben forrjon össze a nemzettel és hogy ne vendégnek érezze magát itten, mi pedig ne a vendéglátók lámpalázával szaladjunk eléje „isten hozta“-t kiáltani.

Körülbelül elgondolhatja mindenki, hogy Ferencz József már nem igen fog változtatni mostani szokásán. Öreg ember, kinek mozdulatát, lélegzetvételét doktorok dirigálják. Ő maga is úgy beleműködött bizonyos viszonyokba és környezetekbe, hogy onnan kitépni, életének veszélyeztetése nélkül, alig lehetne. De

ebből nem következik, hogy a mostan állapot megváltozhatatlan törvényre jegezesedjen ki.

A kormány bizonyosan hozzáfogott ahhoz a diszkrét munkához, mely a dinasztia és a nemzet között lévő atmoszférát melegebbé hevitheti. Bajosan képzelhető el, hogy ezt a viszonyt törvényvel lehetne szabályozni. Sokan úgy gondolják, hogy a király kötelességévé kell tenni, hogy bizonyos időt, mondjuk, hat hónapot Magyarországon töltsön. Amikor Svédország és Norvégia perszonál-unióban éltek, a svéd király törvényileg volt kötelezve, hogy bizonyos időt Norvégiában mulasson. Ez a köteles tartózkodás azonban, mint tudjuk, nem hozta meg üdvös gyümölcsseit.

Az ilyen kényszer-tartózkodás nem is teremtheti meg a mélyebb relációkat. Ezeknek önmaguktól kell kifejlődniök, spontán kell jelentkezniök. Hogyan, miképpen, mely módszerek által, ezt paragrafusokba szedni nem lehet. Aki megtenné, csak olyan munkát végezne, mint azok, akik illemszabályokat irnak és terjesztenek. A Habsburg-dinasztia tagjainak éreznük kell, hogy mi módon közelíthetik meg a nemzet szívét. Igaz, hogy az udvari hírek szerint az uralkodó nem sok iniciatívát enged a főhercegeknek és ezeknek az élete és beszéde kidolgozott sémába van beleszorítva. Mindamellett vannak szavak és gesztusok, melyek ellen nem lehet kifogása a

Virágok alkonya.

Irta: Nógrádi László.

(Utánnyomás illus.)

A sovány kaszás a virágok hónapjában finom acél pengét tesz kaszája ösztövére nyelére, sőtét köntösét feleseréli rózsaszín paláttal s így indul el nagy útjára. Virágot, bimbót fog kaszájában kemény emberi körök helyett. Nem a velőten csontokon fogja kipróbálni kaszáját, hanem a finom, kedves virágocskákon. És megy, száll, nem mint zugó fergeteg, hanem mint langyos fuvalom. Megy, száll, száll s letelepszik ide is, oda is, mint kedves játszópajtás, kívül jó lenni, kívül jó menni, jobb vele ölelkezni, mint élni.

És a sovány kaszás kiterjeszti rózsaszín palástját az ő választottja fölé, megsuhintja finom-pengéjű kaszáját s lehull a bimbó, a virág. Nagyot kacag és tovább száll, játszópajtásnak szegődik s megint suhint a kaszájával és megint lehull egy virág.

Emberek, látjátok a munkáját? Halljátok kaszája suhogását? A virágok hónapjának rettentő aratása ez. És ti még álltok, kezetek nem szorul ökölbe. Csak könyveitek vannak, erőtök nines? Nines! . . .

Szállt, szállt a sovány kaszás rózsaszín palástjában és a kis Kereth Péterkeék háza felé tartott. Késő éjszaka volt már. Előltva a háznál minden világ és csend van. A kertre néző ablak nyitva, mert forró az éjszaka. A Halál-ennél az ablaknál állt meg. Benézett. A hold rásütött a Kereth Péterke sovány, vértelen arcára. Sokáig

nézte a Halál ezt a kis arcot s belelopta nézősével magát a kis Kereth Péterke álmába.

Igen, Péterke ezen az éjszakán a rózsaszín-palástos Halállal álmodott. Vele járt szép, himes réteken és pillangót kergetett a fénves napsugárban. A Halál vele hancurozott, behüzelgően beszélt s szeliden mosolyogva nézett rá. Aztán így szólt Péterkéhez: fogd meg a köntösöm szélét, mert röpiülni fogunk.

Péterke megfogta a köntöse szélét és ekkor a Halál elkezdett vele röpiülni. Szálltak mind magasabbra. Elérték a gomolygó felhők magasságait. Csodás, ragyogó felhőmezők terültek el itt.

— Szaladozzunk, — szólt a Halál. És szaladtak. Puha, selymes felhőmezőkön futottak keresztül-kasul. Finom pelyhe a felhőknek nem törte a Péterke lábát. Teste könnyű volt és bírta a futást. Csak a játék gyönyörre töltötte el lelkét és örült Péterke nagyon.

Mikor itt kiszaladozták magukat, így szólt a Halál: fogd meg ismét a köntösöm szélét, mert magasabbra fogunk röpiülni. És megfogta Péterke ismét a Halál köntösét.

Szálltak, szálltak megint. Messze elmaradtak a felhőmezők. Akkor Péterke így szólt: Félek, nagyon félek, bácsi. Anyit játszottam már veled, holnap ezért kikapok nagyon Lombos tanár urtól. Eressz vissza a földre, latint akarok tanulni. Holnap biztosan felelek, fel van adva az egész nyelvtan. Egy egész könyv. Eressz vissza, édes bácsi!

A Halál mosolygott s ezt felelte: Ne félj, Péterke, mindjárt ott lesziünk fent. Látod fiaeskám én a Halál vagyok. Aki megfogja a köntösöm szélét, az meghal. Te már meghaltál, Péterke. Nem kell visszamenned a földre többé. Nem kell már

félned Lombos tanár urtól. Nem kell latint tanulnod s a kis noteszba már nem ír neked szekundát se Lombos, se Csath, a kis tigris. Mindketten beirták a sok-sok szekundával tele jegyzett noteszba, hogy meghaltál. Még egy párszor tévedésből föl fog majd szólítani Lombos, a csörgőkigyó, de neked már nem kell felelned.

— Így lesz-e aztán, — kérdezte Kereth Péterke.

— Így lesz, fiaeskám, — szólt a Halál s ebben a pillanatban messzeterjedő széles, fénylő mezőkre értek. — Itt vagyunk, — mondta a Halál.

Péterke szétnézett és sok-sok hozzá hasonló gyereket látott a mezőségen. Valamennyien játszottak s mindnek jó kedve volt. Ott játszott köztük a féllábára biczegő Tornynos Pista is, aki a múlt évben a vizsgák előtt öngyilkos lelt.

— Te is megérkeztél, Péterke, — szólt Tornynos Pista és jókedvűen ránta meg a Péterke kezét. — Jöjj játszani velünk, itt nem kell félned. Oh, ez a boldogság mezeje. Ide nem ér el a kis notesz, nem kell se a latint, se az algebrát magolni. Jöjj, játszunk.

És Péterke összebarátkozott hamar a többi gyerekekkel is és játszottak gondatlanul, félelem nélkül. Vidáman futkostak, nem törődtek azzal, hogy holnap iskolába kell menni.

. . . Az álomnak hirtelen vége szakadt.

— Péterke, Péterke, — költögette őt az édesanyja. — Kelj fel, még tanulnod is kell.

Péterke még mosolygott, mikor felnyitotta szemét. Szeméből az álom boldogsága sugárzott. Hanem aztán, mikor egészen felébredt s eszébe jutott a Lombos tanár latin órája, rettenetesen eiszmorodott. Szeretett volna még álmodni, sze-

koronás főnek és azok mégis megolvashatják a jeget.

Sajnos, a főhercegeknek nem ez a véleménye. S ha véletlenül megszólalnak ezek az urak, önkéntelenül azt gondolja az ember, hogy jobb lett volna, ha nem beszéltek volna. A leghizelgőbb, amit nekünk tudnak mondani, az az, hogy nem értik a Landessprachet. Ezek a szomorú tények napról-napra rikóbbá válnak; mert minden vonalon látjuk a nemzeti lét kivirulását, csak éppen a dinasztia az, ahova elhatolni nem képes.

Azt mondják Bécsben, hogy a magyarok dinasztikus érzése gyanus, illanó jószág, amit szuronyokkal kell őrizni. Ez nem áll. Mi ismerjük önmagunkat. Tudjuk, hogy ezt a dinasztikus érzést nemcsak megőrizni könnyű, de könnyű oly hatalmas erővé is kifejleszteni, hogy hanyatlófélben levő dinasztiákat ismét visszaemelhet régi fényes paizsára. De persze ennek nem az a módja, hogy uton-utfélen megfricskazzák a nemzetet. Még a szolgától sem lehet hűséget gyanakodással és ridegséggel kieroszakolni. A magyar pedig sohasem volt szolga.

Budapest, szeptember 2.

Báró Burián Boszniában. Báró Burián közös pénzügyminiszter ma délelőtt Szerajevóba érkezett.

Justh Gyula üdvözlése. A makói függetlenségi párt ma a városi tisztviselői választások ügyében jelölő gyűlést tartott, mely alkalommal nagy ünnepségekben részesítette Justh Gyulát a legutóbbi ért híresztelésekkel és támadásokkal szemben. Lakatos Pál hosszabb beszédben rámutatott arra, hogy nemcsak Makón, de az egész országban megméltózik a függetlenségi pártot a rendbontó elemek; ezeket a pártból ki kell tessékelni. Majd dr. Dózsá Sámuel indítványára Justh Gyulát a gyűlésből táviratilag üdvözlötték, melyben őt a párt rendíthetetlen bizalmáról biztosítják. Azután bizottságot küldtek ki a párt újjászervezése ügyében

rette volna, ha csakugyan való lett volna az, amit a Halál mondott neki.

Kezébe vette a könyvet s kiment a kis kertbe, de nem tudott tanulni. Mindegyre a Halál járt eszébe, a gyönyörűség álom, a kedves játszás s a kis féllábra biczegő Tornycs Pista, akinek már jó, mert nem kell félni.

Még korán reggel volt. A nap fel se kelt, csak éppen első sugarai festegtek az ég alját. Péterke az eget nézte, a rózsaszínű eget. S úgy találta, hogy az a mező, hová a Halál vitte, éppen olyan színű volt. A latin rendhagyó igék, az anomaliák helyett a Halál járt eszébe s kíváncsian tartotta.

Bele-belenyilallott lelkébe az a gondolat, hogy pár óra múlva becsöngetnek a latin órára s a csörgőkigyó, Lombos tanár be fog lépni az osztályba. Elő fogja venni a noteszát s reszketni fognak tőle mindnyájan. Fel van adva az egész latin nyelvtan, a múlt évi is. Mindent tudni kell. Mikor erre gondolt, megdermedt a félelemtől, reszketett s liangosan tanulni kezdett. Vaczogott a foga félelmében s nem fogott az esze.

Nem, nem. Sok-sok lapja a nyelvtani könyvnek ott állt előtte.

— Nem fogom és ezt tudni sohasem, — sóhajtott Péterke és sirni szeretett volna.

Bement a vadszöllő-lugasba s megpróbált mégis tanulni. Hangosan olvasta a példákat. Olvasta, olvasta, de az esze minduntalan cserben hagyta. Mind halkabbá vált hangja, mind nehezebb lett a szeme, egyszerre csak lecsukódott. Sovány, sápadt fejcskője ráborult a latin nyelvtanra s úgy aludt.

A Halál mellette termett. Szeliden megfogta a kezét s így szólt hozzá: Mért gyötröd te magadat, Péterke. Akarsz-e velem jönni. Ott tulnan, ahol már voltál velem, csak boldogság van. Pé-

A képviselőház összeférhetlenségi bizottsága szeptember 21-én délelőtt tíz órakor ülést tart, melyen Maczki Emil képviselő összeférhetlenségi ügyét tárgyalja. Maczki azért van összeférhetlenségi helyzetben, mert mint fősolgabíró választották meg képviselővé.

Kossuth Ferenc a győrlekekhez. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter, mint az országos függetlenségi és 48-as párt elnöke ma a következő levelet intézte a győri választópolgárokhoz:

A győri választókerület polgáraihoz! Tisztelt polgártársaim! A győri függetlenségi és 48-as párt elnökének azt a jelentését, hogy Győrött két függetlenségi jelölt van, tudomásul vettem. A hazának és pártunknak feltétlenül szüksége van arra, hogy tömörüljön, nem pedig arra, hogy szétszakadjon. Azt tehát nem helyeselhetem, ha két függetlenségi jelölt lép fel ugyanabban a kerületben. Másrészt a hazának és pártunknak legnagyobb érdeke az, hogy azokat az elemeket, amelyek elveink alapján velünk egyesülni akarnak, tárt karokkal fogadjuk, mert csak úgy biztosíthatjuk hazánknak haladását a függetlenség felé, mint végezől felé. Ezért fogadtam legnagyobb örömmel Hlatky-Schlichter Lajos győri igen tekintélyes polgár belépését egy a középpontba, mint a győri függetlenségi és 48-as pártba és ezért fogadtam nagy megelégedéssel az ő jelöltetését pártunk programja alapján s ezennel őt pártunk középpontjának hivatalos jelöltjévé jelentem ki. Kérem a győri függetlenségi és 48-as szavazókat, hogy segítsék diadalra a függetlenségi dicsőséges zászlót annak a kezében, aki felismerte, hogy ez a haza jövőjének, boldogságának jelvénye s ezzel mutassák meg, hogy pártunk tudja is, akarja is keblére zárni azokat, akik ezental vele együtt küzdeni és győzni akarnak. Kossuth Ferenc, az országos függetlenségi és 48-as párt elnöke.

Balpárti értekezlet. A balpártnak Budapesten időző tagjai ma este a József-körút 70. szám alatt lévő pártkörben értekezletre gyűltek egybe, melyen a politikai aktuális kérdéseit beszélték meg. A párt tagjai megbotrányozásuknak adtak kifejezést afelől, hogy a kormány tétlenül nézi Volodimirov orosz tábornok horvátországi utazását, melynek világos célja a délszláv eszmének talpraállítása Oroszország érdekében. Ez a mozgalom veszélyezteti a magyar állam területi épségét, de veszélyezteti a dinasztia érdekeit is és alássa úgy magyar államnak, mint a dinasztiának nemzetközi tekintélyét. A balpárti képviselők méltatlankodva állapították meg, hogy a kormány képtelen az ország érdekeit megvédeni és elhárították, hogy a képviselőházban szóvá teszik az ügyet.

terke, jöjj velem. Harmatos, üde mezők várnak ott rád, már nem egy pajtáskád hallgatott rád. Látod, egyik se bánta meg. Egyik se akar vissza jönni a földre, hogy megint kezébe kerüljön a csörgőkigyónak, vagy a kis tigrisnek. Tarts velem Péterke!

Péterke nem felelhetett, mert felébredt. Ijedve nyitotta fel szemét s besietett. A reggeli már ott állt közen az asztalon.

— Siess Péterke, — szólt édesanyja. — Siess, mert elkései az iskolából. Aztán vigyázz. Figyeli és szedd össze az eszedet, Péterke. Kijavítsd a latint.

— Ki ám, — szólt apja is. — Szégyent ne hozz a fejünkre.

— Nem mernék az emberek szeme elé kerülni, ha megbuknál, az értesítőben mindenki elolvassá, hogy a Kerethék Péterje megbukott. Nagy szégyen lenne ez, fiam, — mondta az anyja s biztatón nézett Péterkére.

Péterke pedig fogta a könyvét és ment az iskolába. A feje szédült, a lába reszketett. Fülébe csengtek édesanyja, meg az apja szavai. Pedig tudta, hogy meg fog bukni. Lombos tanár rettenően megmondta már ezt neki még az év elején. És mondta azóta majdnem minden órában. Érezte, hogy ma is fog felelni. El van veszve, nem tud semmit. Ez az utolsó latin óra. S a vizsgáig se tudja megtanulni a latint. Szégyent fog hozni a szüleinek, ott fog állni az értesítőben kinyomtatva, hogy megbukott... Mindenki olvasni fogja s a szüleinek szégyenleni kell magát miatta.

Szédült a feje s reménytelen sötétség támadt a lelkében.

Rettenetes óra volt ez az utolsó. A szomorúságok s gyötrelmek órája. Lombos tanár, a csörgőkigyó, eljött a fellegekben itélni. A végíté-

Magyar nyelv az osztrák adóhivatalokban. Az osztrák pénzügyminisztérium a pénzügyigazgatóságok után a következő rendeletet intézte az adóhivatalokhoz:

A magyar királyi pénzügyminisztérium az alatta álló hatóságokhoz rendeletet intézett, amelyben a közszolgáltatások kivetése tekintetében az osztrák és magyar hatóságok között a recziprocitást elismerte és az alá rendelt hatóságokat utasította, hogy az osztrák hatóságoktól érkezett megkereséseket haladéktalanul intézzék el. Az osztrák pénzügyminiszter ennél fogva kötelességévé tette az alá rendelt adóhivataloknak, illetőleg tisztviselőknek, hogy az osztrák pénzügyminisztériumnak 1868. április 5-én kelt s még most is érvényben levő körrendelete értelmében a magyar hatóságoktól érkező magyar nyelvű megkereséseket haladéknélkül elintézzék és a magyar szövegnek németre való fordítását saját fölöttes hatóságuk után eszközöljék. Az osztrák adóhivatalokhoz intézett megkeresések és a hozzájuk csatolt kimutatások mostantól kezdve magyar nyelven szövegezetnek. Abban az esetben azonban, hogy ha az államkincstár érdeke sürgős intézkedést kíván, a magyar nyelven irt megkeresések mellé a német fordítást is hozzácsatolják. Hasonlóképpen a magyar korona országaiban működő adóhivataloknak is kötelességükben áll, hogy az osztrák birodalmi tanácsban képviselt országok adóhivatalaitól érkező átiratokat haladéktalanul elintézzék és a német megkereséseket a szükséghez képest annak magyar fordításával együtt felettes hatóságukhoz felterjeszték.

A fuzló. Az utóbbi napokban úgy a magyar, mint a bécsi sajtóban nap-nap mellett különböző hírek jelentek meg a fuzlóról. Ezekkel szemben illetékes helyről a következő kijelentést teszik:

A bécsi és részben a magyar sajtó által felkapott és ismételt terjesztett ama hír, mintha a magyar kormány a nyár folyamán a pártok fuziójáról tárgyalásokat folytatott volna és hogy a tárgyalások eredményét írásba foglalva a király elé terjesztette volna, teljesen légből kapott. Az egész híresztelés a nyári hírhiány pótlására szánt képzelődés. Az ügy épp annyira van ma, mint volt, amidőn Kossuth Ferenc erről a tavasszal Pécsen nyilatkozott.

Bosnyák emlékirat. Bosznia-Hercegovinának független államokká való proklamálása érdekében a külügyminiszterhez és a végrehajtó-bizottság által aláírt emlékirat ügyében a bosznia-hercegovinai mohamedánok végrehajtó-bizottsága kijelenti, hogy ilyen végrehajtó-bizottság létezéséről tudomásuk nincs, ilyen mozgalom eddig nem mutatkozott és ha mégis ily emlékirat menesztett volna a külügyi-

let trombitájának erejével hangzott minden szava és nem volt ebben könyörület, se vigasztalás, se remény.

Már vége mindennek. Befejeztetett. A vizsga már csak a kegyelemdőfést fogja megadni — nyilvánosan, mindenki előtt. Ez a szabály és ettől nincs menekvés. Rettenetes lesz ez, rettenetes. Sokan lesznek ezen a kivégzésen jelen. Az áldozatok kiállnak sorba a porondra, hogy a rettenhetlen óriással, a nagyerejű bajvivóval, Lombos tanárral megvívjanak.

Nincs remény, vele nem bír senki. Ő leveri mindeniket. Gyilkoló töre, a notesz vékony czeruzája neki szegeződik az áldozatnak s mikor már az eltéphetlen hálóban fetreng az áldozat, próbaszurásokat fog tenni rajtuk. Óh, ez a kínzás. Alsó emberek... Nincs erőtlök és szivetek, hogy ezt az egyenlőtlen harcot ölbe tett kézzel nézitek!...

Péterke tántorogva hagyta ott az iskolát. Megvárta, míg mindenki eltávozik, aztán ő is elment. Imbolyogva ment a forró utcán s mellé szegődött a rózsaszín-palástos Halál. Elébe terjesztette köntösét s biztatta: Fogd meg a szélét, Péterke, elviszlek a felhők sugaras mezejére, azon is tul, a boldogok helyére... Tornycs Pista vár!...

És Péterke elfeledkezett szüleiéről, kis testvéreiről, el mindenről és ment a Halál után.

Nem ment haza. Gyors és biztos léptekkel haladt a mező felé. Mikor elhagyta a várost s elérte a kis réti gyalogutat, mely fiúfabokrok között kanyargott tova, elkezdett futni. A Halál biztatta: siess, siess, jól fogd meg köntösöm szegegyét.

És Péterke futott. Könyvei széthulltak, már csak egyetlen egy maradt a hóna alatt, a latin nyelvtan.

niszterhez, az csak illetéktelen elemek részéről történhetett, kik a mostani zürzavart akariák saját ezéjakra felhasználni, vagy pedig olyanok részéről, kik a közvéleményt fel akarják tiltetni

A vasárnapi munkaszünet. A vasárnapi munkaszünetet szabályozó új törvény tervezetével a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete nincs megelégedve. Az egyesület országos kongresszust fog egybehívni, hogy a kereskedelmi alkalmazottak a munkaszünetre vonatkozó kívánásait formulázhassák. A kongresszust szeptember 6-án, vasárnap tartják meg Temesvárott.

A szerb kereskedelmi szerződés előzményei. A Zeit estilapia jó forrásból érdekes részleteket közöl a szerb kereskedelmi szerződés aktiválásának előzményeiről és kulisszatitkairól, amelyek politikai körökben sok szóbeszédre adnak okot. Az augusztus 8-iki minisztertanácsban bekövetkezett döntés előtt ugyanis a miniszterek többsége ahhoz az álláspont-hoz ragaszkodott, hogy nem volna időszerű az agráriusok és az alkotmányjogi pártok haragját magára vonnia a kormánynak a kereskedelmi szerződésnek a felhatalmazási törvény után való életbeléptetésével s ezért mindent el kell követni, hogy a szerződés parlamentáris uton lépjen életbe. Báró Beck miniszterelnök is ezen a véleményen volt akkor és a kabinet jegyzékét intézett a külügyminiszterhez, amelyben kifejtette annak nehézségeit, ha a szerb kereskedelmi szerződést a kormány felhatalmazási törvény után léptetné életbe. Ez még olyan időben volt, amikor esetleg össze lehetett volna hívni a törvényhozást egészen rövid lélezzakra. A külügyminisztérium azonban egyre halogatta a választ s így aztán a kabinetnek nem maradt más választása, mint alkalmazni a felhatalmazási törvényt.

A külügyminisztériumnak ilyenén eljárása mögött, komoly politikai körökben, bizonyos befolyásokat emlegetnek, amelyek nem először iparkodnak nehézségeket támasztani és akadályokat gördíteni a Beck-kabinet útjába. Ezek a befolyások a konzervatív körökben keresendők, ahol minden alkalmat megragadnak a parlament kormányzás rendszerének megakasztására és amely tábor állítólag tudta a módját, hogy az urakháza által visszavetesse a meliorációs törvényjavaslatot, így akarván a mostani kormány helyzetét komplikálni, ami sikerült is. A helyzet most az, hogy a Beck-kabinet meglehetősen zűlélt viszonyok közé került.

Messze bent járt már a mezőben. A fűzák efedték a várost, csak a tornyok s az iskola tetőjét látta. Még egy kicsit fűs, szólt a Halál, biztatva Péterkét. Még egy kicsit.

Alig lélekzett már. Sípítva tört elő kis melléből a lélekzet. Szemére kábultság borult. No, de ott volt már a nagy víz süppedő partján. Mosolyogva csillogott feléje a hatalmas viztükör.

— Itt vagyunk, — szólt a Halál.

Péterke akkor megrettent. Még egyszer szeretne volna megcsókolni az édesanyját, az apját s a kis testvéreit. Vágyva nézett a város felé. Mint egy sokszemű szörnyeteg, nézett rá villogó ablakaival az iskola. Hóna alul kiesett a retentő latin könyv.

Péterke rátekintett és egyszerre jeges borzongás kezdte szorongatni a szívét.
— Látod, látod, — mosolygott a Halál. — Mégis vissza akarsz menni. Kapaszkodj bele palástomba. Szállni fogunk, mint a mult éjszaka a puha, játékos mezőkre. Pajtásaid várnak.

És Péterke göresösen megragadta a Halál köntösét. S ebben a pillanatban a folyó hatalmas tükre ragyogó felhőmezővé vált előtte. És szállva szállt ezen a mezőn, a Halál köntösét fogva és a boldogságos rétekre gondolva, mosolygott sápadt arcocskája.

... És mosolygott a sovány kaszás, a Halál is. Rózsaszín palástjában tovább száll s megsuhogtatja éles kaszáját, mert a virágok hónapja a virágok alkonya. Száll, száll s belelopja magát apró, gyötrődő lelkek álmába. Az örök alkonyat vágyát csöppenti az élet helyheibe.

És ti emberek! mikor fogtok felébredni és mikor fogjátok mondani: az élet gyökereit nem szabad a halál vizével öntözni.

A szultán ünneplése.

Budapest, szeptember 2.

Tegnap a szultán lemondásának híre érkezett Konstantinápolyból, ma pedig nagy ünneplésekről ad hírt a táviró, melyek keretében hódolt a török nép Abdul-Hamid szultánnak, trónralépésének évfordulója alkalmából. Az ünneplők között voltak az új-törökök is, ami ezafelől annak, hogy a szultán és a komité között most feszült a viszony.

Abdul-Hamid trónralépésének évfordulóját mindig nagy fényvel ünnepelték Törökországban. Ezidén talán Konstantinápolyban nem voltak oly nagyarányúak az ünneplések, mint eddig, amikor parancsszóra világították ki a lakosok lázait, de annál bensőbb volt. Érdekes, hogy míg eddig a szultán sosem mutatta magát népe előtt, most gyakran megesik, hogy szónoklatot intéz a Yildizben megjelenő küldöttségekhez. Így most is személyesen üdvözölte a messzibb tájékról Konstantinápolyba jött mohamedánokat.

A szultán ünnepléséről a következőket jelentik Konstantinápolyból:

Rendkívüli pompával ülték meg tegnap, szeptember 1-én a szultán trónralépésének évfordulóját a Yildizben. Kiamil pasa nagyvezír üdvözlő beszédére a szultán így válaszolt:

Mindig leghőbb kívánságom volt népeim boldogsága és birodalmam fejlődése. Minden erőmmel iparkodni fogok hazánk jólétét előmozdítani és számítok az önök támogatására.

Egy csoport mohamedánhoz, amely Bulgáriából és Krétából jött s a palota előtt gyűlt össze, a szultán az ablakból ezt a beszédet intézte:

Kedves gyermekeim! Köszönöm szerencsekívánataitokat és arra kérem istent, vajha az alkotmány nektek szerencsét hozna.

Ezután az ifju-török bizottság járult a szultán elé gratulálni.

A trónralépés ünneplése külsőleg impozáns volt, a kivilágítás ragyogó, de a nép lelkesedése nem nyilvánult meg valami különösen, aminek az az oka, hogy a kenyér híhetetlenül megdrágult és a lakosság fél a reakziós elemek gyuitogatásaitól. Eppen ezért sok házat nem mertek kivilágítani. A Bosporus melékén is több palota sötét maradt a nép nagy csodálkozására. Ezek a paloták a bukott és elmenekült miniszterekéi voltak.

A kisázsiai általános helyzetről még mindig nem lehet végleges ítéletet alkotni. Az eddigi írásbeli jelentésekből kitűnik, hogy a kikötővárosokban, a hátsó partvidék kereskedelmi központjaiban, valamint a legtöbb helyőrségben, vilajetek fővárosaiban és más városokban, ahol az ifju-török bizottságnak és a tisztikarnak helyi bizottságot sikerült alakítaniok, az ifju-törökök a helyzet urai. Az eddigi hatóságok vagy teljesen alávetik magukat és elismerik ellenőrzési és felügyelési jogukat, vagy pedig, ha az illető funkcionáriusok bírják a bizottság bizalmát, kénytelenek a bizottság erős befolyásának hatást engedni. Egyes helyeken a régi regime hivatalnokainak körében az elégedetlenség jelei észlelhetők. A tudatlan vidéki lakosság teljesen értelmetlenül áll szemben a viszonyok fordulatával vagy pedig anarchisztikus állapotok bekövetkezését remélik. A tömegek felvilágosításában az ifju-török bizottság számos megbízottja működik, amelyeknek feladata természetesen igen nehéz. Ha azonban ellenáramlatok és reakziós kísérletek nem merülnek fel, úgy aligha fog veszély fejlődni. Sokkal inkább lehet ettől tartani egyes városokban, ahol számos gyanús elem tartózkodik. Így pl. Beyrutban mintegy 2—3000 jól felügyezett mohamedán van, akik eddig többnyire jövedelmező fegyveresempészettel foglalkoztak, amit az új regime rendezett állapotaiban abba kellett hagyniok. Ezek az emberek emélfogva eddigi keresetüket veszélyeztetve látják és érdekeik védelmére a Beyrutban alakult „Cercle ciltaire protegeant la liberté” egyesülettel szemben tömörültek azon jelszó alatt, hogy az igazságosságot igen, de katonai diktatúrát nem hajlandók elviselni. Ami most már a kisázsiai keresztényeket illeti, ezeknek összenyomása abban foglalható össze, hogy az első mámor elmúlása után aggodalmakat táplálnak, vajon az új éra állandó lesz-e és nem-e fogja előbb-utóbb a mohamedán elem ismét visszanyerni azelőtti mértékben az uralmat. A katonai szolgálat tekintetében is

aggodalmakat táplálnak a keresztények. Mindezen aggodalmak azonban egyelőre a választási campagne miatt háttérbe szorulnak. Daczára a kedvezőtlen és nem veszélytelen jelenségeknek, a komité legkiválóbb tagjai is bíznak abban, hogy sikerülni fog a jelenlegi, valamint az ezután fölmerülő nehézségeket is fátadhatatlan és áldozatkész tevékenységgel legyőzni.

A szultán nővére, Seniha hercegnő, hir szerint, egy császári yachton elébe ment fiának, Sabah Eddin hercegnek, aki atyja holttestét szállítja haza. Ezenkívül még több herceg szándékozik elébe menni a hercegnek. Ezt az utazást kétségkívül azért rendezik, hogy azt a nagy benyomást, amelyet Sabah Eddinnek a száműzésben meghalt atyja holttestével való hazatérte kelt, leszállítsák és elvegyék az élet. A „Románia” gőzös a szultán kiküldöttjével, Übeidullah brigadérossal, továbbá a herceg párthiveivel, ugyszintén a perzsa bizottság és a török sajtó képviselőivel, utrakelt a Dardanellák felé, hogy Sabah Eddin herceget üdvözöljék. Ugyancsak a herceg üdvözlésére holnap utnak indítják az „Izzedin” császári yachtot, amelyen Szulejman és Vahid Eddin hercegek, a szultán fivéréi, továbbá a szultán egyik unokahuga, ugyszintén Edhim pasa tábornagy, Fuad pasa volt nagyvezér, Galib pasa postaügyi miniszter, Nazim pasa hadtestparancsnok és más nagyméltóságok indulnak Sabah Eddin herceg elé.

A patriarkátus tegnap a belügyminiszternél tiltakozott a monasztiri vilajetbeli polgárok üzelmel ellen. A miniszter azt válaszolta, hogy utasította a vilajetek hatóságait ezen üzelmek leküzdésére és ezen ügyben memorandumot nyújtott át az összkormányknak, amelyet legközelebb fognak tárgyalni. A lapok a szalonikii komitének a választások ügyében szétküldött körlevelét teszik közzé. A körlevél kiemeli az egyöntetűség szükségességét, felsorolja a despotikus uralom bajait és felszólítja a lakosságot, hogy méltó képviselőket válasszon. Végül így szól a körlevél: Vigyázzatok, egész Európa figyel reánk. Ha az egység és haladás politikáját követjük, úgy támogatni fog bennünket, ha nem, úgy borzasztó szerencsétlenség fog országunkra zudolni. Ne döntük az országot veszélybe.

KÜLFÖLD.

Miljukov Bosznia annexiójáról. Miljukov dumaképviselő, az orosz kadet párt vezére, amint Szerajevóból jelentik, több napi ott tartózkodás után Triesztbe utazott, ahonnan Zágrába szándékozik menni. Elutazása előtt a „Szerpszka Riecs” szerkesztője előtt a következőleg nyilatkozott Bosznia annexiójáról:

Nagyon csodálkozom, hogy ezt a kérdést a mai viszonyok között egyáltalában szőnyegre hozták. Bosznia annexiója a nemzetközi jog és az európai egyensúly kérdése. Nem hiszem, hogy Ausztria-Magyarország megérdemli körei ezt a kérdést most fel akarják vetni. A jelenlegi nemzetközi helyzet nem alkalmas e kérdés megoldására és Európának most más dolgai vannak, semhogy ezzel foglalkozhatnák.

Marokkó. A Havas-ügynökség jelentése szerint dr. Wassel német konzul elutazása Fezbe meglepetést idéz elő. Az utazásnak nincsenek titkos céljai és az egyáltalában nem követ politikai célokat, hanem csupán a német érdekek erkölcsi támogatását van hivatva biztosítani. Épp oly valótlan, hogy Franciaország és Spanyolország jogosulatlanul a hatalmak nevében tárgyalnának Hafiddal. Majdnem az összes francia lapok tagadják Wassel utazásának a Havas-ügynökség szerint való értelmességét. Az utazásban oly jelenséget látnak, amely alkalmas lehet arra, hogy újabb bonyodalmakat idézzen elő. A Journal követeli, hogy a francia konzult küldjék Fezbe, Muley Hafidot ma Udjában szultánná proklamálták. A lakosság örömmünnepeket rendezett. A francia hatóságok semlegesesen viselkednek.

Bailoud tábornok este 9 óra 30 perczkor a következő táviratot küldte: Bu-Denib tegnap délután 1 órától este 7 óráig tartó erős támadásnak volt ki-

...és a többi esőlevegő a támadás intenzitása és az ... a magaslatokon foglalt állást. Két emberünk megsebesült, az egyik súlyosan. A támadók nagy veszteségeket szenvedtek. Lehetőség, hogy az új ... újabb nagy támadásnak leszünk kitéve.

Megezdült szövetség. A „Rjees” című újságnak ... hirtére, hogy Németország szövetségre lépett Svédországgal. Berlinből a következőt jelentik:

A Rjees orosz újság állítólag értesül arról, hogy ... Stockholmban erősen tartja magát az a hír, mely szerint a német császár stockholmi látogatása alkalmával a Hohenzollern fedélzetén katonai egyezményt írtak alá Németország és Svédország nevében, amely arra kötelezi az aláíró államokat, hogy háború esetén hadseregeik és flottáik közösen operáljanak. Csak azért, mert ezt az oktalant hírt esődiatósoképen hírvirati uton való terjesztésre méltatták, érezzük magunkat indítatva annak értékét leszállítani. Többet tenniük bizonyára felesleges.

Az amerikai flotta és Japán. Az „American Journal” közlése szerint Takahira japáni nagykövet a napokban titokban fölkereste Roosevelt elnököt Oysterbayban, akit arra kért, hogy az Egyesült-Államok és Kína közötti szövetségről elterjedt híreket hivatalosan cáfolja meg. A nagykövet azonkívül fölvilágosítást kért két amerikai hajórajnak a Csendes-oczeánon való megjelenésének okairól, minthogy ez a körülmény a japániakat rendkívül felizgatta. A tokiói kormány attól tart, hogy az amerikai hajóraj Japánban teendő látogatása alkalmával kedvezőtlen fogadtatásban részesülne a lakosság részéről. Ennek következtében a hajóraj tokiói látogatása egyelőre függőben tartott. Takahira az elnökön kívül Root államtitkárt is meg fogja látogatni.

A perzsa válság. Teheránból jelentik, hogy a kölcsöntárgyalások teljesen megakadtak, mert a sah visszautasította azt a feltételt, hogy Orosz- és Angolország ellenőrzést gyakoroljon a kölcsön összegének felhasználása felett. A pénzügy már nem is lehet nyomasztóbb. A kormány kénytelen volt elhalasztani a szükséges hadiszerek megrendelését, mert már a régi orosz kölcsön múlt havi esedékes részletét sem volt képes megfizetni.

Ain est Daule tegnap felhívást intézett Tebrisz lakosságához, melyben felszólítja őket, hogy városrészenként válasszák meg képviselőiket. A kiáltvány nem járt eredménnyel. Ma délután egy felfegyverzett Fiday-esapat az Endsumen tagjaiból alakult bizottsággal az élén Isdal Ul Mulk volt organizátort Tebrisz főparancsnokává kiáltotta ki. Utóbbi megígérte, hogy helyreállítja a rendet és féken tartja a csöveseket. Marandból 600 lovas vonul Tebrisz ellen. A legközelebbi napokban egy teheráni kozákbbrigád itege fog Ain est Daule táborába érkezni.

EGYHÁZAK.

— (A szerb radikálisok akeziója.) A szerb radikális párti képviselők klubja Karlóczán értekezletet tartott, melynek zajos lefolyása élénkben jellemzi a párt kebelében érvényesülésre vágyó törekvéseket. Az értekezleten a kongresszusi tagok közül is számosan vettek részt. A vitakozás legfőként a patriárkaválasztás megsemmisítése körül forgott. Számosan szólaltak fel és valamennyien konstatálták, hogy ezen sérelem súlyos helyzetbe hozta a radikális pártot, mely különösen az új patriárkaválasztás megejtése szempontjából jutott kínos alternatíva elé. Többen indítványt terjesztettek elő ezen sérelem orvoslása érdekében, azonban a túlnyomó többségben mégis felülkerekedett az a meggyőződés, hogy a radikális pártnak nem állhat érdekében élére állítani a dolgot és ezért egy tizenkét tagból álló bizottságot választottak, melynek az lesz a feladata, hogy mindenképp minden oldalról szerezzen alapos tájékozást a helyzetről és csak azután terjesszen indítványt a klub egy újabb értekezlete elé. A bizottságba a legelőkelőbb kongresszusi tagokat választották be, de a bizottság tagja lett Tomics Jása is, ki bár nem kongresszusi képviselő, a radikális párt ügyeinek vezetésére kétségtelenül nagy befolyást gyakorol. Ez an-

nál felülbő, mert Tomics Jása eddig ilyen minőségben a nyilvánosság előtt még nem is szerepelt. Beavatottak szerint nincs kizárva az eshetőség, hogy a radikális párt túlzó álláspontja és a kormány álláspontja közt közeledés történik.

A paraguay-i forradalom.

Budapest, szeptember 2.

A paraguay-i forradalomról, mely tudvalevőleg két napi utcaházi harc után Ferreira elnök kudarcával végződött. Asuncionból most igen érdekes részleteket közölnek. Julius 20-án éjszaka Albino Jora, Alejandrino Eskobar őrnagyok, Benítez Rojas és Bejarano hadnagyoktól támogatva, meglepték a tüzér- és gyalogsági laktanyában lakó tiszteket, akik nem voltak beavatva az összeesküvésbe és lefegyverezték őket. Ezután néhány iteg a rendőrlaktanya elé robotott, miközben az összeesküvők pártján álló csapatok eltorlaszolták az odavezető utakat és megszállták a laktanyával szemben levő postaépületet és a parlamentet. E készülődések közben világosodni kezdett, mire a rendőrségi csapatok tíz alá fogták a közeli gyalogsági laktanya mellett felállított gyalogságot. Ugyanekkor hatalmukba akariák keríteni a legközelebb álló iteget, de kirohanásukat visszaverték. Ez volt a harc kezdete, mely másnap estig változó szerencsével folyt. Az itegek egész nap dörögtek s felváltva puskák és maxim-ágyuk ropogtak. A rendőrségi csapatok a „Liberta”-ezirkálótól támogatva, vitézül védtek magukat. Kezdetben megszállták a színházat és a mellette levő több emelet magasságu házat és innen tüzeltek a közeli gyalogsági laktanyára. De a felkelők heves ágyutűze folytán kénytelenek voltak saját laktanyájukba visszavonulni. A vasúti állomáson és a kikötőben a hű maradt folyamrendőrség csoport össze a felkelőkkel. Ferreira elnök, ki a kormányépületben tartózkodott, hetven főnyi katona védelme alatt, külön vonatot rendelt Paraguay-ba, hogy az ott állomásozó lovasezredet Asuncionba hozza. Ez azonban csak akkor érkezett meg, amikor már nem adhatott más irányt az eseményeknek.

A sötétség beálltával Garcia-nak, a rendőrség parancsnokának sikerült a vasúti állomásonál táborozó kormánycsapatokhoz csatlakozni. Másnap reggel a felkelők ismét heves ágyutűzöt indítottak a már teljesen összelőtt rendőrlaktanya ellen, melynek hős védői még déli tizenkét óráig helyükön maradtak. Akkor azonban kénytelenek voltak lerakni a fegyvert. Ezzel egyidejűleg a „Liberta” is megadta magát. Ezután a kormánypalotát kezdték lövetni a felkelővezérek, melynek őrsége hevesen viszonzta a tüzet. Eközben a kikötőbe érkezett két hajó, melynek fedélzetén egy gyalogsági zászlóalj volt, de a „Liberta” megakadályozta ennek a partraszállását. Másnap reggel ez a zászlóalj a felkelőkhez csatlakozott. Ekkor történt, hogy az idegen hatalmak konzulai közbeléptek, Ferreira késznek nyilatkozott lerakni a fegyvert, ha megengedik neki, hogy valamelyik idegen konzulátus védelme alá helyezze magát. A felkelők ezt visszautasították, mert feltétlen megadást követeltek tőle. Hogy ennek némi nyomatékot adion, három ágyút a kormánypalotának szögezték s fenyegetdztek, hogy rommá lövik, ha Ferreira meg nem adja magát. E fenyegetések hatása alatt és a konzulok ismételt közbelépésére Ferreira végre megadta magát. Később Jara őrnagy felügyeletére bízták, ki kocsin lakásához kísérte az elnököt, akit még most is szigorú ellenőrzés alatt tartanak, míg az ellene folyamatban levő vizsgálót be nem fejezik.

Szerbia állattenyésztése.

Belgrad, augusztus 31.

Nem lesz trágédia most, amidőn a soká valna tört s reánk nevezve nem a legkedvezőbb szerb kereskedelmi szerződés végezetül is dűlőre jutott, néhány pillantást vetni a velünk immár szerződéses viszonyban álló Szerbia állattenyésztési viszonyaira. A két évig tartott vámháború alatt a szerb állattenyésztés és kereskedelem roppant károkat szenvedett a miatt, hogy monarchiánk felé irányuló állatforgalma teljesen szűntelt. Óriási erőkiéjtéssel igyekeztek ezt az állatforgalmat más irányok felé terelni, ami azonban csak nagyon csekély mérvben sikerült. Hallatlan mérveket öltött Szerbiában a husarak leszállása ez alatt a két év alatt. A szerb állattartó gazdák kénytelenek voltak még tenyészállatainkot is tudadni, mert a két legutóbbi gazdasági évnek rossz termése s a takarmányhiány folytán az állattenyésztésre reáíztettek a gazdák.

Szerbiában ennek dacára még mindig bizakodnak abban, hogy a megkötött szerződésnek az állatforgalomra vonatkozó pontjai alkalmasak az állattenyésztés megerősítésére. Azt hiszik, hogy föl fog lendülni az állatkereskedelem, habár nem nagyjelentős momentum az, hogy hízalva hozhatnak be monarchiánkba 70 ezer darab sertést és 35 ezer marhát, természetesen leölt állapotban.

A belgrádi konzulátus az 1907. évi szerb állattenyésztés helyzetét az alábbiakban tünteti fel:

Mindenekelőtt arra terjeszkedik ki a jelentés, hogy kísérleteket tettek ugyan élőállatoknak a távoli tengerentuli piacokra való kivitelével, de csekély eredménnyel, sőt itt-ott jelentékeny veszteséggel, mert azok az új intézmények, amelyek ezeknek a cikkeknek az értékesítését előmozdítanák, csak lassan voltak képesek tevékenységüket helyes irányba terelni és teljesen kifeiteni. Azok a változások, amelyek az állattenyésztésben és az állatkereskedelemben beállottak, még csak későbbben fogják éreztetni hatásukat, amikor majd a gazdák teljesen megbarátrítottak velük.

Az állategészségügyi viszonyok általában kedvezőbbek voltak, mint a megelőző évben. Járvány ugyan az ország sok részében föllépett, de nagyobb mérveket, amelyek aggodalomra adtak volna okot, nem öltött. Ez főleg annak köszönhető, hogy az állategészségügyi rendelkezéseket az utóbbi időkben pontosabban viszik keresztül és hogy az országnak kiterjedésénél fogva az egyes helységek nagyobb erők által vannak egymástól elválasztva és az elszigetelten álló parasztagazdaságok a betegségek terjesztésére nem is igen alkalmasak.

A szarvasmarha tenyésztés viszonyát a lefolyt évben valamivel kedvezőtlenebbek voltak, mert az év legnagyobb részében takarmányhiány volt s ez a piacra hozott állatok minőségét lerontotta. Ez a körülmény, nemkülönbén a keresletnek a kivétel megakadályozása folytán való csökkenése az árakat annyira leszorította, hogy a paraszt még a legjobb minőségű marhahúst sem kapott többet, 50 centimesnél kg-ként, sőt még ennnyit is csak az ország nagyobb piacain fizettek. A kisebb helységekben sokszor csak 35—40 centimest fizettek kilogrammonként élősúlyban. A tenyészikák állományában sem az állami telepeken, sem az egyes tenyésztőknél változás nem állott be, de a tenyésztés maga a fentemlített okokból hanyatlott. A szarvasmarhaállomány körülbelül ugyanakkora volt, mint tavaly. Az utolsó számlálás 1905-ben volt, amikor összesen 943.946 darab szarvasmarhát írtak össze, az 1900. évi 956.661 darabbal szemben. A közgazdasági miniszter utasítására a lefolyt év őszén a szarvasmarhaállományt hozzávetőlegesen folbecsülték; e becslés szerint 980.000 darab volna ez idő szerint Szerbiában. Ha ez a szám a tényleges állománynak teljesen megfelel, akkor a lefolyt évben az állattenyésztés rendkívül föllendült volna, valószínűleg azon kilátásokra való tekintettel, amelyeket a Magyarországgal és Ausztriával való kereskedelmi szerződésre vonatkozó tárgyalások nyújtottak. A szerződés megkötése esetén ugyanis Szerbia állat- és huskivitele ismét fel fog lendülni. Az új szerződés rendelkezése, amely szerint a leölt állapotban Magyarországra és Ausztriába behozható

marha mennyiségét nem súly szerint, hanem darabszám állapítja meg, a szerb állattenyésztésre nézve nagyon kedvező hatással lesz, mert a tenyésztők azon lesznek, hogy minél nehezebb állatokat tenyészteszenek.

A lefolyt évben a kormánynak azon intézkedései, amelyek a magyar és osztrák piacok helyébe más külföldi piacoknak megnyitására irányultak, csak részben valósultak meg, amiért is előállapotban csak kevés állatot vittek ki. Kivettek összesen 12.057 ökröt 1,832.664 dinár értékben. Ebből Bulgáriába 608, Görögországba 36, Egyiptomba 3013, Olaszországba 2359, Franciaországba 2100, Törökországba 3942 darab ment, bikát és tehenet 400 kgon fölüli súlyban 369 darabot vittek ki 91.672 dinár értékben és pedig Egyiptomba 100-at, Olaszországba 163-at és Törökországba 106-ot. Bikát és tehenet 400 kgon alul, 552 dbot vittek ki 81.244 dinár értékben, mely mennyiségből Bulgáriába 7, Egyiptomba 252, Olaszországba 310 és Törökországba 3 darab ment.

A sertésenyésztésre vonatkozólag ugyanazt mondhatjuk, — mondja a konzulátus — amit a marhatenyésztésnél állítottunk. A kukoriczatermés az idén bőséges volt, amiért is a piacokra felhaitott sertések nagyjából jó állapotban voltak. A sertésenyésztők részére még az is előnyös volt, hogy az országban fennálló vágóhidak és kolbászgárak kiviteli célokra csak kevés marhahúst dolgoztak fel és inkább sertéshúst használtak fel. A sertésállományt 900.000 darabra becsülik, míg 1905-ben 875.549 darab és az 1900-ban eszközölt számlálásnál 959.580 darab találtattott. A lefolyt évben sokkal kevesebb sertést állítottak be hizlálásra, mint a megelőzőben, amiért is igen kedvező áron adták el, úgy, hogy a sertésenyésztők, még mindig szerencsésebbek voltak, mint a marhatenyésztők. Az 1908. év első hónapjaiban azonban, amikor a Magyarországgal és Ausztriával való kereskedelmi szerződés megkötése kilátásban volt, sokkal többen kezdtek sertéshizlálással foglalkozni, úgy, hogy az év végéig a hizlálásra beállított sertések száma, mintegy 40.000-re fog rugni. Az eddig felhizlalt sertéseket azonban, miután a kereskedelmi szerződés megkötése ismét elodázódott, magának az országnak kellett elfogyasztania. Kivettek elősertést 21.701 darabot 2,385.070 dinár értékben, még pedig Franciaországba (Marseille), Görögországba, Spanyolországba (Barcelonába), Olaszországba, Rumániába, sőt Törökországba és Egyiptomba is. A tenyésztők átlag 75—85 centimest kaptak egy kg-ért elősúlyban. Sokkal nagyobb volt az értéke azonban az országban a kivitel céljaira feldolgozott sertéshusnak. Az ország vágóhidain és gyáraiban körülbelül 50.000 darab sertést vágta le és dolgoztak fel, mely mennyiségből a belgrádi vágóhidra 15.000, a miladenováczi 12.000, a velikaplanaira az egyikre 10.000, a másikra 7.000 és a jagodinaira 5.000 darab jutott. Feldolgozott húst a lefolyt évben 43.891 métermázsát vittek ki 3,803.336 dinár értékben. Az áru legnagyobb része Franciaországba (Marseille) ment, ahova 22.432 q-t vittek ki, utána Belgium következett 4.205 q-val, azután Angolország 3.675 q-val, Olaszország 3.329 q-val, Törökország 3.539 q-val, Norvégia 2.662 q-val, Svédország 2.466 q-val, Svájc 1.585 q-val és Németország 101 q-val. Sertésszirt összesen 17.974 q vittek ki 1,975.054 dinár értékben, mely mennyiségből 16.359 q Németországba, a többi Svájcba, Franciaországba, Törökországba, Belgiumba és Rumániába ment.

Ha az ember a lefolyt év marha- és sertésenyésztésének eredményét, amely a kiviteli adatokból tűnik ki, a normális esztendő sertésenyésztésével hasonlítja össze, nagy csökkenés mutatkozik. Az országban leölt 50.000 és az országból előállapotban kivitt 21.000 darab sertés együtt még csak 71.000 darabot tesz ki, holott abban az időben, amikor Szerbiának Magyarországgal és Ausztriával való kereskedelmi szerződése még fennállt, vagyis 1894—1905-ig a kivitel átlag 84.271 darab volt, sőt 1905-ben 112.000 darabra rugott. Az említett esztendőben a szarvasmarhákivitel átlag 58.805 darab, 1905-ben pedig 74.000 darab volt, holott a lefolyt évben élő szarvasmarhát csak 14.000 darabot vittek ki. Az új kereskedelmi szerződés életbeléptetése után is aligha fog a szarvasmarhatenyésztésre nézve kedvezőtlen helyzet egyhamar megváltozni.

Tolvaj amatőrök.

Budapest, szeptember 2.

Most a nyáron történt, egy ünnepien derült firenzei délelőttön, melyet egészen Michelangelonak szántam. A Bargello (Museo Civico) egyik földszinti szobáskájában van négy Michelangelo, nagyjából a firenzei iskolás évekből. Ezek között egy nagy lélek szárnyabontásának halk, misztikus megérzésében, a műtörténet egy aktív eseménye tört rám. Egészen apró kis esemény, de elvégre mégis csak műtörténet és ezen a jogalapon el is mondhatom, gyanuja nélkül annak, hogy a magam kis liráját — áhítatomnak egy incidenciális megzavarását — panaszolom.

A Michelangelo-szoba ajtaja előtt egy fürge kis olasz fogadott muzeumi sapkában és óhajaimnak tudakolása nélkül egyenesen Bacchushoz vezetett. Bacchus fiatal és daliás. Fejlettségükben is fiatal formái izmosak és hálékonyak. Mint a fiatal nyír vesszei. Fejét szőlőlevél övezi és nemese szép, bár kissé halott — antique — az arca. De a teste: ezen a művész minden hangsúlya. A fiatalágán, az erején. Fürgén ugrott hozzám az én emberem és forgatta a talpát fatányúráját, hogy minden oldalról lássam Bacchust. Azaz hogy: ő néhány soldóval gyarapodjék.

Hát amint forgatja buzgón, ő magának is ráesik a tekintete a szobor mellő részére. Felkiált, nem, felsír: a fejéhez kap és nyomkodja kétségbeesetten. Majd lélegzethez jutva, kirohan, végig a Bargello gyönyörűen ünnepi, gótikus udvarán, súlyos rohanással és folyton üvöltözve: — Manca la coda di Bacco! Manca! Manca... di Bacco!

Valóban. Nyomban az akklamált testrésze esett a tekintetem. Hiányzott. Miként márványok kiállóbb részei, ez is srófiál volt helyére erősítve és most nyilván lestrófiálták. Ellopták. Nyilván valami bolond ángliusz, aki eredeti és zsebben is hordozható emléket akart magával vinni olasz utjáról. Mert értékesítésre alig gondolható ez a gourmet-tolvaj. Az ellopott tárgyról ugyanis vagy be kell vallania az értékesítőnek, hogy Michelangelo Bacchusáról való, vagy — értéktelen márványdarab. Mind a két eset kellemetlen.

Alig egy-két perc múlva egy csomó embert, őrt és hivatalnokot kiabált össze az én elszontyolodott öregem, ezek mind rohanást igyekeztek a crimen színhelyére és ott nagy aggodalmasan bólogatva szemlélték a hiányosságot. Az öreg pedig, akinek valószínűleg állásába került az angol műkedvelése s az, hogy egy pillanatra örizetlenül hagyta Bacchust, szünet nélkül jajveszékelt, hogy szomorúság volt hallani és nézni a holtravált arcát. Aztán ájulásba esett és elvágódott a padlón.

Ugy gondolom, van bennem áhítat a művészet ereklyéi iránt, vallásosan buzgó, de e pillanatban nem a művészet veszteségére gondoltam. Sokkal nagyobb és izgatóbb felkiáltójelnek látszott előttem ez a holtravált szolga, ez az embertelen kinokat szenvedő ember, akinek harminczesztendő életmunkájába, állásába, nyugdíjába kerül egy ötcentiméternyi ellopott márványdarab. Istenem, vajjon hogyan vélekedik az igazságosító világrendről ez az ember, akinek nem lehet érzéke a művészet értékei iránt — haszna, élvezete sine belőlük — akkor, mikor ő neki mindene pusztul el azon a dicsőségben, hogy négyszáz év előtt élt egy másik firenzei, bizonyos Michelangelo Buonarrotti, aki kivételes kincsekkel ajándékozta meg az emberiséget... Van itt valami disszonáns, valami áthidalhatatlan e két firenzei sors véletlen találkozásában...

Bevallom, hogy ez a jelentéktelen emlékem csak gyenge összefüggést tart azzal az aktualitással, hogy Frankfurtban e napokban ellopták azt az anyakönyvi lapot, mely Goethe születését tanúsította. És a közös konklúziók? Ilveneket is csak erőszakoltan tudnék találni. Egy kis analógia lebeg mindössze a két eset között. Talán annyi, hogy minden, még a művészet tárgyai is, mielőtt kilépnek abból az ingadozó értékelésből, melylyel az áhítat becézi őket, mielőtt pozitívabb értékkel bírnak a pretium affectionisnál, mindjárt a többi anyagi javakkal kerülnek egy sorba. Azokkal, amelyekhez köny és pusztulás tapad. Erre kell gondolnom, vagy, valami előlére,

Bayard.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

A Szatmár vármegyeyel székhely kérdésében a bizottsági tagok nagyobb része ma Szatmárott értekezletet tartott. Elhatározták, hogy a kormányhoz, valamint a képviselőházhoz küldöttség útján feliratot intéznek. A feliratot az őszi ülések megnyitására tervezték.

Komárom város és vármegye közönségének áldozatkészségéből Komáromban díszes főgimnáziumot emeltek. A 300.000 korona költséggel épített főgimnáziumnak ez évben nyílik meg a VI. osztálya is. Komárom város e hó 8-án adja át a tanítást végző Szent Benedek-rendnek a főgimnázium díszes épületét, melynek felavatását és felszentelését ugyanazon napon Fehér Ipoly pannonhalmi főpát fogja személyesen végezni. A vallás- és közoktatásügyi minisztert Kálmán Rudolf, Komárommege főispánja fogja képviselni.

Az olvasóhoz.

Szeptember 1-ével új előfizetést nyitottunk az „Egyetértés“-re, a legrégebb s legtekintélyesebb magyar függetlenségi napilapra.

Az „Egyetértés“ úgy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hi marad eddig nagy múltjához, amely a magyar olvasóközönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományához híven, eddig irányította, ezentúl is mindenben vezérelve lesz. A független, önálló nemzeti állam kiépítése, a magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a cél, amelyért az „Egyetértés“ ezentúl is törhetetlenül és megújuló intenzivitással küzdeni fog.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedül erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegít. Viszonzásul a legváltozatosabban és a legmegbízhatóbban megszerkesztett nagy magyar napilapot adjuk, amely úgy irányelveinek szigorú betartásával, mint a napi események részletes és pontos feltárásával ezentúl is a vezető helyen fog állani.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja“ című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként. Nyolcz oldalas, számos reprodukcióval tarkított mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekességeit, a kül- és belföld nevezetes eseményeit. Kapnak ezenkívül elbeszéléseket, karczolatokat, színházi történeteket.

A magyar közönségnek az „Egyetértés“ a legkedveltebb lapja, ezt a szeretetet ezentúl csak fokozottabb munkássággal fogja kiérdemelni.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . .	2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . .	7 kor. — fill.
Félévre . . .	14 kor. — fill.
Egész évre . . .	28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelet olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, szíveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be.

TÁVIRATOK.

Tittoni haza utazott.

Zuaim, szeptember 2. Tittoni olasz külügy-miniszter ma délelőtt tíz órakor Kravszkából hazautazott Olaszországba.

Közgazdasági táviratok.

Newyork.	szept. 2.	szept. 1.
Buza		
locobuza	103 ⁵ / ₈	103
szeptemberre	104 ¹ / ₄	104
decemberre	104 ⁷ / ₈	104
Tengeri		
szeptemberre	89 ¹ / ₂	89 ¹ / ₂
decemberre	78 ⁵ / ₈	78 ⁷ / ₈
Csikagó.		
Buza		
szeptemberre	97 ¹ / ₄	99 ³ / ₄
decemberre	96 ³ / ₄	96 ¹ / ₈
Tengeri		
szeptemberre	78 ³ / ₄	64 ⁵ / ₈

New-York, szept. 2. Gyapot New-Yorkban helyben — (—) tegnap, gyapot oktoberre — (—) gyapot decemberre — (—) gyapot New-Orleansban helyb. — (—) petroleum stand withe New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90) petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78). Csikagó, szeptember 2. (Zárlat.) Zsir szeptem. 9.65 tegn. 9.47, zsír oktoberre 9.65 (tegnap 9.47), szalonna short clear, 9.24 (tegnap 9.24), sertéshus oktoberre 14.90 (tegnap 14.70)

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Csütörtök, szeptember 3. — Róm. kat.: Mansuet pk. — Prot.: Hildegárd — Görög-orosz: aug. 21. Tádé. — Zsidó: Elul 7. — A nap két reggel 5 óra 21 perczkor, nyugszik este 6 óra 36 perczkor. — A hold két déli 12 órakor, nyugszik este 9 óra 29 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.

Allandó nyári kiállítás nyitva a Kőnyves Kálmán művészeti szalonjában Nagymező-útsz. 37. Belépő-díj nincs. — Nyári kiállítás zárva a Nemzeti Szalonban. Belépő-díj 1 korona. — Az Uránia Kigő-téri szalonja nyitva. Belépő-díj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum Állattára nyitva. — A Szépművészeti Múzeum nyitva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva. — A Történelmi Képesarnok zárva. — A földtani intézet muzeuma nyitva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-Múzeum nyitva. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva. — A Ráth György Múzeum (Városligeti fasor 10.) nyitva. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva. — Az orsz. levéltár oklevélkiállítása nyitva. — A nyilvános könyvtárak nyitva. — A múzeumok, képtárak, kiállítások és nyilvános könyvtárak rendszerint délelőtt 9 órától vannak nyitva. — A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára a közönség használatára szeptember hó elsejétől kezdve a vasárnapok és ünnepnapok kivételével d. e. 10—1 óráig naponta nyitva áll.

— A király. A mai és tegnapi napon is teljesen jól érezte magát a király. Tegnap kétszer is végigsétált az ischli parkban. Ma meghallgatta az előterjesztéseket, de olyan hidegre fordult az idő, hogy a mai sétáról lemondott. Gróf P a r főhadsegéd a württembergi ezred zenekarának vezetőjét értesítette, hogy halaszsa el a hangversenyt, amely ma estére volt tervezve a parkban, mert a hideg időben az uralkodónak vigyázni kell magára. — A király a legutóbbi diszpozíciók szerint szeptember 7-én utazik Budapestre, ahová délután öt órakor érkezik meg. Mária Valéria főhercegnő szeptember 8-án jön Budapestre s 10-én jelen lesz az Erzsébet királyné emlékére rendezendő gyászistentiszteleten. A főhercegnő Budapestről visszautazik Ischlbe. Hir szerint Lajos Viktor főherceg szeptember 8-án még egyszer Ischlbe utazik és onnan Mária Valéria főhercegnővel együtt Budapestre jön. A király Budapestben külön kihallgatáson fogadja Ferdinánd bolgár fejedelmet aki az uralkodónak császárbüncüme alkalmából szerencsekívánatát fogja kifejezni. A király magyarországi tartózkodása alatt néhány napot Gödöllőn fog tölteni és október elején visszautazik Bécsbe, ahol október közepe táján fogadja a spanyol királyi pár.

A „Correspondenz Wilhelm“ ma este Ischlből a következő jelentést kapta: Ó felsége állapota ma is igen kielégítő volt. A nátha most már teljesen elmúlt és a köhögési inger is igen ritkán jelentkezett a legutóbbi napokban. Az uralkodó hangulata tartósan jó.

— **Edvárd király ajándéka.** Marienbadból jelentik, hogy Stanley Clarke, Edvárd király főszárnysegédje, Liechtenstein Ede herceg, kerületi kapitányának a király megbízásából a király pompás aquarell arcképét nyújtotta át, amely öt osztrák-magyar tábornagyit egyenruhában és az István-rend nagykeresztjével ábrázolja. Az arckép háttere a marienbadi Weimar-szálló, ahol a király lakott.

— **Kossuth Ferencz állapota.** Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter állapotában a mai napon határozott javulás állott be. A miniszter az éjszakát nyugodtan töltötte, fájdalmi nem voltak. A bal térdizületben jelenlevő izzadmány felszivódása egyre tart. Háziörvosa, Müller Kálmán egyetemi tanár, aki a délelőtt folyamán meglátogatta a beteg minisztert, határozott javulást konstátált, mindazonáltal továbbra is a legnagyobb nyugalmat ajánlotta. Itt említiük meg, hogy Kossuth Lajos Tivadar, bátyjának. Kossuth Ferencznek látogatására ma reggel Budapestre érkezett. Kossuth Lajos Tivadar, akinek ez szokásos őszi látogatása, néhány napig marad Budapestben.

— **Günther Antal utazása.** Günther Antal igazságügyminiszter pár napi tartózkodásra Igloffredre érkezett.

— **Az Erzsébet örökimádás-templom fölszentelése.** A jövő kedden, szeptember 8-án lesz az Üllői-úti Erzsébet örökimádás-templom fölszentelési ünnepe, melyre javában folynak az előkészületek. Az ünnepség részleteit a templomépítő bizottság elnöke: örgróf Pallavicini Edéné és Kanter Károly udvari apátplébános elnöklésével már megállapította az építő és rendező bizottság, valamint az oltáregyesület tagjai és ma helyszíni szemlét tartott a templomban és a templom környékén az államrendőrség is az ünnep zavartalan lebonyolítása érdekében. Az Aigner Sándor építőművész által tervezett és a Róth Miksa művészi üvegfestményeivel ékesített új templom immár készen várja a fölszentelést, mely szeptember 8-án reggel fél nyolczkor kezdődik. A hercegprimás képviselőtében dr. Kohl Medárd püspök végzi a szertartást s délelőtt 11 órakor ugyancsak Kohl püspök tartja az első misét. Másnap, szeptember 9-én Városcopy Gyula kalocsai érsek fog pontifikálni az ünnepi istentiszteleten, míg szeptember 10-én, Erzsébet királyné halálának évfordulóján a gyászmisét Samassa József egri bíboros érsek tartja. A gyászistentiszteleten jelen lesz a király. A három napra terjedő ünnepség szónokai lesznek Prohászka Ottokár, Csernoch János és Balázs megys püspökök. Az ünnepségre szóló meghívó, illetőleg belépő jegyeket már szétküldte a rendezőség.

— **Koburg Luizáról.** A „Frankfurter Generalanzeiger“ szerint Koburg Luiza hercegnő hiteltelzői újból javasolták a hercegnőnek elme-gyógyintézetbe való internálását. A hiteltelzők javaslatukat azzal indokolják, hogy a hercegnő ezidőszent Nemetsországban tartózkodik, ahol még elmebetegnek tekintik.

— **Budavára visszavételének évfordulója.** A mai napon volt kétszázhuszonkettedik évfordulója annak, hogy a Lotharingiai Károly és Miksa bajor választófejedelm vezérlete alatt Európa minden részéből egybegyűlt hetvenöt ezer főnyi sereg, közte tizenöt ezer magyar, felszabadította Budavárát a száznegyvenöt esztendő török járom alól. E nevezetes történelmi esemény emlékére ma a budavári koronázó Mátyás-templomban hálaadó istentisztelet volt. A misét dr. Laczkó Viktor plébános helyettes mondta. Az évforduló alkalmából Szemző László földbírtokos ismét mozgalmat indított, hogy a fővárosban emlékszóbot állítsanak XI. Ince pápának, aki a Budavárát visszavívó hadsereg költségeire százezer aranyat küldött és mikor megtudta, hogy az összeg már elkésve érkezett, elrendelte, hogy az újabb nyolczvanezer aranyas adományával együtt Buda ujjaépítésére fordíttassék s így a pápa a fővárosnak ujjaalapítói sorában is örökemlékeztetvé tette nevét.

— **A levegő meghódítása.** Közöltük, hogy Lie-wenthaal genfi mérnök Vernierben kormányozható léghajón dolgozik. Most erre vonatkozóan azt jelentik, hogy a léghajó modellje már kész s egy francia gyár már a motorokat is elkészítette. A svájci léghajó sokban különbözik a kormányozható léghajótól. Főoka ennek Svájc helyrajzi viszonyaiban rejlik. A svájci topográfia ugyanis szükségessé teszi, hogy a léghajó merőleges irányban az eddigi méreteknél jobban haladjon. A Lie-wenthaal léghajó könnyedén fog 45 fok szög alatt felemelkedni s nagyságára nézve hasonló lesz a svájci Patriehez. Ötszáz köbméter gáztartalom mellett a léghajó 1500 kilogramm terhet bír el. A hátgerincz-alaku lég-gömbhöz, melynek „Genéve“ lesz a neve, hatalmas kosarat erősítenek s ebben két oldalról erősen kifeszített ponyvák fogják az utasokat a heves szelektől és légáramlatoktól megóvni. A motor szerkezete olyan, hogy a benzinen kívül a ballonban levő gáz is hozzájárul majd hajtóereje fejlesztéséhez. A „Genéve“ teljes hetvenkét órán keresztül a levegőben tud maradni anélkül, hogy csak egyszer is le kellene vele a földre bocsátkozni. Az öt méter hosszú csavart százhusz iőerejű motor fogja mozgásba hozni. A ballon váza alumíniumból és fából épül s legnagyobb érdekessége, hogy elől hatalmas késsel van ellátva, amely alkalmas arra, hogy egy ellenséges léggömb selymét felszakítsa. A „Genéve“ építése 200.000 frankba kerül, kellő tárgyilagossá és szakszerű vizsgálat után azonban kiderül, hogy az egész találmány nem új és a Patrie is hasonló elv alapján épült.

— **A F. M. K. E. közgyűlése.** Gróf Dessewíy Emil, a F. M. K. E. elnöke ma délután érkezett az elnökség tagjaival és számos vendéggel Zsolnára. A kassa-oderbergi vasut feldiszitett pályaudvarán Hoffmann bíró a város nevében és Boksay járásbíró a Tulipánszövetség nevében üdvözölték a vendégeket. Délután négy órakor az igazgatóválasztmány Rajecz-fürdőn ülést tartott. Este közvacsora volt. Holnapra várják a vendégek zömét.

— **Zágrábban megverték egy magyart.** Zágrábban tegnap alkonyatkor ismét botrányt rögtönöztek, amely bennünket mindenkélett azért érdekel közelebbről, mert a dicstelen incidens egy odaváló magyar lakos inzultálásával végződött. Zágrábból jelenti tudósítónk, hogy az este az Illiczán az „Udri, udri...“ kezdetű nótára gyűitott egy alaposan elázott ember és a csöcselék vad röhögéssel kísérte a csendháborítást. Az említett dal makaróninak nevezett aféle vegyes szövegű gunynóta, amelylyel a horvátok a magyarokat szeretik boszantani. A lármás jelenetnek tanuja volt egy zágrábi magyar férfi és odaszólt a közelben álldogáló redörnek, hogy a kurjongató részegzet tartóztassa le, ami meg is történt. Mikor a redör a zajongóval eltávozott, hogy a nem messze levő őrszobába kísérje, a tömeg neki-rontott a magyarnak és össze-vissza verte. A meg-támadott embert rendőrorjárat szabadította ki a dühöngő sokaságból. Az inzultálók közül többek ellen büntényítő eljárást indítottak.

— **Inger Szolimán hajban.** A kalandjairól híres Inger Szolimánról, aki most nem Szomaliban, hanem Nagyváradon időzik, megint hír érkezik. A „szomáli alkirály“-nak kellemetlen kalandja volt. Moga Zacharia nevű görögkeleti tanító ugyanis egy hasáb fával fejbe vágta. A goromba tanító a csendőrségnél ugy adta elő a dolgot, hogy Inger Szolimán több látogatást tett szögornőjénél, mint amennyit a tanító elegendőnek tartott és ezért követte el az inzultust.

— **Gyilkosság bombával.** A katekinoszlavi vasut mentén fekvő Olcsewski községben titokzatos gyilkosság történt. Estefelé két bombát hajítottak egy Edelstein nevű jómódu polgár házába és a bombák iszonyu pusztítást vittek végbe. Az explózió megölte Edelsteinnét és legidősebb leányát, a férfit és 18 éves fia súlyosan megsebesült. A merénylet idején látogatóban volt náluk az asszonynek egy barátnéja kis gyermekével s ezek is megsebesültek. Edelsteinnét és fiát a városi kórházba vitték. Ma látogatók jöttek a súlyosan sebesültekhez s ezek közül két férfi revolverlövéssekkel megölte Edelsteint és fiát. Valószínűleg ezek a gyilkosok voltak a bombamerénylők is.

— **Károly király állapota.** Dr. Holzknacht egyetemi tanár radiografikus, megvizsgálta Károly király gyomrát. A vizsgálat szerint a király gyomra teljesen normális állapotban van. Az uralkodó minap rosszul érezte a túlságosan szigorú és másrészt elégtelen diétikus táplálkozásra vezetendő vissza. Dr. Noorden tanár táplálék-életrendet írt elő a királynak, akinek állapota már észrevehetően javult. Károly király újból megkezdte mindennapi sétáját.

— **Potocki gróf gyilkosának ügye.** A bécsi legfelsőbb törvényszék ma tárgyalta azt a semmisségi panaszt, melyet Sziczinszky, a lengyel helytartó gyilkosa a perében hozott első fokú ítélet ellen beadott. A panasz két semmisségi okra támaszkodik: hogy az elnök nem részeseztette a vádlottat a kellő jogi kitanításban és hogy a védelem többrendbeli indítványát elutasította. Mai ülésén a legfelsőbb törvényszék kimondotta a lengyel esküdtbírók: amaz ítéletének megsemmisítését, amely Potocki helytartó gyilkosát, Sziczinszki Miroslávot halálra ítélte. A legfelsőbb törvényszék új esküdtzéki tárgyalást rendelt el. A legfelsőbb törvényszék azzal okolja meg ítéletét, hogy a lengyel törvényszék a védelemnek azt a kívánságát, hogy vizsgáltság felül a vádlott elméleti állapota, valamint pszichopatológiai szempontból előlétele is, jogtalanul utasította vissza, ami elegendő semmisségi ok.

— **Nők parlamentje.** Angliában tudvalevően már hónapok óta foglalkoztatja nemcsak a közvéleményt, de már a bíróságokat is a szavazati jogot követelő nők mozgalmá. Természetesen igen sok terv lát napvilágot az angol sajtóban, hogy miként lehetne kielégíteni a nőknek azt a vágyát, hogy a politikai életben részt vehessenek, de a sok terv között kétségtelenül a legérdekesebb az, amelyet Harcourt tábornok most tett közzé a Daily Expressben. E szerint az angol parlamentet át kellene alakítani három kamarából álló testületté: a képviselők háza és a lordok háza mellett lenne még egy lady-k háza is, amelyben csupa nőképviselek volna, akiket az összes angol nők választanának, általános választói jog alapján. És törvénynyé csak az a javaslat válnék, amelyet a képviselőkön és a lordokon kívül már a nők kamarája is elfogadott.

— **Katasztrófia a tengeren.** Londonból kapott jelentések szerint az „Amazon” nevű angol hajó a walesi partok mentén zátonyra jutott. A huszonnyolc főnyi legénységből huszonhat a vízbe fullt.

— **Elfogott dinamitmerénylő.** Augusztus huszonharmadikán éjjel dinamitmerényletet követtek el a brassói közúti vasút egyik kocsija ellen, de szerencsére a merénylő nem érte el célját, mert a véletlen meghiusította pokoli tervét és a dinamit, ahelyett, hogy fölrobbant volna, ami rettenetes katasztrófiának lett volna az előidézője, lecsuszott a sínkről. A brassói rendőrség nagy apparatussal kutatott a merénylő után és úgy látszik, most sikerült a merénylőt kézrekeríteni. Oraviczán a brassói rendőrség távirati kérésére letartóztattak egy Bokor Albert nevű, a brassói közúti vasutól elbocsátott mozdonyvezetőt, aki a vasutal szemben egy 900 koronás pört elvesztett és aki afölötti elkeseredésében követte el a merényletet, amely szerencsére nem végződött nagyobb bajjal. Bokorról kiderült még letartóztatása előtt, hogy fenyegetőzött a közúti ellen és azon a mozdonyon, amely ellen a merényletet elkövette, annak a mozdonyvezetőnek kellett volna ülnie, aki a közúti ellen elvesztett pörében ellene vallott. Az oraviczai csendőrség hat darab Nobel-féle dinamitot talált nála, amikor letartóztatták. Bokor Albertet csendőri fedezettel Brassóba hozták.

— **Idegenjárás Siófokon.** A dunántúli hadgyakorlatok alkalmából valóságos idegenjárás van most Siófokon. Ide jönnek nemcsak azok, akiket hivatásuknál fogva érdekel a hadgyakorlat, hanem az érdeklődők egész legiója is. Előttük többek között a most Bécsben üléselő amerikai kongresszus, akiket itt Budapesten Lóczy Lajos egyetemi tanár, a földtani intézet igazgatója kalauzolt s akik az ő meghívására jönnek le Siófokra, hogy a Balatont tanulmányozzák. E kongresszusnak csupa nagy hírű tudós tagja van, s akiknek lejegyzetele Siófokra a balatoni fürdőhelyek nagy nyereségét jelenti. A fürdőigazgatóság a vendégek tiszteletére kirándulást rendez, hogy velük a Balatont a maga egészében megismerhesse.

— **Vakmerő rablógyilkosság.** Vakmerő rablógyilkosság történt ma Zágráb legforgalmasabb utcáján, fényes délelőtt, ahol egy ékszerárú asszonyt gyilkolt le eszeveszett vakmerőséggel egy elvetemedett ember. A horvát tartomány metropolisának egyik legismertebb aranyműves czéga a Lavrics-féle ékszerész-üzlet. A tulajdonost családi nevén Löwynek hívják. A bolt az Illiczára nyílik, a város legmozgalmasabb utcájára. Mind a két ház-sor gyalogjáróján nyüzsgő emberforgatag hullámzik, kivált a déli órákban, amikor csak úgy feketélik a hatalmas néptömeg. Ez az utca a város legkedveltebb sétálási helye. Olyanféle állandó korzósági terület, mint Budapest a Duna-sor, vagy a Kosuth Lajos-utca. Természetesen a kocsisuton is igen eleven a közlekedés, amelyre egy-egy kurjantási távolságban lovasrendőrök ügyelnek fel. Az egyik éppen szemközt posztol a Lavrics-féle ékszerész-bolttal. Már elharangozták a délet, amikor belépett az üzletbe egy elegánsan öltözött magas termetű fiatalabbnak látszó férfi. Elhelyezkedett az elárúsító asztalnál, amely mögött Lavrics Sarolta, a bolt-tulajdonos tisztos kora anyja állt. Az idegen eleinte az üzletfedő alatt levő értéktárgyakat szemlélgette. Majd odaszólt az asszonynak, hogy mutasson egyéb ékszereket is, mert több dolgot akar vásárolni és az eddig látottak közt nem talált kedvére valót egyet sem. Az öreg nő hátrafordult, hogy néhány dobozt leemeljen az állványról, amikor az urias külsejű vásárló kést rántott elő, az elárúsító asztal mögé sietett és hirtelen hátba döfte a matrónát. A megtámadott hölgy jajszó nélkül roskadt le a padlóra. A merénylő gyorsan kiemelt minden fiókot, magához vette az azokban talált pénzeket, csak az aprópénzeket hagyta ott, azután kisetett a boltból, beugrott az utcán a közlőben vesztegelő kétlovas bérkocsiba, amely minden valószínűség szerint éppen ő reá várt. A rabló az ékszereket nem bántotta. Alkalmassal azt hitte, hogy a hamaros eltávozást a járőrök közül számosan látták, de semmi rosszszat nem sejtettek. Az üzletből a hátsó ajtón át lehet a lakásba jutni. Negyed egy órára járt már az idő, mikor a lakásból jövet belépett a boltba a tulajdonos, hogy felváltja és ebédelni küldje az anyját. Alig hogy kinyitotta az ajtót, megpillantotta az iszonyatos látványt. Az asszony vértócsában hevert az elárúsító asztal mögött a padlón és csendesen hörgött. A gazda azonnal kiiramodott az utcára és behívta a szemközt posztoló rendőrt. A merénylőtől tüstént értesítették a főkapitányságot és a mentőket. Mire a mentőkocsia a helyszínére ért, már óriási csődület tolongott az üzlet előtt. Az utcának azt a részét megszállta a rendőrség. A kordon mögött mind nagyobbra növekedő sokaság szorongott. A mentők bekötötték a szerencsétlen asszony sebeit és be szállították a kórházba. Az orvosok megállapították, hogy a tettes egyetlen késszurást ejtett rajta. A kés élesre fent hosszú pengéje a bal lapoczká táján hatolt be mélyen a testbe és veszedelmes sebet okozott. A beteg állapota nagyon komoly. A felgyógyulásához alig van remény. Tüstént szigorú hatósági vizsgálat indult meg. A rendőrség széleskörű intézkedéseket tett a bűnös elfogatására. A nyomozásnak eddig még halvány eredménye sincs.

— **Vasúti balesetek Franciaországban.** A pourbesaci pályaudvaron egy expresszvonat horzsoltt egy tehervonatot, miáltal négy petroleummal telt vagon teljesen elpusztult. Husz ember, valamennyien dél-franciák, megsebesült. — Chalon sur Marne-ből jelentik, hogy a múlt éjjel egy Romillyből elindult személyvonat Verdus pályaudvaron nekifutott egy tehervonatnak. Kilenc ember megsebesült. — A Macon-Fleurville h. é. vasútvonalon a fék rossz működése következtében kisiklott egy vonat, miáltal hét gyermek, köztük két gyermek nem jelentéktelen sebesüléseket szenvedett.

— **Kigyuladt nádás.** Fste 6 órakor Ujvidék város 800 holdas nádasa ismeretlen okból hirtelen kigyuladt. A tűz, az óriási szélviharban gyorsan terjedt tovább a városnak a nádással szomszédos czerholdas erdeje is. Közel van továbbá a nádashoz a honvéd-katonaság puskapor-tornya s miután esetleges robbanástól tartanak, tartózkodnak a tűz lokalizálásától.

— **Tél a nyárban.** Nemcsak nálunk fordult hűvösre az idő, de egész Európában és sok helyről heves viharokat, sőt havazást is jelentenek. Ischlben a királyt zavarja a szeles és hűvös idő rendes sétatájában. A Schneebergen, mint Bécs-Ujhelyről sürgönyzik, olyan hevesen tombol a hóvihár, hogy a fogaskerekű vasút ma nem mehetett fel a Hochschneeberg-szállodáig, hanem kénytelen volt Baumgartenhaus állomáson megállni. A hőmérő higanyoszlopa a Hochschneebergen zérus fokon áll. Königssteinnál három fokkal süllyedt a fagypontra alá. Egy Londonból, a viharok által okozott zavarok folytán elkésve érkezett, tegnap feladott távirat jelenti, hogy az angol partokon a távirat feladását megelőző huszonnégy órában/nagy vihar tombolt és sok hajó szerencsétlenül járt. A The queen nevű személyszállító gőzöst, mely Wight-sziget és Lonthampson közt közlekedik, a hullámok egy sziklára dobta. A hajónak azonnal segítséget akartak vinni, ami azonban a tenger erős hullámzása miatt nem sikerült. A hajón összesen 360 utas volt. Harmincz asszonyt és gyermeket tegnapelőtt estig biztonságba helyeztek, a többi utas azonban a hajó fedélzetén maradt. Emberéletben eddig nem esett kár. A Cunard-társaság Lusitania nevű gőzöse a vihar miatt nem állhatott meg Queenstownban és továbbment Liverpoolba. Az Amazon nevű brigg zátonyra jutott. A személyzet harminczkét emberéből csak ötöt sikerült megmenteni. A hajóból csak egy hasznavehetetlen roncs maradt meg.

— **Szerencsétlen vadászat.** Hajdunánáson végzettség válható szerencsétlenség történt. Daróczy Miklós gazdálkodó ráltott egy mozgó bokorra, ahol éppen két kis fiúcska játszott és így nyul helyett őket érte a sörét. Daróczy nagyobb vadásztársasággal kirándult a város határába és itt nyulakra akart vadászni. Amint megtöltött puskájával egyik bokor mellett haladt el, az mozogni kezdett, mire Daróczy nyomban elsütötte fegyverét a bokor felé. Miután a fegyver eldőrent, fájdalmas sikoltás hallatszott a bokor felől. Daróczy Miklós ijedten ugrott a bokorhoz s itt legnagyobb meglepetésére két kis gyermeket talált, akik már ekkor több sebből véreztek. A gyermekek, akik közül az egyiket Kis Zsuzsikának, a másikat pedig Pető Laczinak hívják, szintén náni gazdálkodók gyermekei. Szerencsétlenségüket megelőzőleg vigan játszadoztak a bokorban, ahova a forrón sütő nap elől menekültek. A fegyver sörétei a leánykának a fejét, a fiúcskának pedig lábát találták. Daróczy Miklós látva a veszedelmet, nyomban kocsira tette a gyermekeket és orvoshoz vitte őket. Hajdunánás tisztí főorvosa részesítette első segélyben a szerencsétlenül járt gyermekeket s ezután bevitték a debreczeni kórházba, ahol sérüléseiket bekötötték. A gyermekek állapota veszélyes. A debreczeni ügyészség elrendelte a vizsgálatot.

— **Letartóztatások a gázgyári sztrájk miatt.** A júliusban lezajlott gázgyári sztrájknak kellemetlen következményei lesznek néhány emberre. A sztrájk kitörése alkalmával ugyanis, amint ismeretes, a Tisza Kálmán-téren néhány föllázított munkás bedugta a gázcsöveket, más helyen kinyitotta a csapokat, hogy a gáz kiömljék s egyébként is rombolt. A rendőrség szakértői szemlét kért annak megállapítására, hogy mennyi volt a garázdálkodó munkások által okozott kár és hogy a rombolás miatt lehető-e tartani esetleg a robbanás veszedelmétől. A szakértők megvizsgálván mindent, kijelentették, hogy a kár 9682 korona, azonkívül hitelesen megállapították, hogy a rombolás miatt igenis könnyen történhetett volna robbanás. A vélemény alapján a rendőrség most vizsgálatot indított annak kikutatására, hogy kik vettek részt a gyár üzeméhez szükséges fölszerelés megrogálásában. Két munkást máris letartóztattak. Az egyik Simon Miksa huszonhárom éves munkás, aki most is dolgozott a gyárban, a másik Nagy Balázs, akit nem vettek vissza annak idején. A detektívek Nagy Balázst a gubacsi-úton levő lakásán fogták el s behozták a főkapitányságra. A rendőrség folytatja a nyomozást.

— **Nagy vihar a La Manche-csatornán.** Egyik Calais és Dover között közlekedő gőzös tegnap nagy viharban megmentette egy tehergőzös hajótörött legénységét. Az egész part mentén kisebb-nagyobb balesetek történtek. Treport tengeri fürdő uszodáját a tenger elsodorta.

— **A szerajevói tűz.** Lapunk tegnapi számában már megemlékeztünk arról a nagy tűzvészről, mely Szerajevóban dult. A pusztító veszedelemtől, mely a muzulmánok fából készült házaikat elhamvasztotta, ma a következő részletes jelentést kaptuk. A tűz egy munkás vigyázatlanságából vagy hanyagságából keletkezett, aki részegen tért haza s maga is majdnem elpusztult a tűzben, amely óriási gyorsasággal terjedt. Az egyik elhamvadt házban holtan találták Zupanjacit napszámot a feleségével és két gyermekével, akik aludtak, mikor a veszedelem kitört s a füstben megfuladtak. Több tüzoltó és rendőr mentés közben megsebesült. A kár harmincezer korona.

— **Szerb-horvát gyűlölködés.** Dernisban múlt vasárnap nemzetiségi gyűlölködésből verekezés támadt szerbek és horvátok között. Egy szerb parasztot agyonlőttek.

— **Letartóztatott merénylő.** Ma délelőtt jelentkezett a főkapitányságon Radics István 20 éves szabóság és elmondta, hogy két év óta udvarol Kovács Juliska 16 éves gyári munkásleánynak. Komoly szándékai voltak s a szülők is véglegénynek tartották. Csak egy hibája van, hogy féltékeny a menyasszonyára. Ki is kötötte, hogy nélküle a leány nyilvános mulatságra nem mehet. Mégis megtörtént, hogy vasárnap a menyasszonya a családjával egy szüreti mulatságon vett részt. Ez annyira elkésérette a szerelmes szívű Radicsot, hogy revolvert vásárolt, ma reggel megleste a menyasszonyát a Visegrádi-utcában, amikor egy barátjával a gyárba igyekezett s kérdőre vonta. A leány azonban kitérően válaszolt. Radics ekkor revolvert rántott elő és menyasszonyát mellbelőtte. A leány sikoltozva rohant el. Valószínű, hogy hazaszaladt Levente-utca 3. számú lakására. Radics ezután maga ellen fordította a fegyvert, de az csüörtörtököt mondott. Erre eldobta a revolvert és sietett a főkapitányságra jelentkezni. A déli órákban a rendőrség detektívét küldött a leány lakására s kiderült, hogy az őrizet alatt levő merénylő igazat mondott. Rálőtt a lányra, aki azonban csak könnyebben sérült meg és hazafutott, ahol ágyba feküdt. A merénylőt szándékos emberölés kísérlete miatt letartóztatták.

— **A Kossuth Lajos-utcai tűzkatasztrófa áldozatainak temetése.** A múlt heti rémes tűzkatasztrófa és robbanás áldozatai közül hármat ma délután három órakor temettek el a Rökus-kórház halottsházából. A három halottat ott ravatalozták fel egymás mellett, koporsóikat virágok és koszorúk fedték. Nemcsak a szerencsétlenek családtagjai, hanem a házbeli Kiss bankárcege, a Görög-család, a Koroknay és Finály-czeg és sok más idegen ember is koszorút küldött a szerencsétlenek koporsójára. A gyászszertartáson, amely pontban három órakor kezdődött, több száz főnyi tömeg jelent meg. Az udvar közepén magas katafalk állott, amelyre egymás után hordották ki a koporsókat. Elsőnek Sinka Károly került sorra, akit Tihanyi Károly, a Rökus-kórház piébánosa szentelt be. Azután Gál Istvánné, született Raitner Hilda tetemét bucsuztatta el Kacziány János evangélikus esperes. És végül Káldy Bélát szentelte be Tihanyi Károly. A nagy tömeg mely megindulással hallgatta végig a szertartást, melynek végzetével a tömeg hosszú menetben kísért a halottas kocsiat a rákospalotai új temető felé, ahol a szerencsétleneket örök nyugalomra helyezték.

— **Aki detektívét fog el.** Mulatságos, de kissé kellemetlen kalandja volt tegnap Walter Vilmos államrendőrségi detektívnek. A rendőrség ugyanis a hónap elején rendszerint detektíveket rendel ki a postahivatalokba, hogy vigyázzanak egy kissé a pénztár körül forgolódo emberekre. Walter Vilmost a Ferencz-körut 39. száma alatt levő postahivatalba rendelték ki. A detektív ott járka a közönség közt és figyelt mindenre. Több postahivatalnoknak fölött az ügyelő ember. Azt hitték, rosszban töri a fejét, miért is titokban rendőrt hívtak, hogy vonja felelősségre. A rendőr jött és első tekintetre zsebtolvajnak nézte a detektívét. Walter igazolni akarta magát, de a rendőr rászólt, hogy majd azt elvégzik a kapitányságon, most csak gyorsan befelé. Tíz perc múlva aztán a kilencedik kerületi kapitányságon dícsérték meg a rendőrt, hogy olyan ügyesen elfogta a detektívét.

— **Balesetek a tengeren.** A Wien nevű osztrák-magyar páncélos, mely a napokban a dalmáciai partokon Lesina-kikötő bejáratánál zátonyra került, a dagály beálltával sikerült leemelni a zátonyról. A Wien csak jelentéktelen sérüléseket szenvedett, amelyeket a pólai arsenálban fognak kijavítani. — A Haigh Hall angol gőzös New-Castleből jövet Velence közelében a Wotan nevű német gőzossal összeütközött. Mind a két gőzös megsérült, de a sérülés a hajók oldalának víz felett levő részén történt, úgy, hogy komolyabb baj nem esett. A személyzet közül senki sem sérült meg.

— **Parasztragédia.** Véres tragédia látszódtott le Nagyrábé bihari községben tegnap éjjel. Parasztlány volt ott. Nemes Lujza nevű parasztlány körül két legény legyeskedett: Dajka Orbán és Dajka Lajos. A leány azonban csak az előbbinek az udvarlását fogadta szívesen, míg a másik Dajkát kikoszorazta, ha tánczra kérte. Dajka Lajos ezért boszút forralt. Amikor Dajka Orbán a táncz után visszakísérte a leányt helyére, kirántotta a szalmaszárából a kését és beledöfte a vetélytársának a szívébe. Dajka Orbánt a szurás nyomban megölte. A gyilkos a tett elkövetése után elmenekült a bálról. A csendőrök nyomban kimentek a határba, hogy a gyilkos legényt kézrekerítsék. Ma reggelig keresték és öt óra tájban meg is találták a vasuti vágányok mentén, ahol bujdokolt. A csendőrök megvasalva a berettyóújfalusi járásbíróhoz fogházába kísérték a gyilkost, akit holnap átszállítanak a nagyváradi ügyészség börtönébe.

— **A baptista-lány vallomása.** Régiót feledésbe ment bűn került napvilágra Aradon. Az eset előzményét visszanyulnak vagy tizenhat esztendőre, amikor Halla Zoltán földbirtokos házat ismeretlen tettes felgyújtotta. Akkor egy elbocsátott cseléd-leányt, Németh Julcsát gyanúsítottak a tett elkövetésével. A leány azonban erősen tagadott és mivel bizonyíték nem volt ellene, szabadon bocsátották. Történt, hogy Németh Julcsa a múlt héten a baptista hitre tért. Megjelent a hitszónoknál, akinek meggyónta a bűnét. A pap nem árulta el senkinek a titkot, de a leány beszélt el mindenkinek, hogy milyen nagy bünténytől nyert ő feloldozást gyónása alkalmával. Valahogyan az ügyészség tudomására jutott a dolog. A leányt beidézték. Ami ezután következik, a baptisták hajlandók égi csodának betudni. A leányt vallomása daczára szabadon bocsátották. Az ügyészség nem emelhetett vádat, mert a büntény óta tizenöt esztendő telt el és így a törvény értelmében a büncselekmény elévült.

— **Banditák egy kereskedő-gyűlésen.** Kalandosnak tetsző rablótámadásról kapunk hírt Odesszából. A hír szerint Odesszában öt rabló megtámadott egy kereskedő-gyűlést és a jelenlevőktől pénzt követelt. Együttal, hogy a követelésnek fogantatja legyen, az egyik rabló bombát vetett a kereskedők közé, akik közül egy megsebesült. A rablók azonban rosszul jártak, mert a rendőrség és a kereskedők segítségére siető közönség két rablót megölt, a többi hármat pedig elfogta.

— **Égő ruhával a vonat kerekéi alá rohant.** Veréb Pál csanádapátfalvi kereskedő a raktárba küldte huszonhárom esztendő fiát, hogy hozzon föl petróleumot. A fiatalember bement a raktárba, s a petroleum nemsokára hatalmas dőrejjel fölrohant. Egy pillanat alatt lángba borult az egész ház, a fiatalember pedig égő ruhával rohant ki a raktárból. Mivel lélekjelenlétét elvesztette, a vasuti töltés felé rohant és éppen akkor lépett a sínekre, mikor egy vonat jött arra. A vonat keresztül ment az égő emberen és darabokra tépte.

— **Sikkasztó könyvelő.** A budapesti főkapitányság a szabadkai rendőrség távirati megkeresésére letartóztatta Supp Lajos 28 éves könyvelőt, aki a szabadkai villamos vasut és világítási részvénytársaságtól tizenkilencezer koronát elsikkasztott. Supp július 20-án lépett ki a társaságtól s csak azután jöttek rá a sikkasztásokra. Supp kihallgatása során tiltakozik a sikkasztás vádjá ellen s azt mondja, hogy csupán könyvelési hibákról lehet szó.

— **Beleesett a vasvillába.** Idai Károly füzesgyarmati földbirtokos felmászott egy szalmával megpakott szekérre, miközben lezuhant és beleesett a kocsni mellett felállított vasvillába, mely átfurta beleit. Idait Gyulán megoperálták. Állapota nem életveszélyes.

— **Rablás a Stefánia-uton.** Ma Antal mézszáros följelentést tett a rendőrségen, hogy a Városligetben megtámadták és kirabolták. Az esetet így mondta el:

— A keleti pályaudvaron megszólított tegnap egy alacsony, kövér, fejkendős nő és a lakására hívott. Azt mondta, hogy a Stefánia-uton lakik. Elfogadtam az invitálást s elindultunk a Városligetbe. A Stefánia-uton egyszerre kiugrott a bokrok mögül egy magas, erős fiatalember és nagy kést szegzett a mellemnek. — Pénzt! — kiáltotta és leszurással fenyegetett. Csak öt korona volt a tárczámban, azt elővettem és odaadtam. A támadó még átkutatta zsebeimet, aztán otthagytott. A nő már előbb szaladt el s az volt a benyomásom, hogy összejátszott a rablóval.

A rendőrség nyomozást kezdett az ügyben; eddig azonban sem a gyanús hölgyet, sem az utonállót nem találta meg.

— **Rendelet a cselédszerzők dolgában.** Régi baja már ennek a városnak a cseléd-mizéria. Budapest tisztességes, megbízható cselédet alig lehet kapni. Még a vidékről jövő jobb cselédanyag is hamarosan hezzá alakul a többihez, mert a cselédhelyezőkben rövid uton mindenre kitanítják. Magát a cselédkérdés nehézségeit is ezek a cselédhelyezők okozzák, tudja ezt ma már minden budapesti háziasszony. A közvetítési díjak miatt valósággal lehetetlenné teszik a cseléd számára, hogy egy helyen maradjon. Elcsalják, kivekszállják a helyéről. Ezek a tartathatlan állapotok most végre arra indítottak a főkapitányt, hogy a cselédhelyezők visszaélésének megrendszabályozására rendeletet adjon ki. Többször nyílt már alkalmunk meggyőződést szerezni Boda főkapitány kitünő szociális érzékéről, melylyel a közönség érdekeit tartja szem előtt; ez a legújabb intézkedése is bizonyára megerősíti ebbeli meggyőződésünket. Hiszszük, hogy a közönség, már a saját jól felfogott érdekéből is, igyekezni fog a főkapitányt, a rendeletében foglalt felhívás értelmében, a cselédszerzők visszaéléseinek meggátolásában támogatni.

A főkapitány rendelete itt következik:

A cselédszerző-ipar gyakorlásáról szóló szabályrendelet 5. szakasza szerint a helyszerző a nála jelentkező cselédektől a beiratás alkalmával sem beiratási, sem egyéb díjat szedni nem jogosult. A közvetítési díj ugy a gazda, mint a cseléd által csak a szolgálati hely tényleges elfoglalása után a nyoczdik napon fizetendő. Ha az elhelyezett egyén 15 napon belül kilép, köteles az elhelyező további nyolcz nap alatt a gazdának más egyént díj nélkül szerezni, vagy, ha ezt nem tenné, a fél kívánatára a lefizetett közvetítési díjat visszafizetni.

Arról értesülök, hogy a helyszerzőknél egyre jobban terjed az a visszaélés, hogy a fenti határozmányok ellenére a közvetítési díjat azonnal a közvetítés alkalmával, még a cseléd helybelépését sem várva be, követelik a gazdáktól. Annak a félnek, aki nem hajlandó előre fizetni a díjat, nem közvetítenek cselédet. Ha pedig a cseléd 15 napon belül kilép, vonatkoznak újabb cselédet díj nélkül közvetíteni. Mint-hogy ez a legtöbb helyszerzőnél lábrakapott szabálytalanság csak úgy lesz eredményesen leküzdhető, ha a közönség az ily esetek feljelentésével maga is segítkezik nyújt a rendőrségnek, hogy az ily cselédszerzők tulkapásait erélyesen megtorolhassa, felkérjem a közönséget, hogy maga is működjék közre saját érdekeinek védelmére és minden ily előforduló esetet akár szóbelileg, akár írásban azonnal jelentsen fel az illetékes kerületi kapitányságnak.

Boda Dezső s. k.

— **Betörés egy kriptába.** Ismeretlen tettesek feltörték a cselé tartományi főmarsallnak családi kriptáját és Lobkovitz György herceg egyik elődjének ércoporsóját felészítve, ellopták a német lovagrend keresztjét, amely a halottnak mellén volt. A lovagkereszt fehér email kerete körül még egy széles és vastag aransáv van s nyilván ez szurt szemet a tolvajoknak. Valószínűleg kézre fognak kerülni, mert a német lovagrend fekete lovagkeresztje ritka példány és nehezen értékesíthető.

— **Megmérgezett siketnémák.** Három szerencsétlen siketnéma gyermek mérgező tragédiájáról kapunk hírt Ratiborból. Ott ugyanis tegnap éjjel három gyermek mérgezési tünetek közt hirtelen meghalt, három gyermek pedig hasonló tünetek közt megbetegedett és ápolás végett a kórházba került. Az intézet igazgatósága azt állítja, hogy a mérgezés nem történhetett az intézetben, hanem az intézeten kívül ehetek valami mérges dolgot. A tényállás megállapítása végett vizsgálatot indítottak.

— Vakmerő rablótámadás. Ma este egy alig vánszorgó sápadt ember állított be a IX-ik kerület legkülsőbb részében lévő 89-ik számú rendőri őrszobába. A szerencsétlen ember ruhája csupa vér volt s a bal oldalán löbcs tátongott. Alig mozgott már, a beszéd láthatólag nehezebbre esett s csak nagy küzködéssel bírta elmondani, hogy Baán Jánosnak hívják, makói születésű 29 éves lókereskedő. Tegnap jött fel Makóról a fővárosba üzleti ügyekben. Ma délután 6 és 7 óra között Erzsébetfalvára indult s az Üllői-úton két ismeretlen emberrel találkozott, akik megszóltatták. Beszélgetés közben elmondott nekik egyet-mást a dolgairól s többek közt megemlítette azt is, hogy Erzsébetfalvára szándékozik.

— Akkor együtt megyünk! — mondotta erre az egyik ismeretlen — mert mi is oda igyekszünk.

Baán szívesen fogadta az utitársakat, mert maga nem egészen járatos a fővárosban, örült tehát, hogy nem kell a késő alkonyatban egyedül megtennie a hosszú utat. Csöndes beszélgetés közben el is érték a IX. kerületi határerdő tájékát. Amint azonban a fuvartelepről kivezető iparvasut felé befordultak, az ugynevezett Illatos árok mellett az utitársak egyszerre megtámadták Baánt. Előbb csak lötni kezdtek, de aztán, hogy az áldozat védekezni próbált, az egyik utonálló revolvert rántott és belelőtt a lókereskedőbe. A golyó baloldalán érte a szerencsétlent, aki rögtön összerokkadt. Erre a rablók megmotozták és 270 koronányi készpénzt elvették tőle.

Baán egy jó óráig heverhetett eszméletlenül az utszélen, akkor magához tért és bevánszorgott a 89-ik számú őrszobára, ahol elmondta megtámadtatását. Vallomása után a szerencsétlen ember elveszítette eszméletét s az előhívott mentők eszméletlen állapotban szállították be a Szent István-kórházba. Állapota életveszélyes. A vakmerő rablók nyomozza a rendőrség.

— Öngyilkos úri nő. Özv. Stern Gyuláné ma délután székesfehérvári lakásán föbelötte magát és nyomban meghalt. Férje egy évvel ezelőtt szintén öngyilkosságot követett el és özvegye azóta anyagi gondokkal küzdött s idegbajt is kapott. Két kis gyermeket hagyott hátra.

— Revolveres zsoke. A Thökölly-úton levő Keleti pályaudvar szállodában lakott három hete Frank Binn angol zsoke s mintegy 70 korona tartozása volt. Mivel nem fizetett, kitétték a szállodából, a börtöndjéért ellenben visszatartották. A zsoke ma éjjele beosont a szálloda irodahelyiségébe s felkapva a börtöndjéért, el akart szaladni. Sáfár Pál portás azonban észrevette s elfogta. A zsoke ekkor revolvert rántott s lövéssel fenyegette a portást, ha el nem eresztí. Szerencsére ebben a pillanatban rendőr érkezett a szálloda elé és elfogta az erőszakoskodót. Bevitte a főkapitányságra, de még nem hallgatták ki, mert a zsoke csak angolul beszél. Tolmács segítségével fogják kihallgatni. Életveszélyes fenyegetés címén indítottak vizsgálatot ellene.

— Leégett fátalep. A háromszékmegyei Kovászna község vasútállomása közelében lévő s mintegy négy kilométernyi hosszúságban húzódó fátalep, mely a Groedel czég tulajdona, ma délben eddig ismeretlen okból kigyuladt. Esti nyolcz óráig mintegy 10.000 kocsi rakomány fa pusztult el. A nagy szárazság következtében beállt vízhiány, valamint a szélvész miatt a tűz lokalizálására gondolni sem lehet. A tűz, mely a husz kilométer távolságban lévő Kézdivásárhelyről is jól látható, a közelben levő falvakat is nagyon veszélyezteti. Ha a tűz a fátalepen még terjed, a kár több millió koronára rughat.

— Örült a tőzsdén. A londoni értéktőzsde termében ma izgalmas jelenet játszódott le. Egy ismeretlen ember belutott a terembe és revolverrel kétszer a mennyezetre, kétszer pedig a padlóba lőtt. A tőzsdelátogatók rémülten tolongtak a kijáratok felé. Az egyik terembiztos elfogta az idegent és átadta a rendőrségnek. Azt hiszik, hogy az illető elmebeteg. Egy tőzsdelátogató megsebesült.

— Öngyilkos gazda. Kisandics József 60 éves visontai jómódú polgár ismeretlen okból felakasztotta magát padlásra gerendáján.

— Nászajándékok. Jegygyűriük legelőnyösebben Polgár Kálmán művészi ékszerterelepén, Budapest, VII. Erzsébet-körút 29. I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— Megdézsmált színházi ruhatár. Zoltán Sándor, a Magyar Színház volt társigazgatója, a tulajdonát képező színházi ruhatáron, az igazgatástól visszalépve, nem adott tul, hanem beraktározta azokat a Soroksári-út 132. szám alatt levő házába. Junius hó elején Zoltán Sándor tanulmányuttra Törökországba utazott, ahonnan csak a napokban tért vissza. Megnézte a teljesen elhagyott, lakatlan házbán hagyott ruhatárát és furcsa dolgot vett észre. A ruhatárból az összes polgári ruhák, magyar paraszttöltözetek, szüriök, csizmák, bundák, fehér nadrágok és egyéb, a polgári életben is használható ruhaneműk eltűntek. Kívülről megvizsgálva a házat, észrevette, hogy azt hátsó részén felbontották és a lopás végrehajtása után ismét berakták a téglákat. Zoltán jelentést tett a rendőrségnek, ahol most szorgalmasan nyomozzák a ruhatarovajokat.

— Az elhagyott szerető merénylete. Egy szereimében csalódott leány kétségbeesett tetteről érkezik híradás Bambergből. Halusch Kurt főhadnagy, egy berlini miniszteri tisztviselő fia, eljegyezte egy gazdag gyáros leányát és ezért szakított régi kedvesével, a huszonhat éves Eichgrün Mártával, egy csendőr leányával. Az elhagyott szerető erre azzal fenyegetődzött, hogy boszút áll a hűtlenségért. A főhadnagy azonban ügyet sem vetett e fenyegetésekre. Eichgrün Mártha beváltotta szavát. Revolvert vásárolt és belopózott a főhadnagy lakásába, amelyhez neki is volt kulcsa. Itt elrejtőzött s bevárta, míg a főhadnagy éjszaka hazajött, lefeküdt és elaludt. Ekkor előjött rejtékéből és hűtlen szeretőjét három revolverlövessel megölte. Majd maga ellen fordította a fegyvert és szívének irányozva, egyetlen lövéssel önmagát is kivégezte. Amikor megtalálták, még görcsösen szorongatta a kezében a revolvért. Hátrahagyott levelében azt kérte, hogy az ünneplő ruhájában temessék el.

— A kolera Kiewben. Kiewben két ember betegedett meg koleraiban és számos kolera-gyanús esetet konstataáltak. A Dnjeper-folyó vizében kolera-bacillusokat találtak.

— Szerencsétlenség. Zágrábban tegnap este megtrázó szerencsétlenség történt. Egy szénával megrakott szekér, amelyen két paraszt és egy hét éves fiú volt, a Maximir-utczában haladt, amidőn egy motoros bicikli haladt arra. A lovak megbokrosodtak és a kocsit felborult. Mind a hárman a kocsis alá kerültek és pedig oly szerencsétlenül, hogy egyikük a nyakát törte és halva maradt a helyszínen, míg a másik kettőt súlyosan sebesült állapotban a kórházba kellett szállítani.

— Fővárosi Orfeum. Az új szeptemberi műsor rendkívül nagy sikert aratott. Különösen feltűnt a közkedvelt Aalbach J. kómikus szereplése, aki hosszas tanulmányok után egyszerre csak átvedlett magyar kómikussá és „Az idegenvezető” című prózái magánjelentéssel, valamint többi, Zerkovitz Béla által megzenésített számaival szinte sikert aratott. Miss Philadelphia az állatidomítás valóságos csodáját mutatja be „Topsy” nevű elefántjával, Kosta, a „csavartéjű ember” mutatványai pedig egyszerűen elragadóak. Ez az ember nemcsak egyike a világ legkitűnőbb tornászainak, hanem olyan sajátos testalkattal, illetve hajlékonysággal áldotta meg a sors, hogy szinte elképzelhetetlen. Elbájoszó szépen tánczolniak a spanyol Los Maravillas növéreik. E felsorolt számokon kívül még egy nagy csomó egyéb elsőrendű attrakció tarkítja a szeptemberi műsort, amely, hogy minden este zsúfolt házat fog vonzani, több mint bizonyos. Az előadások, mint rendszeren, esti 8 órakor kezdődnek, jegyelfvétel d. e. 10—1 és d. n. 3—6 óráig a nappali pénztárnál.

— Szenzációs újdonság a Beketow-czirkuszban. A szeptemberi műsornak szenzációs újdonsága a The 3 Stairs motorkerékpár-mutatója. A keleti expresszvonat menetsebességét háromszor meghaladó gyorsasággal száguld végig a három motorkerékpár egy gömbölyű asztaltáblán, amelyet a motorokkal ellenkező irányban hajt a villanyos erő. A közönség visszafojtott lélekzettel nézte a vakmerő mutatványt. A szeptemberi műsor többi számai is utak, a második részt a Helgoland című mesés kiállítású és óriási sikerű némajáték tölti be.

— Örök ifjuság. A bécsi társaság egyik tekintélyes tagjának, egy ismert gyárigazgatónak kellemtelen esete volt a napokban. Kora reggel éppen öltözködését végezte, midőn váratlanul minden bejelentés nélkül egy ügyvéd barátja toppant be hozzá. — Hogyan, te fested a hajadat? Most már könnyen megértem, hogy daczára ötven esztendőnek még mindig oly ifjunak látszol. Az igazgató e szavakkal fordult látogatójához: — Kedves barátom! Félve ör-

zött titkomat tudtad most meg és számítok titoktartásodra és mint egy mentségül hozzátette: Édes istenem, nem szabad öregednünk, én ugyan nem vagyok hű, de mégis felfoghatod, hogy jól esik fiatalnak látszani. Különben kitűnő hajfestő szert használok, csakis „Tanningene”-vel festem a hajamat.

x Önkénteseket felszerel kedvező fizetési feltételekkel Blum Sándor Budapest, Váci-utca 15.

x Zászlók, czimerek minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és diszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Fodor-léle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobb felszerelt torna- és vívóterme, különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

x Apollo Projectograph. Fedák Sári és Wassmann Hans kitűnő „Baba-duett”-jéről készített felvétel még mindig zsúfolt házakat szerez az Apollonak. A heti műsor minden száma kitűnő, közönlük, mint speciális magyar vonatkozású képet a gyönyörű „Budapest látképét” említjük fel.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A Nemzeti Színház szerződése.

— Színműriók sérelmei. —

Budapest, szeptember 2.

Jóformán el sem helyezkedett Tóth Imre az igazgatói székben, máris meggyült a baja. Meggyült pedig — ami eléggé jellemző — a magyar szerzőkkel. Valóságos vihar van készülében, mely körülzúgja az igazgatóságot s egyelőre nem tudja, hol fog végződni, mire fog vezetni?

Somló Sándor volt igazgató ugyanis elfogadott előadásra egy egész csomó magyar darabot. A szerzőkkel annak rendje-módja szerint szerződést kötött. Némely szerződés fix terminusra szól s az a kikötés, hogy ha a szerződésben meghatározott ideig a darab színre nem kerülne, a Nemzeti Színház a szerzőnek kárpótlás címén bizonyos összeget tartozik fizetni. Szóval, pönálás szerződés ezek, amelyeket azonban az új igazgató nem akar betartani.

Azok a magyar szerzők, akik bona fide megkötötték a mostani igazgató elődjével a szerződést, nem is sejtették, hogy lesz valamikor idő, amikor a Nemzeti Színház igazgatóját dezavualni fogják és semmisnek fognak deklarálni olyan szerződéseket, amelyeket hivatalban lévő színházigazgató törvényes formák közt köt magyar írakkal.

Nem bocsátkozunk most annak a bírálatába, hogy helyesen járt-e el Somló Sándor, amikor pönálás szerződéseket írt alá. Színházigazgató nem igen kötheti magát fix terminusokhoz. Színház, különösen ily nagy és előkelő, mint a Nemzeti, a körülményekkel kénytelen számolni, amelyek valamely darab színrehozatalát befolyásolják, vagy befolyásolhatják. A fix terminushoz kötött szerződés véleményünk szerint ilyenformán az igazgató részéről nonsens, vagy legalább a legtöbb esetben az.

Ismételjük azonban, hogy a volt igazgató eljárását nem akarjuk itt bírálat tárgyává tenni. Csak a mostani helyzetet akarjuk megvilágítani, amely elég furcsa, hogy ne mondjuk botrányos és egyáltalában nem méltó a Nemzeti Színházhoz.

A mostani helyzet pedig az, hogy az új igazgató az elődje által kötött és aláírt szerződéseket nem respektálja. Nemcsak, hogy a terminusokat nem akarja betartani, de az elfogadott darabok előadásáról sem akar hallani semmit.

Itt pedig szerzett jogokról van szó. Ilyen jogoktól pedig országban, ahol törvény van, megfosztani senkit sem lehet. Nincs is kétség benne, hogy a bíróság, amely hivatva lesz a kérdés fölött dönteni, a szerzőknek odaitéli majd mindazt, ami őket a szerződés értelmében és az ellenében megilleti.

De éppen itt válik kuszálttá a dolog és az egész szerződési, vagy — ha úgy tetszik — szerződésszegési ügy oly bonyodalmas lett, hogy veszedelmesen hasonlít a botrányhoz.

Egyik-másik szerzőtől (pozitív adatok állnak rendelkezésünkre) azt kérdezte az új igazgató,

hogyan szerződésüket ellenjegyezte a színház ügyészsége? Tagadó válasza esetén az igazgató kijelentette, hogy abban az esetben a szerződés semmis. Csak olyan szerződések jogerősek, amelyeket a színház ügyészsége ellenjegyzett.

Nem tudjuk, mi az uzus szerződés-kötésnél a Nemzeti Színházban. De sietünk megjegyezni, hogy a Nemzeti Színház igazgatói hivatala nem zugbankárok comptoirja, ahová az ember tanukat visz és a törvényeket tanulmányozza át, mielőtt szerződést ír alá. Író ember nem gondol családfintásra, amikor szóba áll a Nemzeti Színház igazgatójával. Nem gondol arra, hogy igazgatói aláírással ellátott szerződést maga a színház akar majd kijátszani és nem seítheti, hogy az a szerződés csak valami becsapásféle. Föltételezi, hogy oly okirat, melyet az igazgató aláírásával lát el, megítámadhatlan. És csorba is esnék a Nemzeti Színház jó hírnevén, integritásán ha ezt a véleményt a színház megdönteni, vagy meg akarná dönteni.

Eddig azt hittük, hogy amikor a Nemzeti Színház igazgatója aláír egy szerződést, azt köteles betartani a színház, ha más direktor áll is az intézet élén. Igen sajnálatos volna, ha ezt a véleményt meg kellene változtatni.

Ugyátszik, hogy a színház fél is a nyakába zuduló pöröktől. Mert az új igazgató azoknak a szerzőknek, akik jogukat követelték, ezeket mondta:

— Ha pedig pört indít a színház ellen, akkor addig, míg én leszek az igazgató, ebben a színházban öntől darabot előadni nem fognak.

Ez már veszedelmesen hasonlít a terrorhoz. Így nem szabadna színházdirektornak beszélnie még akkor sem, ha a színház, melynek élén áll nem is volna államilag szubvencionált intézet. Vagy ez talán csak Magyarországon lehetséges?

Mert itt valóban minden lehetséges. Majdnem megszámlálhatlan milliókat hajtanak a Népszínház bérlőinek a fejébe, hogy engedjék át a színházat a Nemzeti Színháznak és takarékoskodni akarnak iróembereken, meg akarván vonni tőlük azt, ami őket jogosan, szerződés szerint megilleti. Milliókat herdálnak el és garasokon óhajtának meggazdagodni.

Feszült kíváncsisággal várjuk, hogy terrorizálni engedik-e magukat a megfélemlített színműírók, vagy pedig per útján érvényesíteni fogják-e jogos követeléseiket a színházzal szemben?

T. Sz.

(*) **Nemzeti Színház.** Ma tartotta meg a Nemzeti Színház második előadását új hajlépában. Shakespeare „Makrancos hölgy”-ét adták elő sokkal nagyobb művészi, mint anyagi sikerrel. A nagy nézőtér ugyanis csak úgy kongott az ürességtől. Egész padsorok maradtak üresen; a páholyok is árván maradtak. Ellenben az előadás sikeres volt. Petthes a Petruchio szerepében művészi munkát végzett és Cs. Alsóeghy Irma a Katalin szerepében remek alakítással gyönyörködtette a közönséget. Az összjáték és a rendezés is elég jó volt.

(*) **Erzsébet királyné szobra.** Az Erzsébet királyné örökimádás templom részére Klotz Herman bécsi szobrász még 1906-ban elkészítette a megboldogult királyné szobrát, melyet megőrzés végett a Magyar Nemzeti Múzeum előcsarnokában helyezték el. A templom küszöbön álló megnyitása miatt a fehér márványszobrot ma elszállították a Múzeumból, a templom építő-művészeinek személyes felügyelete alatt és rendeltetési helyén, a szentélyben, felállították. Amíg a szobor a Múzeumban volt, Erzsébet királyné tisztelői közül számosan látogattak el hozzá és a napokban egy babérágakból és pálmalevelekből kötött csokrot helyeztek talapzatára, melynek nemzeti színű szalagján ez a felírás állott: „Az imádott császár- és királynénak örökös haladattosságból Glaser Jenny és Mária”.

(*) **Hírek a Nemzeti Színházról.** Holnap, szerdán Katona József klasszikus magyar tragédiája, a Bánk bán kerül színre. A címszerepet Pálffy György, a

királynét Jászai Mari, Melindát K. Hegyesi Mari, Izidorát Paulay Erzsébet, Peturt Szacsavay, Tiborcot Gabányi és Biberachot Gyenes fogja játszani. Csütörtökön Pailleron Ahol unatkoznak című vigjátékát adják elő. A hercegnőt Rákosi Szidi, Susannet Váradi Aranka, Lucy Paulay Erzsébet, Jeannet Vizváry Mariska, Laudannet Nagy Ibolya, Rogert Odry, Bellacot Horváth, Pault Dezső, a tábornokot Szacsavay, Saint Reault Gál adja.

(*) **Sardanapal.** Berlinből jelenti tudósítónk: Az operaházban tegnap tartották meg a „Sardanapal” című nagy történelmi balletnek ünnepi első előadását a császár, a császárné, a trónörökös pár, Eitel Frigyes és neje, Viktória Lujza hercegnő, a görög trónörökös és György görög herceg jelenlétében. A művet, amelyet Taglioni balletműve alapján Delitzsch Frigyes tanár alkotott, a közönség élénk tetszéssel fogadta. A két felvonásközben a császár cserélt tartott és számos bel- és külföldi asszirológust fogadott. Az előadásban résztvett Delitzsch, a szerző és több bel- és külföldi tanár. A császár v. Hülsen főintendánsnak az I. oszt. koronarendjelt és Delitzsch tanárnak a III. oszt. vörös sas-rendet a koronával és szalaggal adományozta.

(*) **Vigszínház.** A Vigszínházban holnap, csütörtökön a „Naftalint”, Heltai Jenő jókedvű énekes bohózatát ismétlik, pénteken pedig a „Tatárjárás”. Bakonyi Károly és Kálmán Imre dallamos operettje kerül sorra. Szombaton lesz a „Kutya van a kertben!” (La puce à l'oreille) bemutatója. A premiér iránt nagy az érdeklődés, mert Feydeau Georges, a francia bohózat atyamestere, akinek művei közül a „Nőszabó”, az „Osztigás Miczi”, a „Pajkos férjek”, a „Fernand házasság”, a „Csak párosan”, a „Miczi hercegnő” és a „Kézről kézre” nagyobb sikereket hoztak a Vigszínháznak. Három év szünet után ezúttal először szerepel ismét újdonsággal. A bohózatot, amelyet Góth Sándor fordított, Szilágyi Vilmos rendezi.

(*) **A Király-Színház bemutató bérléte.** A Király-Színház, mint minden esztendőben, az idén is tíz bemutató előadásra hirdet bérléteket. E tíz bemutató a hazai és külföldi operett-termék javából kerül ki, elsősorban Rubens Pál operettje, a „Hollandi lány” lesz, amely után sorra következnek Kacsóh, Szirmai, Huszka, Jakobi, Planquette, Lehár, Strauss Oszkár és Fall Leó új művei. A tíz este szóló bemutató-bérléte árát a következők: Páholly: 290 korona, elsőrendű zsölye: 80 korona, zsölye III-V. sor: 70 korona, zsölye VI-IX. sor: 60 korona, támlásszék I-V. sor: 50 korona, támlásszék VI-VII. sor: 45 korona, kórszék: 36 korona, erkély I. sor: 50 korona. A Király-Színház tavalyi premiérbérlőit, akiknek régi premiérbérléteiből még öt előadásra van joguk, felkéri az igazgatóság, hogy bérléteik megújítása iránt intézkedni sziveskedjenek, amely alkalommal az öt előadást javukra fogja számítani az igazgatóság. Bérléni lehet bezárólag szeptember hó 10-ig a Király-Színház titkári hivatalában délelőtt 10-1-ig és este 5-7 óráig.

(*) **Tűz a gyárban.** A Magyar Színház legközelebbi újdonságának, Sweelinck hollandi drámájáról „Tűz a gyárban” című drámájának teljes szereposztása a következő lesz: Van Beeren: Rátkay; Theo: Törzs; Henrik: Tarnay; Susanne: Tóth Irma; Cory: Tanayné; Heermanns: Garas; Friderika Veerd: Loránt Ilma; Buissens: Réthey; Wiggers: Körmeny; Jansen: Z. Molnár; Geriksen: Fenyvessy. A „Tűz a gyárban” nyilvános főpróbája pénteken délelőtt 11 órakor lesz. Holnap a „Sasfők”, pénteken a rég nem adott „Kerülő út” jut a Magyar Színház színpadára, vasárnap este a szombati bemutató előadást ismétlik meg, vasárnap délután mérsékelt helyárral Davis és Lipschütz tréfáját, a „Gretchen”-t adják.

(*) **Az Országos Színészegyesület.** Az Országos Színészegyesület központi tanácsa a nyári két hónapi szünet után tegnap tartotta első ülését a színészpala disztermében. Ditrői Mór elnök, több fővárosi tanácsos, Szakács Andor és Szendrei Mihály soros vidéki tanácsosok, Komjáthy János, Mezey Kálmán színigazgatók és a központi iroda tisztviselői jelentek meg az ülésen. Napirend előtt Balassa Jenő, a Vigszínház tagja, a színészegyesület színésziskolájának új igazgatója jelentkezett szólásra és köszönetet fejezte ki a tanácsnak ama bizalomért, amelylyel őt igazgatónak megválasztották. Ditrői elnök a tanács nevében is örömet fejezi ki a felett, hogy oly kiváló

színészpedagógust, mint Balassát, sikerült megnyerni igazgatónak. Lángh Ödön titkár a nyári ügyekről tett jelentést. Szendrei Mihály aradi színigazgató arról a súlyos veszteségről emlékezett meg, mely a Népszínház megszűnésével érte a magyar színészetet. A tanács előterjesztette továbbá Polgár Károly magyar színigazgató belgrádi sikeréről szóló jelentéseket. Solymosi Elek nyugdíjas színész jelenti, hogy Debreczenben színésziskolát nyitott. A tanács elrenzi a színésziskola fentartását. A pótvizsgák szeptember 10-én lesznek megtartva. Az úján kért színigazgatói engedélyek közül csak Dobos Nándor kérvényét terjeszthetik fel. Rác Dezső és Salgó Béla kérvényeit elutasították. A régebbi színigazgatók közül Bihari Akos és Balla Kálmán kérvényei lettek most utólagosan felterjesztve a kultuszminiszterhez az engedély jóváhagyása végett. Ezután kisebb fontosságú személyi ügyeket intéztek el, mire a tanácsülés véget ért. Szeptember 10-én bizottsági ülések lesznek a színészegyesületben.

(*) **Új német színház New-Yorkban.** Október elején nyílik meg a new-yorki új német színház Baumfeld Móricz vezetése alatt. Megnyitó előadásul Schiller „Tell Tilmos”-a van kitéve.

(*) **Egyházművészeti kiállítás.** A Magyar Iparművészeti Társulat egyházművészeti kiállításának ünnepélyes megnyitása e hó 7-én, délután négy órakor lesz. A megnyitásra a társulat elnöksége meghívta gróf Apponyi Albert és Kossuth Ferencz minisztereket, valamint a főpapságnak és főnemességnek itt időző tagjait. A kiállítás a városligeti Műcsarnok összes termeit foglalja el és hiú képét adja egyházi művészetünk jelen állapotának. A megnyitás napján csak a meghívottak és a társulat tagjai nézhetik meg a kiállítást, amely 8-ától kezdve 9-6 óra között 40 fillér belépődíjjal tekinthető meg.

(*) **A párisi operaház felvonás-közéi.** A párisi nagy opera vezetősége most szánja magát olyan ujtásra, melyen más országok operaházai már régen túl vannak. Arról van szó ugyanis, hogy a belépést s a távoztást nem engedik meg, amint a zenekar elkezdett játszani. Ezt az ujtást egyelőre csak egy opera, az „Istenek alkonya” előadásakor fogják megkockáztatni és még nem bizonyos, be fog-e válni. Tudjuk ugyanis, hogy a párisiak nem annyira a zene, mint inkább a felvonások kedvéért járnak az Operába. Ezek a felvonások a felvonásokra is kiterjednek és mialatt a zenekar játszik s a szereplők énekelnek, a közönség jön-megy, ellátogat a páholyokba, cseveg, nevetgél, csapkodja az ajtókat. Kérdés, a jó párisiak le tudnak-e mondani e kedvtelésükről Wagner tiszteletére.

(*) **Új zeneműkereskedés a fővárosban.** Molitor Oszkár, a zenei világban általánosan ismert és kedvelt zeneműkereskedő, 14 évi praxis után önállósította magát. Üzletét, mely hangversenyrendezősséggel van összekötve, „Euterpe” cég alatt a Kossuth Lajos-utca 15. sz. alatt létesítette. Molitor a vallás-és közoktatásügyi minisztérium jóváhagyásával az állami színházak főkegyirodáját kapta meg s így az Opera és Nemzeti Színház összes előadásaira elővételben is árusítja a jegyeket a rendes pénztári áron.

(*) **Somogyi Mór tanár, zongoraművész** konzervatóriumában, mely a fővárosi zeneintézetek közül legelőkelőbb helyet foglal el és mely az idén tizenötödik évfolyamába lép, a beiratások az összes tanzakokra már megkezdődtek és naponta 6-9-ig eszközölhetők az intézet titkári hivatalában (Erzsébet-körút 44.). Az intézet a múlt tanévben is tizenegy növendék-hangversenyvel bizonyította annak komoly művészi törekvését és a tanárok szakavatottságát. A tanítást, mely szeptember elején veszi kezdetét, az ország legkiválóbb művészei és diplomált tanárok lelkiismeretes gondjával végzik.

6 visit Fénykép 1⁵⁰ Ft
HUNNIA FENYKEPESZ
BUDAPEST, KAROLY-KÖRUT 6.

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle
Haezner-féle valódi áldás gyomorhajtócska
mak és székszerelésben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

31 elrontott gyomrot
2-3 óra alatt fel-
jegen ruhába hozza
Xls ávög 40 Ft.
nagy ávög 60 Ft.

FŐVÁROS.

(Orvosi kinevezések. Fülepp Kálmán főpolgármester a pesti oldalon levő közkórházak segédorvosává dr. Werzár Tivadart nevezte ki, alorvossá dr. Szécsi Rezsőt; segédorvossá dr. Bródy Ferenczet; napidíjas segédorvossá dr. Gutfreund Ferenczet.

(Bádogosok a polgármesternél. Ma délelőtt a bádogos- és szerelő-mestereknek mintegy harmincz tagból álló küldöttsége tisztelgett dr. Bárczy István polgármesternél Boross Soma ipartestületi elnök, fővárosi bizottsági tag vezetésével. Fölkérték a polgármestert, eszközölné ki a tanácsnak olyan irányu rendelkezését, hogy a vízvezetési igazgatóság az új és régi épületek belső vízvezetési, csatornázó- és a bádogos- és szerelő-iparosok szakmájába vágó egyéb munkálatokat ne teljesítsen, hanem hogy ezek — a régebben követett prakszis szerint — nyilvános versenyfárgyaláson, szakiparosokra bízassanak. A küldöttség emlékiratot nyújtott át a polgármester, illetőleg a tanács tagjai számára. Panaszolja hozzáik föl ebben, hogy a létért való küzdelemben most a székesfőváros egyik hivatala konkurrensük lett és elviszi előlük a jogos jövedelmüket. A vízvezetési igazgatóság ugyanis olyan munkák teljesítésével foglalkozik, amelylyel a szakiparosoknak kellene foglalkozniok, amelyből nekik kellene élni és a közterheit viselni. Legyen a vízvezetési igazgatóság — ugymond az emlékirat — ellenőrző közeg, a székesfőváros közönségétől reábizott vagyion sáfárja, de ne térjen olyan utra, ahol a magániparnak és így a főváros polgárainak árt. Legyen föladata a vízvezetési igazgatóság szakközégeinek a magánvállalkozók részéről létesített szerelő-munkák ellenőrzése is: ez az egyedüli mód, hogy a főváros méltányos árak mellett szakszerű és megfelelő munkát kapjon. Fölhozza az emlékirat, hogy ennél a visszásságnál fogva, most is elestek a szakiparosok a Gyáli-uton épülő munkásházak vízvezetési munkálataitól. Különbösen is, a nagy versengés miatt, a munkák ára annyira le van szorítva, hogy az iparos-vállalkozó csekély nyeresége a székesfőváros közönségére nézve kevésbé megterhelő. — Dr. Bárczy István polgármester igen szívesen fogadta a küldöttséget és helyesli elvileg, hogy a főváros hatósága ne csináljon a szakbeli iparosoknak mindenáron konkurrencziát, — azonban kívánatosnak tartja, hogy a vízvezetési munkálatokra vonatkozó árlejtésekben — mint versenyző fél, szintén vegyen részt. Ez okvetlenül szükséges az árlejtéseken netán mutatkozó visszaélések megakadályozása végett. A küldöttség tagjai ezt egyhangulag helyesléssel fogadták s megköszönték a polgármester részéről mutatkozó jóakaratot.

SPORT.

Alagi versenyek.

— Második nap. —

A második nap programja sem marad sport tekintetében az első nap mögött, mert az egyes futamokra nagy számmal zárult a nevezési lista. A mai napon fog eldőlni a minden évben jól sikerült Rubel-akadályverseny és a Buvár-handicap is. Az előbbiben Westminster esélyeit emeljük ki Faras előtt, míg az utóbbiban Bouquetnek adjuk az elsőseget, míg helyre Royal Anne és Marasquin jöhet. A többi futamokban tipjeinkre utalunk.

Jelöltjeink:

- I. Szigeti ist. — Finczos
- II. Westminster — Faras
- III. Edömer — Peta
- IV. Gara — Fityóka
- V. Bouquet — Royal Anne
- VI. Muri — Bagola.

(Magyarország távuszó bajnoksága. Pénteken délután 4 órakor rendezi a Magyar Uszó-Szövetség idej magyar távuszó bajnokságát a Dunán. A versenyzők ¼4 órakor indulnak a Brüll-féle csónakházból a start színhelyére, a szentendrei sziget alsó csucsához. Cél a Neptun csónakháza. Nevezések folyó hó 3-ika déli 12 óráig Vida Henrik alelnök címére (Dorottya-utca, Leszámitoló-bank) küldendők.

(Vidéki football bajnokságok. A MLSz. intéző bizottsága megejtette a vidéki kerületi bajnokságok

sorsolását, amelyre a vidéki csapatok már régóta vártak. Sajnálattal látjuk, hogy a Szövetség fáradozása daczára több kiváló szerepet játszó vidéki egyesület nem nevezte csapatát, pedig a gyakoribb játék éppen nekik lenne nagy hasznukra. Így a Soproni Football-Club, a Komáromi F.C., Temesvári A.C., Debreczeni T.E., Monori S.E. nevezései hiányzanak. A benevezettek ki-sorsolása a következő:

Északi kerület. Szept. 20. Eperjesi TVE.—Kassai MTE. Okt. 11. KMTE.—KAC. Okt. 18. KAC.—ETVE. Nyugati kerület. Szept. 20. Pannónia—PULE. Szept. 27. Györi Egyetértés.—PTE. Okt. 11. PTE.—Pannónia. Okt. 25. Egyetértés—PULE. Nov. 8. Pannónia—Egyetértés. Nov. 15. PTE.—PULE.

Keleti kerület. Szept. 13. KAC.—Marosvh. S.E.—Szept. 20. KFC.—MSE. Szept. 27. Keresk. Akad.—Vasutas SC. Okt. 4. Vasutas—KFC. Okt. 11. KFC.—KAC. Okt. 18. MSE.—Keresk. Akad. Okt. 25. Vasutasok—KAC. Nov. 8. Keresk. Akad.—KFC. Nov. 15. MSE.—Vasutasok. Nov. 22. KAC.—Keresk. Akad.

Déli kerület. Szept. 13. Kaposv. AC.—Aradi AC. Szept. 20. A Postások—Sz. AC. Szept. 27. KAC.—Bácska. Okt. 4. AAC.—Postások. Okt. 11. Szegedi AC.—Bácska. Okt. 18. A Postások—KAC. Okt. 25. AAC.—Sz. AC. Nov. 1. Bácska—Postás. Nov. 8. Sz. AC.—KAC. Nov. 15. Bácska—AAC.

(Műegyetemiek bajnoki uszóméltngje. A M. A. F. C. vasárnap, szeptember 6-án nagyszabású uszóversenyt rendez, amelyen két országos (150 yardos hátonuszás és egy mértföldes uszás) és három főiskolai (100 yardos, negyed angol mértföldes és 200 yardos melluszás) bajnokság döl el. Az egy angol mértföldes bajnokságot a Magyar Uszó-Szövetség rendezi. A bajnokságok keretéből olyan szerencsésen összeválogatott versenyszámok szolgálnak, hogy az uszósportot kedvelőknek nagy sportélvezetben lesz részüik. A versenyen, amelynek fővédnöke gróf Apponyi Albert kultuszminiszter, öt értékes tiszteletdíj növeli a M. A. F. C. versenyein megszokott amugy is gazdag díjazást. A nevezések és a tettek a Műegyetemi A. és F. C. címére (Budapest, VIII., Műegyetem) küldendők.

(Gyaloglás Európán keresztül. Két bukaresti sportegyesület egy 20,000 frankos díjat tűzött ki annak a tagjának, aki Bukarestből indulva, az általuk megállapított városokon keresztül bejárja a kontinentet és elsőnek érkezik vissza a román fővárosba. A gyaloglók közül Rajcevic Milena bukaresti jogász több száz kilométer előnyvel ma Budapestre érkezett, miután Rómát, Svájezt, Páris, Hamburgot, Berlint, Prágát és Bécest bejárta. — Több előkelő sportklubot felkeresett nálunk és innen Szegeden, Aradon és Temesváron keresztül megy haza. Ellenfelei már mind feladták ezt a hatalmas turaverenyt.

(Wiener S.-C. Budapest. Az őszi labdarugó idény első nemzetközi mérkőzése szept. 8-án (kedd) Kisasszony napján lesz a Thököly-úti millenáris pályán. E nemzetközi mérkőzés máris sok érdeklőséggel fog szolgálni a football-játékot türelmetlenül várakozó közönségnek, amennyiben Bécs egyik legjobb csapata, a tavaszi szezonban oly szenzációs eredménnyel szerepelt Wiener Sport-Club, melynek egyedül sikerült csak a Wiener Athletik-Clubot legyőzni, mérkőzni fog az ez évben kontinentális csapatoktól veretlen Ferenczvárosi Torna-Clubbal. A F. T.-C. a mérkőzés komolyságára való tekintettel a legkomolyabb készültséggel fogja várni méltó ellenfelet. Mindkét csapat a tavaszi összeállításban áll ki és így érdekes és izgalmas mérkőzésre van kilátás.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektroterapeutikai és Röntgen-

Intézet. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102—39.

Gyógytényezők:
 Elektromágneses gyógyítás.
 Röntgen sugarakkal való kezelés.
 Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
 Kék fényvel való kezelés.
 Villamos hőfürdők (Elektrothermi).
 Villamos fényfürdők.
 Villamos massage (Vibratio).
 Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
 Villamos vízfürdők.
 Szénsavas fürdők.
Főbb javallatok:
 Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
 — Rendelés d. e. 8—11-ig, d. a. 2—6-ig.
 Rendelés egész napon át. — Elvételre prospektum!

TÖRVÉNYSZÉK

§ A szerzői jog védelme. A szerzői jognak külföldön való védelmét tudvalevőleg nemzetközi szerződések útján rendezik. Magyarországnak azonban nem minden külföldi művelt állammal van ilyen szerződése s így akárhányszor előfordul, hogy magyar szerző irodalmi, zenei vagy drámai művét nem oltalmazza nemzetközi egyezmény. Fordítást pedig egyáltalán nem véd meg semmiféle szerződés. Ez utóbbiak védelmére az államok irodalmi és művészeti jogvédő irodákat tartanak fenn, amelyet nálunk dr. Kayser Szilárd szabadalmi bíró és Rummy Miksa tisztviselő vezetnek. Ezek az irodák egy nemzetközi Uniót alkotnak, amelynek ezideig Magyarország nem tagja.

Folyó hó 26—30-ig Stockholmban az Iparigvédelmi kongresszus keretében a Nemzetközi Unió tartja meg kongresszusát, amelyen a magyar kormányt dr. Ballai Lajos, a szabadalmi hivatal elnöke fogja képviselni. Ballai egyuttal meghatalmazást kapott, hogy belátása szerint lépjen be Magyarországnak a Nemzetközi Unióba, amelynek akkor Oroszországon kívül minden művelt állam már tagja lesz.

A belépés esetén minden irodalmi és művészeti művet megilletik azok a jogok, melyeket az illető ország törvényei a hazai műveknek megadnak. Azok a művek, amelyeket a kötelekbeli országokban tesznek először közzé, ugyanazon jogokat illetik meg, mint a belföldi szerzőket. A fordítások az eredeti mű szerzőjének föntartásával, eredeti művekként oltalmaztatnak. Tárcajegyzékek, hírlapi vagy folyóiratok cikkei, idefoglalva a politikai tartalmukat is, utánnyomás s fordítása tilta van. Drámai és drámai zeneművek szerzői vagy jogutódai, amíg az eredetihez való joguk fönnáll, műveik fordításának nyilvános előadása ellen megoltalmaztatnak. A közvetlen eltulajdonítás, minők az átalakítás, zenei arrangementok, regény, elbeszélés, vagy költeménynek színpadi művé való átdolgozása és viszont, továbbá utánalakítások, toldások, rövidítések, valamint zeneműveknek mechanikai hangoztatása ugyancsak az illető országok törvényei szerint megoltalmaztatnak.

§ A gróf tőzsdespekulációi. A fővárosi rendőrség néhány héttel ezelőtt gróf Eszterházy Pál panaszára bünvádi eljárást indított Liedermann Aurél tőzsdespekulációs ellen, aki állítólag nagyarányu tőzsdespekulációra csábította a fiatal gróft s ezen az uton nagy összeg erejéig megkárosította. Liedermann mindjárt a bünvádi eljárás kezdetén a tőzsdebíróasztal előtt indított pert a gróf ellen annak megállapítása iránt, hogy a rábizott tőzsdeügyletek lebonyolítása körül korrektil járt el. Mára volt ebben az ügyben kitűzve a tőzsdebíróasztal elé az érdemleges tárgyalás, amelyet azonban nem tartottak meg, mert a tőzsdebizományos bejelentette, hogy az összes ügyletekre vonatkozólag új keresetet fog beadni, mostani keresetét visszavonja. A tőzsdebíróasztal a bejelentést tudomásul vette. Itt említlük, hogy a sikkasztási büntügyben ma hallgatta ki dr. Székely vizsgálóbíró Liedermann, aki azzal védekezett, hogy közte és a gróf között az elszámolás már megtörtént s a gróf többször meg is ígérte, hogy az adósságát Amerikából való hazaérkezése után ki fogja fizetni. Dr. Gál Jenő védő a vizsgálóbírónál három tőzsdetag tanukénti kihallgatását kérte. Ezeknek vallomásai után megüjltja a védő védenének szabadlábra helyezési kérelmét.

§ Kisajátítási tárgyalás a pestvidéki törvényszéki palota telkeire. A pestvidéki törvénykezési épület és fogház telke céljaira szükséges következő ingatlanokra: Szauberer Tivadarné, szül. Pois Ottilia, Pois Gusztáv, Pois Ferencz, kiskoru Pois István, Anna és Mária tulajdonát képező II. ker., Fő-utca 76. sz. alatt fekvő, a Grimme József tulajdonát képező II. ker., Kacsá-utca 4. sz., Fő-utca 78. sz. alatt fekvő, a Kuhn Antonia, férj. Kuhinka Gusztáv né tulajdonát képező, II. ker., Kacsá-utca 6. sz. alatt fekvő s végül az Első magyar részvényserfőzde tulajdonát képező II. ker., Fő-utca 74. sz. alatt fekvő ingatlanra nézve a kisajátítási eljárás elrendeltetvén, a kisajátítási tervek megvalósítása tekintetében a tárgyalás határidejűl 1908. évi szeptember 28. napjának délelőtt 10 órája tűzetett ki az Ujvárosi közgyűlési társalgótermében. Ezt megelőzőleg a kisajátítási terv és összeírás 15 napon át — szeptember 6-tól szeptember 20-ig — naponta délelőtt 9-től délután 2-ig a II. ker. előjáróságnál (II. ker., Fő-utca 3. sz. alatt) közszemlére lesz kitéve.

§ Cikksorozat egy bank ellen. A magyar és német nyelven megjelenő „Nyitrai Hírlap” 1906. évi februári és márciusi számaiban egy cikksorozat jelent meg a szerkesztő, dr. Grünfeld Náthán oda-való ügyvéd tollából „A mi hitelintézeteink” címén. A

ezikksorozat többek között foglalkozott a Nyitrai Központi Bank r.-t. ügyeivel is s azt írta, hogy a bank igazgatósága rendszeresen hamisítja az intézet mérlegét, hamis kimutatásokkal vakítja el a részvényeseket és betevőket. A megvádolt intézet igazgatói a cikk miatt a pozsonyi esküdtbírótság előtt rágalmazás és becsületesítés miatt jelentették fel dr. Grünfeldet, a szerkesztőt, aki azt vallotta, hogy ő maga is volt a pénzüzetet igazgatója, de látván a sok visszaélést, otthagya állását. A panaszosok viszont bizonyítani kívánták, hogy a vádlottat, mint igazgatót, ők menesztették s hogy meg akarta az intézetet zsarolni. A bíróság csupán a vádlott tanút halgatta ki s az esküdtek verikje alapján felmentette Grünfeldt Náthánt a vád alól. A kir. Kuria ma Bernáth Géza elnöklété alatt megsemmisítette az esküdtbírótság ítéletét, új tárgyalást rendelt el, amelyen a panaszosok ellenbizonyítékai is meghallgatandók és mérlegelendők.

§ Rosszullárt életmentő. Tavaly december 26-án Marcsák Ferencz gyári munkás alaposan beborozott s úgy botorkált a Külső Kerepesi-úton, ahol a viczinális vasut elé akarta magát vetni. Szabó István és Balog I. Károly rendőrök azonban észrevették a részeg ember szándékát s minden áron elakarták a sírról távolítani. Ez azonban nem ment könnyen, mert Marcsák dulakodni kezdett s revolvert rántva, Szabó István rendőrt a karján megsebesítette. Hatóság ellen való erőszak büntetvével vádolva került ma Marcsák Ferencz a törvényszék elé, ahol azzal védekezett, hogy öngyilkos akart lenni s a golyó csak tévedésből találta a rendőrt. A védekezést a rendőrök ellentmondó vallomása nem csáfolta meg, a tanúk pedig igazolták, hogy Marcsák Ferencz teljesen részeg volt, mire az ügyész a vádat elejtette s a bíróság a további eljárást megszüntette.

Nyilt-tér

Erővel nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Dr. KALLAY ZOLTÁN

Jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3. szám.
Kiváló sikerrel és alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel!

A HUNGÁRIA

NAGY SZÁLLODA

diszesen átalakított

TÉLIKERTJE

MEGNYILT.

Kitünő csemegeszöllőt

fajok szerint vagy vegyesen szállít postakosaranként 2 korona 50 fillérért

Lengyel Zoltán gazdasága
Kraszna Szilágy-megye.

KÖZGAZDASÁG.

A Magyar Pénzüzetek Központi Hitelbankja és a bankkarel.

Budapest, szeptember 2.

Ismételten szó volt lapunkban már arról a sajátos szerepről, amelyet a Magyar Pénzüzetek Központi Hitelbankja fejtart azóta, mióta a bankkarel ellen a vidéki pénzüzetek érdekében vezérszerepre vállalkozott. A karel káros hatása ellen eddig semminemű olyan óvintézkedést nem látunk a Pénzüzetek Hitelbankja részéről, mely intézkedés a vidéki intézetek érdekében történt volna. Ellenben látunk nap-nap után elmergesedő személyi háborúságot, amelyet hátulról intéznek éppen az ellen a férfin ellen, aki egyedül hivatott és képes sikerre vezetni a hatalmas bankkarellal szemben is azokat az érdekeket, amelyeket a Magyar Pénzüzetek Központi Hitelbankja lenne hivatott megvédeni. Elvégre bizonyos személyi hiúságok még nem szolgáltathatnak elegendő okot arra, hogy feljogosítsanak egyeseket olyan támadásokra, amikben az intézet vezérének, Mándy Lajosnak van része. Unos-untalan teszegetik Mándynak egyéb irányú, nevezetesen a Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálogbankjánál való szerepét s meglehetősen merész kombinációkkal azt igyekeznek a viszonyokkal járatlanokal elhitetni, hogy Mándy azáltal, hogy a Központi Jelzálogbank révén a karel keretén belül is szóhoz juthat: ártalmára van a karellal kívül álló érdekeknek. Holott nyilvánvaló, hogy Mándynak a karel keretén belül éppen igen sok alkalma van enyhíteni a karel esetleges támadásait a vidéki pénzüzetek érdekében. Mert maga a Pénzüzetek Központi Hitelbankja nem volt képes beváltani a hozzá fűzött reményeket. A vidéki pénzüzetek helyzete nem javult a bank működése által, sőt tetemesen rosszabbodott. Míg annakelőtte vidéki intézeteink részvényei keresett papírok voltak a hazai piacokon és a vidéki tárcza-váltók mindenkor könnyen találtak piacot idehaza is, a Pénzüzetek Hitelbankja működése után megértük azt az időt, hogy egy kis parasztagazda 400 koronás váltójával Berlinben vagy Bécsben kell házalniok, ha viszontleszámolni akarják. És ez az állapot annál nagyobb kellemetlenséget jelent a vidéki intézetekre, mert nemesak alap- és tartaléktökéikből, hanem betéteikből is tetemes összegeket helyeztek el a Pénzüzetek Hitelbankjánál, abban a reményben, hogy az viszontleszámolni fogja őket. Azonban a Pénzüzetek Hitelbankja szemben áll most a hazai nagy és vezető intézetekkel, itthon nem bírja a karel versenyét s így nem tudja kellőképpen támogatni a rája utalt vidéki intézeteket. Hogy ez a lehetetlen állapot a vidéki hitelviszonyokra s általában a vidék közgazdasági életére milyen nagy csapást jelent, azt külön hangsúlyozni felesleges. Éppen azért, ha a konkolyintók munkája sikerülne és Mándy a Központi Hitelbankjában áttegédte volna a vezérszerepet a nálánál sokkal kisebb képességű támadóknak, akkor kétségtelen, hogy még szomorubb viszonyok következhetnének. Hiszen a Központi Hitelbanknak már most körülbelül 13 millió koronát tesz ki a váltótárczája s ha a jóval kisebb súlyú és kevésbé körültekintő Gyenes-igazgató kezébe kerülne az intézet „vezér”-szerepe — akinek a kezében szeretnék azt bizonyos oldalról látni, — akkor nem nehéz megjósolni azt, hogy a legkisebb pénzügyi krízis nehéz napok elé állítaná a Pénzüzetek Központi Hitelbankját. Hogy mennyire alaptalanok voltak a bank elnöke ellen intézett kiesinyes támadások, annak legszebb bizonyosága az a körlevél melyet a Központi Hitelbank igazgatósága küldött szét vidéki pénzüzeteknek s amelyet itt közlünk:

„Folyó évi július 28-án tartott ülésünk határozataként körlevélben tudatjuk Önökkel, hogy a fővárosi bankintézetek által életbeléptetett karell-egyezményhez nem csatlakoztunk s ugyanakkor felkértük Önöket, hogy a vidéki pénzüzetek hitel-szükségletének hatályosabb kielégítése céljából fontos pénzkészleteiket lehetőleg intézetünkönél helyez-
zék el. Hasonértelmű felszólítást intéztünk az ország összes vidéki pénzüzetéhez, abban a felhívásban lévén, hogy a bankkarel mezdense azokat az inté-

zeteket is meg fogja győzni egy közös hitelközpont szükségességéről, melyek eddig magukat távol tartották. Egyidejűleg akcióba lépett a Magyarországi Pénzüzetek Országos Szövetsége is, melynek a karel-kérdésben kidolgozott emlékirata rövid időn belül a kormány elé fog terjesztetni. Együttel elhatározta a szövetség, hogy a nyári szünet zárultával szeptember hónap országos pénzüzeti kongresszust hívand össze avégből, hogy azon a vidéki intézetek — tehát azok is, melyek hozzánk mind eddig nem csatlakoztak — megjelenhessenek és így akciónk valóban országos jelentőségre emelkedjék. Más irányban a Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálogbankja, mely mint jelzálogbank, a karel-fel-tételek által sem érdekelve, sem kötve nincs, magára vállalta a feladatot, hogy a vidéki intézetek érdekeinek szószólója legyen magában a karel keretében. Akciónk már is némi sikert mutathat fel, amennyiben a Központi Hitelbankhoz érkeznek betétek a vidékről, melyek részvényes intézeteink hitel-szükségletének lehető kielégítésére szolgálnak. Mindezt szükségesnek találtuk elmondani azért, mert igazgatósági ülésünk óta ugyszólván nap-nap után sajtóbeli közlések jelennek meg, melyek a fel-fogásokat megzavarni, személyes kérdések beleke-verésével akciónk egyöntetűségét gyengíteni igye-
szenek. A sajtóban megjelenő ily irányzatos közle-ményekkel szemben a t. igazgatóságot óvatosságra kell intenünk. Ne felejtsek el, hogy igazgatóságunk kötelességének tudatában van. Erdemben gazdag férfiak ülnek sorainkban, akik a vidék valódi érde-keit nemesak átérzeni, hanem ezekért az érdekekért áldozni és küzdeni tudnak. Ne engedjék magukat megzavartatni azok által, kik egy nagy országos kérdésből személyes ügyet és alkalmat csinálnak s e végből konkolyt hintenek sorainkba, hogy megoszolva, egymással veszekedve, tehetetlenül áll-junk, holott cselekedniük kellene. Bűnös könnyel-műséggel járnak el azok, kik a mai súlyos helyzetben visszavonással gyengítik erőnket, célzataink meggyanúsításával veszélyeztetik fellépésünk súlyát és komolyságát. Nem igaz uton járnak különösen azok, kik a Magyar Takarékpénztárak Központi Jel-zálogbankjának a karellal történt belépéséből az ügy és a célzatok ismerete nélkül frivol módon figyvert kovásolnak avégből, hogy a két intézet között ellentéteket keltsenek, az azokat vezető sze-mélyek magatartását odíózus színben tüntessék fel és ily módon megoszolják a vidékiek táborát, mely-nek egyesült erővel kellene dolgozni és munkálkodni a közös cél érdekében. A Magyar Takarékpénz-tárak Központi Jelzálogbankja, mely másfél évtized óta fényes eredménnyel szolgálja a maga körébe a vidéki pénzüzetek ügyét, nem szorul arra, hogy bizonyítsa, mikép akkor is, mikor elveinek, el-határozása szabadságának fentartásával a karellal csatlakozott, nem a maga, hanem kizárólag vidéki ültbarátai érdekeit nézte, akikért helytállani, érde-keiket megóvni kötelessége. Nem a Központi Hitel-bank érdekeit szolgálja az, ki megtámadja a másik intézetet, amelynek kötelessége tartozó számos vi-déki pénzüzetet csak nem rég teljes önzetlenséggel működött közre arra, hogy a Központi Hitelbank mai jelentőségére emelkedhessenek. De hiszen pénz-intézeti és önzetlen férfiak előtt mindezt szükségtelen bizonyítani. Ha mégis szóvá tettük, történt azért, mert az említett visszavonást keltő híreszte-lések, bizonyos megátalkodottsággal újra meg újra világot látnak, mert vannak, kik nem törődnek az-zal, hogy a vidéki intézetek táborából kettészakad, nem törődnek azzal, hogy személyes kérdésekkel magát az ügyet kompromittálják, igazgatóságunk fellépését erőtlenné, habozóvá teszik s tudva, vagy öntudatlanul, de valójában a karel ügyét szolgálják.

Ezzel a mesterségesen szított zavarral szemben igazgatóságunk szilárdan áll. Ma, midőn a közös ér-dek egyesítő, közös munkálkodást követel, az igaz-gatóság személyes kérdéseket nem ismer. Ha vannak ilyenek s ha azok veszélyeztetni fognak intézetünk nyugodt működését: akkor azokkal a személyes kérdésekkel az igazgatóság alapszabályszerű jogkö-rében maga képes lesz leszámolni.”

Ennek a körlevélnek a komoly tartalma és világos érvei, hisszük, meggyőzik a vidéki pénz-intézeteket arról, hogy mennyire óvakodniok kell azoktól a támadásoktól, amelyek a legutóbbi idő-

ben felbukkannak. A vidéki pénzügyi intézetek bizonynyal be fogják látni azt, hogy érdekeik megvédelmzésére nem a személyes harcok, hanem az a körültekintő pénzügyi politika vezet, amely Mándy egész működését jellemzi.

Aranybehozatal. Az utóbbi napokban ismételt nagy aranybejelentések történtek a jegybanknál, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank már említett két nagyobb beszállításán kívül. Így az Angol-Osztrák Bank, az Osztrák Hitelintézet és a Wiener Bankverein Londonban mintegy 400.000 font aranyat vásároltak és helyeztek el a jegybanknál. Ezenkívül még tetemes arany mennyiség érkezett az Osztrák-Magyar Bankhoz külön is Londonból, ami már az utolsó-kimutatásban is érezhető volt. Az aranybejelentők sorába a mai napon a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság lépett, amely 50.000 angol font aranyruknak beszállítását jelentette be az Osztrák-Magyar Banknál.

Zempléni megyei Pénzügyi Tisztviselők Szövetsége. A Debreczenben nemrég megtartott pénzügyi tisztviselők országos kongresszusa eredményeképp máris megalakult a Zempléni megyei Pénzügyi Tisztviselők Országos Szövetsége. Az alakuló közgyűlést dr. Hantos Elemér, a Magyarországi Pénzügyi Tisztviselők Országos Szövetségének főtitkára vezette, kinek többek közt igen nagy érdeme a Pénzügyi Tisztviselők Szövetsége és a Tisztviselők Szövetsége által kivívott harmonikus együttműködés, mely mindkét oldalon jótékonyan érezteti üdvös hatását.

Új román pénzügyi intézet. Tudósításaink közt már állandó rovatoit kell nyitni az egyre szaporodó román pénzügyi intézetek alakulásáról. A legújabb hajtás a „Nogoiul” takarékpénztár r.-t. czéggel alakult és a fogarasi megyei Felsőporumbákot boldogítja működésével. Az alaptőke 400 drb 50 koronás részvényből áll. Az igazgatóságban helyet foglalnak Barglázán Miklós, Comsa Péter, Francu István, Masariu Nestor, Pop János, Pop J. Vazul és Solmon Miklós. Csupa jó magyar nevek és hazafiak...

Fizetéképtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéképtelenségeket közli: Rosenfeld József kereskedő, Gálszécs; — Markovics F. kereskedő, Zágráb; — Fischer Mór kereskedő, Zalaegerszeg; — Szegeden Sugár Sándor német- és kézműárkereskedő 250.000 korona passzívával becsúszott fizetéseit.

Steinhardt Emil jubileuma. Steinhardt Emil, a Trieszti Általános Biztosító Társulat (Assicurazioni Generali) magyarországi igazgatója tegnap ünnepelte a Generalinál huszonöt éves szolgálati jubileumát. Steinhardt igazgató, aki 1883. szeptember 1-én lépett be a Generali igazgatóságához Triesztben s onnét 1895-ben Budapestre került, a jubileum alkalmából számos üdvözlést kapott. A Generali igazgatósága és tisztviselői kara távirati uton üdvözölte a jelenleg Osztrákországban tartózkodó népszerű igazgatót, aki egész működése alatt mindig méltán rászolgált tisztviselőinek és ügyfeleinek szeretetére.

Az osztályosorsójáték mai húzása a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

100.000 koronát nyert: 21326.
40.000 koronát nyert: 38058.
25.000 koronát nyert: 37488.
10.000 koronát nyertek: 9592, 37678.
3000 koronát nyertek: 20061, 56489, 83667.
2000 koronát nyertek: 9882, 70005, 110163.
1000 koronát nyertek: 35616, 43493, 45628, 63251, 108370, 109143.

500 koronát nyertek: 4535, 7953, 13254, 16100, 17203, 18448, 21506, 23977, 25744, 26945, 26499, 31640, 32946, 35707, 37160, 41462, 43671, 45174, 50973, 51477, 51293, 51985, 57419, 57602, 57905, 58194, 60173, 74475, 74101, 77306, 78386, 79280, 79476, 81526, 82307, 84578, 94176, 95417, 97890, 98329, 102948, 102040, 108225, 109068, 110917, 111874, 113295, 114340, 115120, 120672, 123016.

A többi kihúzott számok 200 koronát nyertek.

Az óvatos O. K. H. Végtelen kórikus helyzetbe sodorta az új végrehajtási törvény az Országos Központi Hitelszövetkezetet. E kórikus helyzetet azonban az O. K. H. okozta saját magának azon tényével, hogy egyrészt a kormányának akar jó szolgálatot tenni a novella feldicsérelése által, másrészt a novella hatása folytán kinosan vergődő szövetkezeteket oktatja ki az új törvény folytán rájuk zúduló csapások czélszerű elhárítására. Az állam is kivételt csinál az Országos Központi Hitelszövetkezettel. Illő tehát, hogy ő is kivételesen bánjon azokkal, akiknek a támogatása felelősen viszoni őt támogatják. **Azért hát csinálnak is bánik a hitelezés „új korszaka”**

alkalmából ez az intézet az adósaival. Ennek nagyobb bizonyosságul körlevélben oktatta ki az O. K. H. a kebelébe tartozó szövetkezeteket a tennivalóról. Érdemes ezt a körlevelet, ha nem is egész terjedelmében, föltálatni.

„Az új törvény nem tartalmaz oly intézkedéseket, amelyek a kisemberek hitelképességét az óvatos hitelezőre nézve károsan befolyásolhatnák. Azok az ingóságok ugyanis, amelyeket a novella a végrehajtás alól mentesít, eddig sem tehettek a személyi hitel alapját. Miként azt szövetkezeteinkkel állandóan megértetni iparkodtunk, a személyi hitel valódi alapja az adós egyénisége, vagyis azok a jó tulajdonságok, mint pontosság, becsületesség, helyes gazdálkodás, a fizetési kötelezettségek pontos teljesítése, amelyek az adóst a hitelező bizalmára méltóvá teszik. Ezért megnyugvással mondhatjuk, hogy azok a szövetkezeteink, amelyek lelkiismeretes vezetés alatt intenczióinkat jól megértve és a kellő óvatossággal működtek, nem tarthatnak attól, hogy az új törvény mentesítő rendelkezései nálunk rázkódtatást idézhessenek elő”.

Továbbá fölvilágosítja az O. K. H. a központhoz tartozó összes szövetkezeteket, hogy e szakaszban foglalt átmeneti intézkedés módját nyújt arra, hogy a törvény kihirdetéseig lejárt vagy lejáró követelések fölött a szövetkezetek újból beható bírálatot gyakorolhassanak s részletesen ismerteti a szövetkezetek vezetői által követendő eljárást is, hogy olyan követeléseket illetően, melyeket nem látnak kellően biztosítottaknak, mi módon rezerválják az életbe léptető új törvény intézkedései elől.

Szóval most egész komolyan az süll ki, hogy a novella jó, de bánni kell tudni vele. Ezt pedig megcsinálja az O. K. H. Csak óvatosan kell kezelni az ügyet az adóssal szemben. Ahogyan az egyszerű czigány mondta: Üsd agyon, — de ne nagyon.

Kisiparosok és kiskereskedők nyugdíjintézete. Dr. Elek Mór budapesti ügyvéd és Brachfeld Emil igazgató kezdeményezésére egy nagyobb szabású országos intézet van alakulóban. Ugyanis arról van szó, hogy az ország kiskereskedői és kisiparosai egy országos nyugdíj- és hitel-egyletet alapítanak állami ellenőrzés alatt, melybe szívesen bevonnak más érdeklődőket is. Az előkelőbb kereskedő és kisiparosokból álló százas tagu szervező-bizottság által kiadott lelkes felhívás reámutat arra, hogy a törvényhozás és kormány már a kis gazdákra is segített „Az Országos Kisbirtokosok Intézetével”; a munkásokat is támogatja az ő különböző: „Betegsegélyző, Balesetbiztosító és Nyugdíjgyűjtőintézetükkel” — a tisztviselőket, ügyvédekét is az ő „Nyugdíjpótló intézetükkel”; tehát indokolt kilátásuk lehet arra, hogy ők is kellő támogatásban fognak részesülni. Annál is inkább, mert ők inkább csak erkölcsi támogatást kérnek; miután az egész országra kiterjedő mozgalomban nagy számuk mellett csekély befizetésekkel is látják anyagi érdekeiket biztosítottak. Kívánatos, hogy ezen nagyobb szabású mozgalmat a kormány és a társadalom támogassa, hogy az sikerre vezessen. Tekintve, hogy ezen elem képezte mindig Magyarországban a városi élet, tehát a gazdaság és kulturának, de még a magyarságnak is a gerincét; tekintve, hogy épp az lett az idők folyamán a technika és a nagytőke versenye által létérdekeiben leginkább megtámadva és részben a kormányok által is líres ígérgetésen túl elhanyagolva, ezen anyagilag és műveltségülön tulajdonképpen már keresztül vezetett általános biztosítás elvénél fogva erkölcsileg is nagy horderejű mozgalom minden érdeklődésre számíthat és várható, hogy a f. hó 6-án, vasárnap délelőtt 10 órakor az újavárosháza Váci-utcai nagytermében tartandó alakuló értekezletükön már sokan fognak megjelenni.

A Magyar Hadfelszerelési Gyár részvényeinek csökkenése. Az a szerencsétlen és rövidlátó személyi harc, mely a Magyar Pénzügyi Intézetek Központi Hitelbankjának működését annyira megbénítja, már is megtermi a maga káros gyümölcseit. A budapesti értéktőzsdén ugyanis az utóbbi időben erősen hanyatlik a Magyar Hadfelszerelési Gyár részvényeinek az árfolyama. Ezen részvényt még másiél hónappal ezelőtt 240 koronával jegyezték, ma azonban ugyanazon papírost 190 koronával kínálják. A visszaesés 50 korona részvényenkint. Ezen erős árdepressziót különféle képp magyarázzák a tőzsdén. Részen azzal, hogy a budapesti nagyobb pénzügyi intézetek azért kínálják folyton, mert a nevezett részvényeket piacra bocsátó Magyar Pénzügyi Intézetek Központi Hitelbankja a budapesti nagybankok kartelljén kívül áll s ezért a részvények folytonos kínálatával nyomást akarnak gyakorolni a kartelleken kívül álló pénzügyi intézetekre; részben pedig a gyár üzleti helyzetéről nem a legjobb hírek vannak forgalomban. A Magyar Hadfelszerelési Gyár 1904-ben alakult félmillió korona alaptőkével a pozsonyi Kühmayer-féle gyártelepből. Két évvel később a 245 ezer korona befizetett alaptőkét lebélye-

gezték a felére s ezer darab új részvény kibocsátásával az alaptőkét felemelték újból egy félmillió koronára. A társaság a lefolyt üzletévre ötszázalékos osztalékot fizetett részvényenkint. Az idén azonban a pénzügyi kormányzatára alig jut idő, mert az arra hivatottak sokkal inkább el vannak foglalva a — saját elnökük ellen folytatott személyi harcczal.

Bolgár-rendszerű zöldségtermelő-telep Pécsen. A földművelésügyi miniszter huzamosabb idő óta tanulmányoztatja a bolgár-rendszerű zöldségtermesztést; pár évvel ezelőtt egy szakember a miniszter megbízásából lent Bulgáriában is járt, akinek előterjesztése folytán a miniszter elhatározta, hogy az ország erre alkalmas vidékein bevezeteti a bolgár kertészetet, hogy így a munka nélkül való földművelő munkásnépet keresethez juttassa. A miniszter legutóbbi leiratot intézett a Baranyamegyei Gazdasági Egylethez, melyben tudtul adja, hogy hajlandó egy Pécsen állami felügyelet alá helyezendő bolgár-rendszerű zöldségtermelő telep felállításának költségeit elvállalni, ha az egyesület a megfelelő bérösszeg lefizetése mellett a termelő területet megszerzi. A miniszter a telep létesítésével néhány földművelő családnak óhajta keresetet biztosítani; a jelentkező családok a termelést szövetkezeti alapon fogják üzni, midőn már a bolgár rendszerű kertészkedés ismereteit elsajátították. A terv a pécsi hivatalnoki körökben nagy örömmel fogadtatott, mert remélik, hogy az intenzívebb kerti gazdaság az élelmészeti viszonyok mai drágaságán is javítani fog.

Budapesti községi takarékpénztár. A főváros által létesítendő községi takarékpénztár közeledik megvalósulásához. Bódy Tivadar tanácsos a nyári szünet utáni első tanácsülésen előterjeszti a községi takarékpénztár alapítási tervét. A közgyűlés, mint tudva van, elvben hozzájárult a takarékpénztár létesítéséhez s a belügyminiszter az elvi határozatot meg is erősítette. A tervet szerint a takarékpénztár mindjárt 18 millió koronán felüli összeggel kezdene meg működését, mely összeg jelenleg, mint a városi alapok pénze, a fővárosi bankoknál van elhelyezve.

Hasznos könyv a rétrágyázásról. Az országos növénytermelési kísérleti állomás feladatát képezi a növénytermelés körébe vágó kísérletek végzése. A kísérletek eredménye a miniszterium által kiadott „Kísérletügyi Közlemények”-ben jut a gazdálkodó közönség tudomására. Oly kísérleteket azonban, melyek több éven át végezettek s melyek határozott eredményre vezettek, időnkint külön füzetekben is közread a kísérleti állomás a földművelésügyi miniszter újabb rendelkezése folytán. Ezeket a füzeteket „a rétek trágyázása, különös tekintettel a műtrágyák használatára” című füzetel kezdte meg most a növénytermelési kísérleti állomás. A nagy szakértelemmel összeállított munkát Gyárfás József írta, aki mint a miniszterium aradi kísérleti állomásának vezetője, évek óta eredményes munkásságot fejtett ki a növénytermelési kísérletek terén. A munkát az Országos Növénytermelési Kísérleti Állomás az érdeklődő gazdáknak díjtalanul küldi meg.

Új faiparitelep. A gróf Potoczki-család újonnan vásárolt erdőbirtokán, Gurahonczon gőzfűrészt és hajlított butorgyárt létesít.

Takarmányhiány Pest megyében. A Pest vármegyei Gazdasági Egyesület választmánya ma foglalkozott Darányi miniszternek a takarmányhiány enyhítését czélzó akcióit tárgyaló leiratával. Az ülésen a miniszter megbízásából Pirkner János miniszteri tanácsos is részt vett, aki az egyesületnek a kívánt felvilágosításokkal szolgált. A gazdasági egyesület elhatározta, hogy közigazgatási uton is meg fog állapíttatni a takarmányhiánynak egyes községekre való mérve és egyúttal annak megtörténte után a földművelésügyi miniszternek jelentés fog tétetni, hogy mily intézkedésekre volna még szükség.

Új gőzmalom részvénytársaság. Oraviczán tegnap új gőzmalom részvénytársaság alakult, Oraviczai Hengermalom Részvénytársaság czég alatt, amely átvette 200.000 korona részvényért a Böll-féle oraviczai hengermalmot. Az igazgatóság tagjai: Vitán Simon, Sparger Hermann, Riesz Péter, Goldstein Rezső, dr. Fehér Manó, Belgráder József, Gargulák Ferencz, Tringl József, Corneán Péter és Werler Antal, Földes Vilmos, Szabó Alajos, Kállai Dávid, Munteán Péter, Bogdán János és Kohn Lipót.

Őszi luxuslővásárok Budapesten. A budapesti őszi luxuslővásárokra a bejelentések határideje szeptember ötödikén jár le. A luxuslővásár katalógusa hetedikén jelenik meg, melyet felhívásra díjtalanul küld meg a „Budapesti Tattersall” titkársága. A vásár díjazással lesz egybekötve, melyen a négyes, hintós, jukker-fogatok- és hátszlovakra kiadott szokásos 12 díjon felül még a földművelésügyi miniszter által adományozott nagy díj is kiosztásra kerül. A díjazás szeptember 21-én történik. A luxuslővásár befejezése után szeptember 25-én kerül árverésre a m. kir.

Földmivvelési kormány: Kisbér, Bábólna, Mezőhegyes és fogarasi méneseinek, összesen 100 darabot meghaladó számfelüti fiatal loányaga. Majd október 7-én tartatik meg az angol telivér lovaknak őszi nagy árverése. Végül október 11., 12. és 13-án rendezik a mén-lókiállítását és vásárt, amelyre október 2-ig fogadtatnak el bejelentések. A fenti vásárok iránti érdeklődőknek mindennemű utbaigazítást nyújt a „Budapesti Tattersall” (Kerepesi-ut 7. sz.) titkársága.

A baja—bátaszéki áthidalás. Vasúthálózatunk egyik legnagyobb baja az volt, hogy Budapesttől délre óriási vonalon nem volt egyetlen vasúti hid sem a Dunán, úgy, hogy az egész dunáninneni ország résznek csak óriási kerülővel, Budapesten át lehetett a Dunántulra vagy Fiuméba irányítani áruit. Ezen a bajon hivatott segíteni a baja—bátaszéki Dunahid, melynek létesítését Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter a legsürgősebb beruházási feladatok közé sorozta. A hid építési munkálatai az idei száraz időjárás következtében immár annyira előrehaladtak, hogy biztosítottak vehető a hidnak a jövő év májusában történendő megnyitása, minek következtében a bátaszék—dombóvári vasút elsőrangúvá való átalakítása is napirendre került. A megnyitásra nagy ünnepélyek rendezését is tervezik.

Villamosok forgalma. A budapesti közúti vaspálya társaságnak augusztus havában 980.186.— korona bevétel volt; a múlt év augusztus havában 920.052.— korona. Az összbevétel január 1-től augusztus 31-ig 7.574.709.— korona volt, a múlt év hasonszakában 6.846.283.— koronára rugott. — A budapesti villamos városi vasút részvényirtásának vonalain augusztus havában összesen 427.603.— korona bevétel értett el. A múlt év ugyanezen hónapjában a bevétel 405.172.— koronát tett ki. Január 1-től az összbevétel 3.665.002.— koronára rugott a múlt év ugyanezen időszakában elért 3.410.061.— korona bevétellel szemben.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Szeptember 2. —

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Babitzky Lajos pénzügyi számtanácsos, győri számvédelési főnököt pénzügyi tanácsosa, számvédelési főnöké végleges minőségben a zágrábi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvédelésihez; a vallás- és közoktatásügyi miniszter La Roche Judith okleveles tanitónőt a tál-pasi állami elemi népiskolához rendes tanitónővé, Bereczky Mária okleveles tanitónőt a munkácsi állami elemi népiskolához rendes tanitónővé; a nagyváradi itélőtábla elnöke a vezetése alatt álló itélőtábla kerületébe Csátrai László ügyvédjelölt, nagyszalontai lakost díjtalan joggyakorlókká nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Bach Béla illavai és Velcezer Ferencz váci országos fegyház-vezető gondnokokat kölcsönösen; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Hercsuth Kálmán gyógypedagógiai tanitót a siketnémák temesvári államilag segélyezett intézetétől a siketnémák pozsonyi és Wayán Ferencz, a gyógypedagógiai intézetek létszámába beosztott állami tanitót a siketnémák pozsonyi államilag segélyezett intézetétől a siketnémák temesvári államilag segélyezett intézetéhez, ugyanebben a minőségükben kölcsönösen; a nagyváradi főügyész Cséfalvi Péter békéscsabai járásbírói és Barát Pál gyulai törvényszéki fogházörököt kölcsönösen áthelyezte.

Véglegesítés. Az igazságügyminiszter Rudas Jakab rózsahegy-i törvényszéki fogházfőügyelőt ebben az állásában véglegesítette.

Megbízatus. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szabó Sándor zilahi állami elemi iskolai tanitót az ottani állami elemi iskolai igazgatói teendőket ellátásával bizta meg.

Berendelés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szloboda János nagyteremfalvi állami elemi iskolai tanitót a szegedi inasotthonhoz ugyanebben a minőségében szolgálati telére rendelte be.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter kiskoru Kohn Miksa budapesti lakos Havasra, Arthóter József budapesti lakos Árvaira és kiskoru Róthbaum Elek és Anna kecskeméti lakosok Parkasra kért családi nevének átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A eskütornyai járásbírósnál jegyzői, a bonyhádi járásbírósnál végrehajtói, az aradi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvédelési pénzügyi számtiszt, a besztercei pénzügyigazgatóság kerületében egy pénzügyőri szemlést, az ipoly-sági pénzügyigazgatóság kerületében két pénzügyőri főügyezőt és a marosújvári járásbírósnál telekkönyvi átalakító-díjnoki állásra 2 hét; — a váci országos fegyházvezetői főügyezői állásra 3 hét; — a fiumei törvényszéknél hivatalsozói állásra 6 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND**

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ES ÉRTÉKTÖZSDÉ

Gabonafőzsue.

Budapest, szeptember 2.

A készáru-piaczon búzában ma csak mérsékelt kínálat volt, malmok kedvező vételkedvet tanúsítottak és szilárd irányzat közepette ca. 85.000 méter-mázsa elkelt, melyeknek árai 5—7½ fillérryi emelkedést mutatnak. Rózsa 2½ fillérral drágább, árpa, zab ártartó és tengeri szilárd. A határidőpiaczon az üzlet nyugodtan és a tegnapi zárlatnál csekélységgel magasabb jegyzésekkel indult meg, kezdetben jó ideig majdnem egyazon a színvonalon tartották magukat a jegyzések, később azonban kedvező készáru-üzlethez jobb vételkedvet mutatkozott, mire azután kissé szilárdult az irányzat és mérsékelttel javultak az árfolyamok. Az októberi rozs úzenkét fillérral, az áprilisi buza négy fillérral, az októberi zab két fillérral, a májusi tengeri hat fillérral javította árfolyamát.

A készáru-piaczon elkelt:

Buza. Tiszavidéki: 775 mm. 80.5 kg. 23.80 korona, 100 mm. 80 kg. 23.25 korona, 500 mm. 80 kg. 23.40 korona, 200 mm. 80 kg. 23.50 korona, 200 mm. 80 kg. 23.70 korona, 500 mm. 80 kg. 23.40 korona, 200 mm. 80 kg. 23.70 korona, 200 mm. 80 kg. 23.40 korona, 500 mm. 80 kg. 23.50 korona, 800 mm. 80 kg. 23.20 korona, 500 mm. 80 kg. 23.70 korona, 300 mm. 80 kg. 23.20 korona, 300 mm. 80 kg. 23.70 korona, 100 mm. 80 kg. 23.10 korona, 2500 mm. 80 kg. 23.70 korona, 600 mm. 80 kg. 23.70 korona, 100 mm. 80 kg. 23.55 korona, 1000 mm. 80 kg. 23.25 korona, 4000 mm. 79.7 kg. 23.65 korona, 300 mm. 79.5 kg. 23.20 korona, 1000 mm. 79.5 kg. 23.30 korona, 100 mm. 79 kg. 23.10 korona, 100 mm. 79 kg. 23.40 korona, 400 mm. 79 kg. 23.20 korona, 100 mm. 79 kg. 23.10 korona, 500 mm. 79 kg. 23.30 korona, 1200 mm. 80 kg. 23.30 korona, 150 mm. 79 kg. 22.70 korona, 200 mm. 79 kg. 23.30 korona, 200 mm. 79 kg. 23.20 korona, 500 mm. 78.8 kg. 23.35 korona, 500 mm. 78.5 kg. 23.25 korona, 100 mm. 78.5 kg. 23.45 korona, 200 mm. 78 kg. 23.20 korona, 200 mm. 78 kg. 23.50 korona, 100 mm. 78 kg. 23.25 korona, 200 mm. 75 kg. 19.— korona.

Pestvidéki: 300 mm. 80 kg. 23.10 korona, 100 mm. 80 kg. 23.10 korona, 300 mm. 80 kg. 23.20 korona, 1000 mm. 79.5 kg. 23.05 korona, 1500 mm. 78 kg. 23.05 korona, 1000 mm. 79 kg. 23.05 korona, 300 mm. 79 kg. 23.— korona, 200 mm. 79 kg. 23.— korona, 600 mm. 79 kg. 23.— korona, 200 mm. 79 kg. 23.— korona, 900 mm. 79 kg. 23.— korona, 150 mm. 79 kg. 22.70 korona, 100 mm. 78.5 kg. 22.90 korona, 500 mm. 78 kg. 22.90 korona, 120 mm. 78 kg. 22.70 korona, 300 mm. 78 kg. 22.90 korona, 800 mm. 77.5 kg. 23.10 korona, 800 mm. 77 kg. 22.75 korona, 200 mm. 77 kg. 22.60 korona, 100 mm. 77 kg. 22.— korona, 2300 mm. 76.5 kg. 21.80 korona, 200 mm. 74.5 kg. 22.— korona, 100 mm. 76.5 kg. 22.— korona, 500 mm. 77 kg. 22.— korona.

Felsőmagyarországi: 300 mm. 80 kg. 23.05 korona, 300 mm. 79 kg. 23.05 korona, 200 mm. 78 kg. 22.70 korona, 100 mm. 77.5 kg. 22.50 korona, 300 mm. 77 kg. 21.40 korona, 100 mm. 78 kg. 21.40 korona, 100 mm. 75 kg. 20.50 korona.

Fehérmegyei: 100 mm. 80 kg. 23.10 korona, 100 mm. 77 kg. 22.60 korona, 300 mm. 76 kg. 22.60 korona, 100 mm. 76.5 kg. 22.50 korona.

Dácskai: 200 mm. 80 kg. 23.30 korona, 100 mm. 79.5 kg. 23.30 korona, 2900 mm. 77.8 kg. 23.— korona.

Erdélyi: 300 mm. 80 kg. 23.20 korona, 2500 mm. 77.5 kg. 22.80 korona.

Hartai: 810 mm. 77.5 kg. 23.10 korona.

Bihari: 125 mm. 77.5 kg. 21.50 korona, 100 mm. 76.5 kg. 21.30 korona.

Bánási: 1000 mm. 78 kg. 23.10 korona, 100 mm. 80.5 kg. 23.40 korona, 4090 mm. 79 kg. 23.50 korona.

Szarvasi: 1900 mm. 79 kg. 23.40 korona.

Tolnai: 300 mm. 78.5 kg. 22.95 korona.

Pancsovai: 900 mm. 75.5 kg. 20 korona.

Szerémségi: 200 mm. 79 kg. 22.20 korona, 500 mm. 78 kg. 21.40 korona.

Raktári: 300 mm. 77 kg. 21.40 korona, 100 mm. 78.5 kg. 21.40 korona.

Rózsa: 400 mm. 18.60 korona, 1400 mm. 18.15 korona, 300 mm. 18 korona, 1000 mm. 18.80 korona.

100 mm. 18.60 korona, 100 mm. 18.60 korona, 100 mm. 18.65 korona, 100 mm. 18.30 korona, 100 mm. 18.20 korona.

Zab: 100 mm. 16 korona, 100 mm. 15.90 korona, 200 mm. 17 korona.

Árpa: 100 mm. 15.50 korona, 350 mm. 15.60 korona, 100 mm. 15.50 korona.

Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kiló	Arn 100 kg.	kiló	Arn 100 kg.
Tiszavidéki uj	75	—	79	22.65—23.15
"	76	—	80	22.85—23.45
"	77	22.40—22.96	81	22.95—23.55
"	78	22.50—23.—	82	—
Fehérmegyei uj	75	—	79	22.45—22.95
"	76	—	80	22.75—23.35
"	77	22.20—22.70	81	—
"	78	22.30—22.80	82	—
Pestvidéki uj	74	—	78	22.40—22.90
"	75	—	79	22.35—23.05
"	76	—	80	22.85—23.35
"	77	22.30—22.80	81	—
Bánási uj	74	—	78	22.50—22.85
"	75	—	79	22.65—23.—
"	76	—	80	22.85—23.45
"	77	22.40—22.90	81	22.95—23.55
Dácskai uj	74	—	78	22.20—22.—
"	75	—	79	22.55—23.15
"	76	—	80	22.55—23.54
"	77	22.30—22.90	81	—
Rózsa I.-rendű uj	—	—	—	18.70—18.85
Középműőségű uj	—	—	—	18.35—18.60
Árpa takarmány I.-rendű	—	—	—	15.70—15.85
" II.-rendű	—	—	—	15.35—15.60
Zab I.-rendű	—	—	—	16.40—16.60
" II.-rendű	—	—	—	16.—16.30
Tengeri belföldi uj	—	—	—	16.15—16.30
Répcze: Káposztarépcze	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

A határidőpiaczon köttetett:

Délelőtt:

Előfordult kötéseik (50 kg.-kint):

Buza 1908. októberre 11.23, 11.24, 11.22, 11.27, 11.24
 Buza 1909. áprilisra 11.53, 11.54, 11.52, 11.62, 11.59
 Rózsa 1908. októberre 9.30, 9.34.
 Zab 1908. októberre 8.01, 8.05, 8.02, 8.05.
 Tengeri augusztusra —, —, —, —.
 Tengeri 1909 májusra 7.27, 7.28, 7.26, 7.30.

1 óra 30 percetköt zárulnak:

1908. októberi buza 11.25—11.26
 1909. áprilisi buza 11.60—11.61
 1908. októberi rozs 9.33—9.34
 1908. októberi zab 8.04—8.05
 1909. májusi tengeri 7.26—7.27

Budapesti gabonaforgalom.

1908. augusztus 31-től szeptember 1-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	21943	8950
Rózsa	1246	—
Árpa	6791	9726
Zab	9841	3529
Tengeri	—	354
Liszt	204	11264
Korpa	—	4955

Értéktőzsde.

A mai előtőzsde magasabb bécsi jegyzésekre megnyitáskor szilárd volt, később azonban gyengült. A déli tőzsdén ez a gyengébb irányzat még jobban lépett előtérbe, mert a berlini tőzsde tartózkodó irányzatát a bécsi tőzsdén általános gyengülés követte. A forgalom mindvégig csekély volt s így az árfolyamok is alig változtak. A helyi piacon a Salgótarjáni részvények gyengébb berlini bányapiacra két koronával visszaestek. Átmenetileg érdeklődés mutatkozott a Magyar villamosági részvényekben, de körtés bennük nem volt. A járadékpiacz és a valuták árfolyama változatlan. Az Osztrák hitel ma reggel 635.50 koronán indult, előbb 636.25-ig javult, aztán 635.25-re gyöngült, a Magyar hitel 748.50 koronás kezdő kurzusa 744.50-re javult, majd megint 743.25-re gyöngült, az Államvasut pedig 692.50 és 693.75 között ingadozott. Forgalomba került továbbá: Leszámitoló-bank 473.50—472.75 koronán, Jelzálog 432.25 koronán, Rima 560—559 koronán, Városi villamos vasut 262 koronán, Déli vasut 119 koronán, Salgó 589—587 koronán, Magyar Villamosági 282.50 koronán.

Előtőzsde.

Előtőzsde gyöngült.
 Köttetett: Osztrák hitelrészvény 636.50—635.50.
 Magyar hitelrészvény 744.50—743.50.
 Osztrák-magyar államvasut 693.25—692.50.
 Déli vasut 119—Rimamurányi vasut 559—559.—
 Magyar leszámitoló bank 473.50.—, Jelzálogbank —, Városi

villamos vasut 262. — 262.25. Salgótarjáni kőszénbánya 589. —

Déli tőzsde.

Déli tőzsde tartolt. Kötetett: Osztrák hitelrészvény 635. — 635.50. Magyar hitelrészvény 743.50 — 744. — Osztrák-magyar államvasut 693. — 693.75. Déli vasut — — — Rimamurányi vasmű — — — Magyar leszámítolóbank 472.75 — 473.50. Jelzálogbank — — — Közüti vaspálya — — — Magyar koronajáradék 92.87 1/2.

Utóközsdé.

Az utóközsdén kötött: Osztrák hitel 636. — Magyar hitel 743.25. Államvasut 693. — Jelzálogbank 432. — Leszámítolóbank 473.25. Rimamurányi vasmű 588.50. Városi villamos 262. —

BECSI GAZDASÁGI TŐZSDE.

Bécs, szeptember 2. (Saját tudósítónk jelentése.) A külföldi jelentések általában valamivel szilárdabb irányzatról hoztak hírt, ez azonban az itteni piacon nem volt képes irányzatjavulást előidézni, mert a konzum majdnem teljesen távol tartotta magát a bevásárlástól, az eladók pedig megmaradtak a régi árak mellett. Ilyen alapon nem fejlődött ki forgalom, ami pedig árpát illeti, az export nem volt piacon és a konzum alig mutatott hajlandóságot vásárlásra.

Jegyzetelt buza: új fészavidéki 11.90 — 12.30 korona, marosi 11.65 — 12.05 kor., bánáti 11.65 — 12.05 korona, tótfelvidéki 11.40 — 11.85 korona, mosoni 11.50 — 11.85 korona, új déli vasúti 11.45 — 11.85, marchfeldi 11.20 — 11.60 korona.

Uj-rosz: tótfelvidéki 9.60 — 9.85 korona, csepeli 9.55 — 9.80 kor., pestmegyei 9.70 — 9.90, déli vasúti 9.55 — 9.80 korona, különféle magyar 9.55 — 9.80 kor., osztrák 9.50 — 9.75 korona.

Arpa: morvaországi 9.20 — 10.50 kor., marchfeldi 8.80 — 9.50 kor., bécsvidéki 9. — 9.80 kor., tótfelvidéki 8.10 — 9.25 kor., csepeli 7.85 — 8.80, győri — — — kor., déli vasúti 8.50 — 9.75 kor., fészavidéki 7.40 — 8.80 kor., északmagyarországi 7.60 — 9.75 korona.

Magyar tengeri: régi 8.50 — 8.70, új — — — korona, cinquantin 9. — 9.30, új — — — korona.

Magyar zab: selejtes — — — kor., közepes 8.45 — 8.80 korona, elsőrendű — — — kor., válogatott 8.80 — 9.10 korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai — — — korona

BECSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, szeptember 2. Az alacsonyabb külföldi jegyzéseket a mai előközsdén alig vették figyelembe. A hangulat, mely ma is barátságos volt, főképpen államvasúti részvényeknek a keresletében nyilatkozott. Hitelrészvényeket is állandóan kerestek. Csapán vasrészvények hanyatlottak a prágai csőzállítás körül történtek hatása alatt. Az össziforgalom nyugodt volt és egészen zárlatig nem tett szert nagyobb élénkségre. A déli tőzsdén az árfolyamok erősen gyengültek, különösen alpesi bányarészvények voltak nagyon nyomottak. Később a forgalom nagyon szűk keretben mozgott. Berlinből gyenge irányzatot jelentettek.

II óraker zárulnak:

Osztrák hitel. 635.50. Magyar hitel. — — —, Länderbank — — —, Államvasut 693.50 — — —, Elbavölgyi vasut — — —, Déli vasut 118.75 — — —, Alpesi bányatársulat 669.75, Rimamurányi 559. — — —, Májusi járadék 96.20, Magyar koronajár. — — —, Orosz érték — — —, Török sorsjegy 185. — — —, Német márka 117.40.

I óraker jegyezték:

Osztrák hitel 635. —, Magyar hitel 743. —, Länderbank 439. —, Unio-bank 543. —, Államvasut 693. —, Anglo-bank 294.50, Bankverein 518.80, Déli vasut 118.50, Gözhajó — — —, Alpesi bányarészvény 668.50, Májusi járadék 96.15, Magyar koronajáradék 92.80, Török sorsjegy 185. —, Német márka 117.40, Elbavölgyi vasut — — —, Rimamurányi 558.50, Orosz járadék — — —, Keleti vasutak — — —, Skoda — — —, Magyar jelz. — — —, Kárpáti petroleum — — —.

Bécs, szeptember 2. (Osztrák értékek zárlata.) 4.2 százalékos papírjáradék 96.25, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.85, 1860-as sorsjegy 152.25, Osztrák hitelsorsjegy 472. —, Angol osztrák bankrészvény 293.75, Bécsi Bankverein 517. —, Osztrák-magyar bank 1736. —, Déli vasut 118.10, Dunagőzhajózási társ. 998. —, Dohány rész. 396. —, Cs. k. arany (vert) 11.35, Német bankv. 117.22 Osztr.

Angol, francia és amerikai rendszerű KÉSZPÉNZÉRT félárban: ruháskodhatik minden ember finoman és elegánsan az országok Zélinger Samu elsőrangú és lemeri Zélinger Samu uriszabónál

Lloyd 401. — 4.2 száz. ezüst. jár 96.25 — 99.25, Osztr. koronajáradék 96.40, 1864-es sorsjegy 261.50, Osztrák hitelintézeti részvény 635. —, Unio-Bank 543. —, Osztrák Länderbank 437.75, Osztrák-magyar államvasut 692.25, Elbavölgyi vasut 451. —, Alpesi részvény 668.50, 20 frankos 19.10, Londoni váltóár 239.40, Lipótkohó 431. —, Töröksorsjegy 184.40, Nyugodt.

Bécs, szeptember 2. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 111. —, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 142.15, Magyar hitelbank részvény 742. —, Magyar leszámítoló és váltó részvény 471. —, Rimamurányi 557. —, Magyar cukoripar — — —, Adria hajózási részvénytársaság 394. —, Magyar koronajáradék 92.85, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. — — —, Magyar nyer.-k. sorsjegy 184.50, Kassa-Oderbergi vasut részvény — — —, Magyar jelzálogbank 431. —, Magyar keresk. bank — — —

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, szeptember 2. (Tőzsdejelentés.) A mai tőzsde általában szintén kevésse örvendetes képet nyújtott, miután a tegnapi emlitett okok mellett még a kokszzállítmányok csökkenése és a rajna-vesztfáliai vaspiazz kedvezőtlen helyzete is erősen befolyásolták az irányzatot. Ennek következtében különösen vas- és szénrészvények legnagyobb részét veszteségeket szenvedtek, amelyek több helyütt meghaladták a 1/2%-ot. Amrikai vasutak kezdetben szintén engedtek, később azonban Londonra ismét javultak. Német bankértékek 1/2%-ot veszítettek. Járadékok a tovább emelkedő japániai kivételével jól voltak tartva, míg gőzhajós részvények engedő irányzatot követtek. Csak villamosági részvényekben volt élénk forgalom, emelkedő árfolyamok mellett. A tőzsde lényegesen szilárdulva zárult, amire jó magatartásukkal hozzájárultak a készpénzpiaci ipari értékek is. Napi pénz 3% és alább, magánleszámitolási kamatláb 2%.

Zárlatok jegyezték: 4.2 százalékos papírjáradék 96.30, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.90, osztrák hitelrészvény 200.10, Déli vasut 22.50, orosz bankjegyek 214.90, 4 százalékos új orosz kölcsön 77.40, Disconto Commandit 177.30, Dinamit-truszt 208.60, Harpeni 206. —, Unifikált török járadék 93.75, 4.2 százalékos ezüst-járadék — — —, 4 százalékos magyar aranyjáradék — — —, Magyar koronajáradék — — —, Osztrák-magyar államvasut 148.20, Bécsi váltóár 85.20, Olasz járadék — — —, Áll. villamosági Edison 218.90, Gelsenkircheni 199.20, Laura ohó 212.90, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat) szept. 2. 4.2 százalékos papírjáradék — — —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.80, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.55, Osztrák hitelintézeti részvény 199.50, Osztrák-magyar államvasut 148. —, Északnyugati vasut — — —, Bustiehradi vasut — — —, Londoni váltóár 203.85, Bécsi Bankverein 141.60, Villamos részvény 139. —, 3 százalékos magyar aranykölcsön — — —, 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.25, Osztrák koronajáradék 96.45, Magyar koronajáradék 92.95, Osztrák-magyar bank 124.60, Déli vasut részvény 22.50, Elbavölgyi vasut — — —, Bécsi váltóár 85.183, Párisi váltóár 811.66, Unio bank részvény — — —, Alpesi bányarészvény — — —, Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat) szeptember 2. 4.2 százalékos ezüstjáradék (8.90, 1860) sorsjegy 154.50, Déli vasut 22.50, 4 százalékos aranyjáradék 98.60, Osztrák hitelrészvény 200. —, Osztrák-magyar államvasut 197.75, Olasz járadék 104.30, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.70, Szilárd.

London, szeptember 2. Angol consol 85 1/2.

Páris, szept. 2. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 96.65, Osztr. aranyjáradék 99.45, Magyar aranyjáradék 94.30, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 493. —, 4 százalékos Olasz járadék — — —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 290. —, 5 százalékos marokkói járadék 510. —, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 96. —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 91.20, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 93.55, 5 százalékos Orosz járadék 106.100.10, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 518. —, 4 száz. Szerb járadék 1907. — — —, 4 százalékos spanyol járadék 96.20, 4 százalékos unifikált török jár. 95.10, Török sorsjegy 176.75, Török dohányrészvénye 422. —, Osztrák földhitelintézeti 76.75, Osztr. Länderbank 422. —, Magyar jelzálogbank 1134. —, Banque de Paris 1525, Banque Ottomane 697. —, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut — — —, Meridional vasut 671. —, Keleti vasutak — — —, Waggon Lits. — — —, Hartmann

A rendszerem abból áll, hogy angol és francia gyári raklárakban vásárolt 3-6 méteres legújabb divatu minta gyapjuszövetekből mórték szerint készítek: finom öltönyt — — — — — 21 frtért nagyon finom prima öltönyt 26

gépgyár 651. —, Rio Tinto 17.74, Sucrerie d'Egypte 35. —, Tula 345. —, Thomson Houston — — —, Urikányi kőszén 169, Chartered 23.25, De Beers 336. —, East Rand 110. —, Jagersfontein 118. —, Transvaal Consols — — —, Transvaal Land Company 66.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.18, Váltó német piacokra (rövid) 123.12, Váltó Bécsre (rövid) 104.87, Váltó Belgiumra (rövid) 1/10, Olasz aranyváltó (rövid) 1/20, Váltó Svájcra (rövid) 1/20, Csek Londonra 251.30, Magánkamatláb 1/4, Szilárd.

ÖZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, szeptember 2-án. (Hivatalos tudósítás) Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — — — fillér Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban) — — — fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 129-130 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 130-131 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 134-136 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) — — — fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) — — — fillérig.

Sertéslétszám 1908. évi augusztus 31. napján volt készlet 38138 drb., 1908. augusztus hó 1-én felhajtott 99 darab, 1908. szeptember 1-én elszállított 194 darab, 1908 szeptember 1. napjára maradt készletben 38043 drb. A hízott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Sertésüzletvásár.

Budapesti. szept. 2. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 685 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 568 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 1253 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Eladott 845 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 408 drb sertés, — darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsúlyban 100 — 102 fillér, ételsúlylevonással — — — fillér, II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig, 94-96 fillér, ételsúlylevonással — — — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — — — fillérig, ételsúlylevonással 122-132 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — — — fillér, ételsúlylevonással 124-134 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — — — fillér, ételsúlylevonással 122-134 fillér. Hussertes, nehéz 300 kilogrammon felül — — — fill-ig, könnyű — — — kgr.-ig. Beltölő süldő — — — fillérig, horvát süldő — — — fillérig. Malacz — — — fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendők. A vásár irányzata lanya. Az árak változatlanok.

VIZÁLLAS.

Table with columns for location (Ország, Város), date (szept. 31, szept. 1.), and water level (m. t. sz.). Rows include various cities like Bécs, Páris, London, Hamburg, Frankfurt, etc.

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatal igazgató: PAJORNÁTVÁS

Magyar-utca 21-26 frt

Budapest, IV., (Belváros)

Magyar-utca 6. az emeleti ter. mekben. Múzeum-körút és Kossuth Lajos-utca sarkán

Buza	Kilos	100 kilogramm ára		Kilos	100 kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
tiszavidéki uj	75	—	—	79	22.65	23.15
" " "	76	—	—	80	22.85	23.45
" " "	77	22.40	22.90	81	22.95	23.55
" " "	78	22.50	23.00	—	—	—
fehértamegyei uj	75	—	—	79	22.35	22.85
" " "	76	—	—	80	22.65	23.25
" " "	77	22.10	22.60	81	—	—
" " "	78	22.20	22.70	—	—	—
pestvidéki uj	75	—	—	79	22.45	22.95
" " "	76	—	—	80	22.75	23.35
" " "	77	22.20	22.70	81	—	—
" " "	78	22.30	22.80	—	—	—
bánsági uj	75	—	—	80	22.75	23.35
" " "	76	—	—	81	22.85	23.45
" " "	77	22.30	22.80	—	—	—
" " "	78	22.40	23.00	—	—	—
dacsikai uj	75	—	—	79	22.45	23.05
" " "	76	—	—	80	22.65	23.25
" " "	77	22.20	22.80	81	—	—
" " "	78	22.30	22.90	—	—	—

Egyéb gabonaneműek		100 kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig
Rozs	elsőrendű uj	18.70	18.85
"	elsőrendű ó	—	—
"	középmínőségű uj	18.35	18.60
"	középmínőségű ó	—	—
Árpa	takarmány, elsőrendű	15.70	15.85
"	takarmány, másodikrendű	15.35	15.60
Zab	elsőrendű, tiszavidéki	16.40	16.60
"	elsőrendű, középmínőségű	16.10	16.30
Tengeri magyar	elsőrendű	16.15	16.30
Repeze	káposztarepeze	31.50	32.50

Burgonya	Faj		
	Fehér	Rozsa	Sárga
Dunántúli	—	—	—
Felsőmagyarországi	—	—	—
Nyiregyházi	—	—	—
Erdélyi	—	—	—
Bánági	—	—	—
Pesti	—	—	—

Különféle termények	Faj	Pénz		Áru	
		Korona	Bank	Korona	Bank
dizsnózsir	budapesti	137	138	—	—
"	vidéki	—	—	—	—
szalonna	prima, legenszártott vidéki	—	—	—	—
"	varosi legenszártott 4 darabos	118	119	—	—
"	hársó	123	124	—	—
szilva készaru	bosznia, 1907. évi usance-min.	—	—	—	—
"	1907. " " 100 " "	—	—	—	—
"	1907. " " 85 " "	—	—	—	—
"	szérbiai, 1907. évi usance-min.	—	—	—	—
"	1907. " " 100 " "	—	—	—	—
"	1907. " " 85 " "	—	—	—	—
szilvaiz készaru	szlavan, 1907. " " " "	—	—	—	—
"	szérbiai, 1907. " " " "	—	—	—	—
heremag	lucerna magyar 1907	—	—	—	—
"	vörös apró emű 1907	—	—	—	—
"	középszemű 1907	—	—	—	—
"	nagy szemű 1907	—	—	—	—

Államadésság közkölcsonk		Pénz	Áru
Magyar aranyáradek	4%	111.00	111.50
"	koronajáradék 3 1/2%	82.95	83.45
"	koronajáradék 4%	92.80	93.30
"	koronajáradék 4 1/2%	76.75	77.25
All.köl. Vaskapu celj. ar. l. 8%	—	184.50	187.50
1870. nyerevény kölc. 100 frt	—	184.50	187.50
Horv.-szlav. reg.-kari. k. 1 1/2%	—	92.60	93.60
M. földteherment. kölv. 4%	—	93.50	94.50
Horv.-szlav. 4%	—	142.00	146.00
Liszi szegedi nyer. kölc. 4%	—	101.00	102.00
Horv.-szlav. jelz. földkötv. 4%	—	96.30	96.80
Konv. osztr. adom. koronáj. 4%	—	99.30	99.80
Egyes. osztr. jár. papir. 4 1/2%	—	99.30	99.80
Osztrák aranyáradek	4%	115.80	116.30
"	koronajáradék 4%	96.10	96.80
"	áll. sors. 1860. 1000 K 4%	151.50	155.50
"	1860-ból 200 K 4%	216.50	221.50
"	1864-ből 200 K 4%	201.00	206.00
"	1864-ből 100 K 4%	201.00	206.00
Bosz.-herc. orsz. k. 1895. 4%	—	91.00	92.00
"	vasuti 1898. 4 1/2%	98.00	99.00
"	1902. 4 1/2%	98.00	99.00
Bpest. sz. kes.-föv. kölc. 4%	—	90.75	91.75
Bpest. sz. kes.-föv. kölc. 4%	—	91.75	92.75
Orosz államkölcson aug. v. 5%	—	96.75	97.75

Záloglevek, Elsőbbségek.		Pénz	Áru
Belvár. tkpt. r.-t. 4 1/2%	—	98.00	99.00
Egyesült. f. v. tkpt. 4 1/2%	—	99.00	100.00
"	koconca ért. 4%	93.00	94.00
Kisbirt. orsz. földh. 34 év 5%	—	101.00	102.50
"	50% évre 5%	101.00	102.50
"	50% évre kor. ért. 4 1/2%	98.25	99.25
M. agrar-jár.-b. szőlőköt. 4%	—	98.50	99.50
"	járadek egy vt. 4 1/2%	98.00	99.00
"	záloglevek kölc. 4 1/2%	93.00	94.00
M. áll. tkpt. r.-t. 50 évre 4%	—	93.00	94.00
"	65 évre 4 1/2%	99.00	100.00
Magy. földhitelint. 41 évre 4%	—	95.25	96.25
"	50 évre 4%	91.75	92.75
"	63 évre 3 1/2%	83.75	84.75
"	szab. és talajjav. 4%	91.40	92.40
M. jelz. nitelb. iri.-ban 4 1/2%	—	99.00	100.00
"	ugyanaz 50 évre 4 1/2%	99.00	100.00
"	forint értékben 4%	92.50	93.50
"	50 évre kor. é. 4%	92.50	93.50
"	közs. kötv. 50 évre 4 1/2%	92.50	93.50
"	ugyanaz 50 évre 4%	98.50	99.50
"	50 év vt. 110 frt. 4%	—	—
"	60 év 100 frank 3 1/2%	117.00	119.00
"	nyer. kölv. frt. é. 4%	118.00	120.00
"	nyer. kölv. kor. é. 3%	101.00	102.00
M. lezárt. priv. tkpt. 50 évre 4%	—	92.75	93.75
"	65 évre 4%	92.75	93.75
M. tkpt. közp. jelz. 4 1/2%	—	98.75	99.75
"	közs. kötv. 60 évre 4 1/2%	98.75	99.75
"	közs. kötv. 70 évre 4 1/2%	98.25	99.25
Orsz. közp. hitelint. kötv. 4%	—	100.00	101.00
Osztr.-m. bank 50 év kor. é. 4%	—	98.30	99.30
"	4%	98.30	99.30
P. hazai. tkpt. közs. kötv. 4 1/2%	—	99.00	100.00
"	irt. é. 4%	93.00	94.00
"	100 K n. t. nykötv. 4%	99.00	100.00
Pesti m. keresk. bank 4 1/2%	—	99.25	100.25
"	K. é. 4%	93.00	94.00
"	közs. kötv. vt. 110 frt. 4 1/2%	104.00	105.00
"	közs. kötv. vt. 105 k. 4%	94.60	95.60
Adria tengerhajóz. r.-t. 4 1/2%	—	99.50	100.50
Bpesti közuti vasárka	—	92.50	93.50
Deh. vasut 100 marka ért. 4%	—	111.00	113.00

Kassa-oderb. v. 1880. frt. é. 4%		Pénz	Áru
"	1889 arany márká ért. 4%	96.50	97.50
"	1891 ezüst frt. ért. 4%	111.80	112.80
"	1891 arany márká ért. 4%	96.00	97.00
"	osztrák vonal frt. ért. 4%	111.80	112.80
"	M. folyam-igh. r.-t. k. ért. 4%	99.00	100.00

Bankok részvényei.		Pénz	Áru
Angol-osztrák bank	—	294.00	296.00
Budapesti bankgyűjtemény	—	40.00	42.00
Első magyar iparbank	5%	372.00	374.00
Fiumei hitelbank	5%	158.00	160.00
Bpesti piros és pénztár-egylet	—	—	—
Hazai bank aug. k.	5%	—	—
Hermos magy. áll. váltókötv.	—	281.00	282.00
M. tkp. közp. jelz.-ja	5%	360.00	365.00
Magy. agr. és jár. b. r.-t. 5%	—	480.00	485.00
M. áll. hitelbank aug. k.	5%	743.25	743.75
M. jelzáloghitelb. aug. k.	5%	432.00	432.50
Magy. kereskedelmi r.-t.	5%	570.00	572.00
Magy. k. sz. osztálysorsj.	5%	1560.00	1580.00
M. lez. és pénzv.-bank	5%	473.25	473.75
M. pénzt. k. p. h. b. r.-t.	—	975.00	1000.00
M. tkp. közp. jelz.-ja	5%	1080.00	1050.00
Magyar teleph. és par. bank	—	350.00	370.00
Osztrák hitelint. aug. v.	5%	—	—
Osztrák-magyar bank	5%	635.25	635.75
Pesti m. keresk. bank	5%	3325.00	3335.00
Unionbank	5%	543.00	548.00

Takarékpénztárak.		Pénz	Áru
Bevárosi takarékpénztár	5%	592.00	600.00
Budapest-Erzsébetvárosi tak.	—	198.00	208.00
Budapest-Lipótvárosi bank r.t.	—	158.00	169.00
Bpesti tak. sorsj. zálogk. r.-t.	—	418.00	422.00
Egyesült pesti fővárosi tkp.	—	2140.00	2150.00
Magy. áll. takarékpénzt. 5%	—	1599.00	1609.00
Magyar orsz. központi takpt.	—	18170.00	18225.00
Pesti hazai első takarékpénzt.	—	—	—

Riztósító társaságok.		Pénz	Áru
Első magyar áll. biztosító	—	9700.00	9800.00
Fonciere pesti bizt. int.	5%	255.00	260.00
Magy. jég- és viszontb. 5%	—	302.00	307.00
Nemzeti baleset biztosító 5%	—	210.00	225.00
Pannónia viszontbizt. intozet	—	2175.00	2200.00

Gőzmalmok.		Pénz	Áru
Concordia	—	185.00	190.00
Első budapesti	—	1440.00	1460.00
Erzsébet	—	320.00	330.00
Luzsa	—	278.00	288.00
Pesti hengermalom	—	300.00	310.00
Pesti mozsár és sütők	—	349.00	365.00
Pesti Viktoria	—	625.00	635.00

Különféle vállalatok.		Pénz	Áru
Bpesti-szt. István téglagyár	—	365.00	370.00
Egyes. tégl. és cseménygyár 5%	—	180.00	185.00
Északm. egy. köz.-bánya 5%	—	265.00	270.00
Földm. banya és kohóipar 5%	—	375.00	385.00
Kőbányai gőztéglagyár	—	1030.00	1050.00
Középbánya és téglagyár	—	440.00	445.00
Lechner rakosi téglagyár	—	—	—
Magyar asztalt. r.-t.	—	150.00	155.00
Magyarál. kőszénb. r.-t. 5%	—	648.00	658.00
Magyar kerámia gyár	5%	216.00	218.00
Salgótarjáni kőszénbánya 5%	—	587.00	588.00

Ujlaki tégl. és mészőelő		Pénz	Áru
Első m. gazdasági gépgyár 5%	—	280.00	290.00
Danubius-hajógyár	5%	385.00	395.00
Fegyver- és gépgyár r.-t. 5%	—	225.00	235.00
Ganz és tarsi vasutak	—	280.00	285.00
Magyar bogatompágyár r.-t.	—	2875.00	2950.00
Nicholson gépgyár részv. társ.	—	284.00	294.00
Rimamur. vasút aug. k. 6%	—	216.00	229.00
Schlick-tégl. vasöntőde	—	553.50	559.00
Weyler J. gépgyár r.-t.	—	400.00	410.00
Franklin-társulat	—	484.00	494.00
Brassócellulose gyár r.-t. 4%	—	300.00	305.00
Bpesti út. villamosgyár r.-t. 5%	—	298.00	303.00
Első magyar boltöntőde	—	330.00	360.00
Első magyar gyapjúmosó	—	780.00	820.00
Első m. részv.-serfőződe	—	4850.00	5110.00
Első m. sertéshizláló	—	415.00	435.00
Első magyar szálloda r.-t.	—	475.00	485.00
Fiumei rishantoló kem.-gy.	—	2800.00	2900.00
Geschwind-féle szeszgyár	—	1300.00	1350.00
Hungaria* miltárgegyár	—	340.00	350.00
Kőbányai polgári serfőző	—	335.00	340.00
Magyar cukoripar	—	1735.00	1765.00
Magyar vasuti forg. r.-t. 5%	—	370.00	375.00
Magyar villamosított rvt. 5%	—	283.00	285.00
Nemzetk. villamos társ.	—	568.00	578.00
Szegedi kenderfontógyár r.-t.	—		

SZÍNHÁZAK

Csütörtökön 1908. szeptember 3-án.

Nemzeti Színház

Bánk Bán. Eredeti szomorujáték 5 felv. Irtai Katona József. Személyek: H. Endre Mihályfi Gertrud Jászai Ottó Berthold Garamszegi Bank Bán Páti Molinda K Hegyesi M Mikhá bán Gál Simon bán Bartos Zaslós ur Bónis Tiporcz paraszt Gabányi A. Kezdeté 7 óraker.

Vigszínház

NAFTALIN. Énekes bohózat 3 felvonásban Irtai Helldai Jenő. Zenéjét szerezte Szirmai Albert. Személyek: Dr. Szakoleczy B. Hegedűs Terka, a felesége Varsányi I. Laboda Péter Tarolczai Palkányi Etnus Kormai B. Dr. Csapláros K. Vendrei Manczi a felesége Kiss I. Kabóczáné Kész R. Kapronczay Sarkadi Házmeester Szerémi Kezdeté fél 8 óraker.

Urania színház

Rendnek muszáj lenni Kezdeté fél 8 óraker.

Magyar színház

A Sasiók (L. Alton) Dráma 5 felvonásban Irtai Rosand Edmond, fordította Abrányi Emil. Személyek: Ferencz Törzs Flambeau Csorlos Metternich Garas Ferencz császár Réthey Marmont tabornagy Thuróczy A szabó Z. Molnar Genz Rátkai Báró Obenaus Molnár Mária Lujza Forrai B. Camorata grófnő Polgár I. De Lorgei Teréz T. Halmai M. Bóherczegnő Mészáros G. Kezdeté fél 8 óraker.

A Nemzetiszínház és az Operaház

összes előadásaira jegyek elővételben a rendes pénztári áron kaphatók:

MOLITOR OSZKAR

„EUTERPE” zeneműkereskedésében Kossuth Lajos-u. 15. a Semmelweis-utczával szemben.

BUDAPESTI CABARET BONBONNIÈRE Teréz-körút 28.

Ma és minden nap a nagyszerű szeptemberi műsor. Főlépnek: László Rózsi, Antaly Erzi, Kökeny Ilona, Sugar Edith stb. Conférencier: Dr. Szalay József. 3 his darab, 20 cabaretzám, 3 színpadi tréfa. Jegyek: Kontinú tőzsdéjében, Andrassy-ut 29. (106-78), Bárdnál, Kossuth Lajos-utca 4. (6-38) és Andrassy-ut 2. (20-13 és egész nap a Cabaret pénztáránál, Teréz-körút 28. szám (92-88).

GLADIS-KÁVÉHÁZ

Hottenbiller-utca 10. (Óvoda-utca sarkán) Minden este Telefon 103-89. TATAI BUS FERI zenei hangverseny. Fényes amerikai berendezés. Külön értékesített kegyiségek. Szolid árak. A szervezett munkások szövetségét kérve, tisztelőtel SZATMÁRI, kávé.

FOLIES CAPRICE

igazgatók: LEITNER és KELETI Főrendező: ROTH SANDOR Budapest, Révai-utca 18. sz.

Az előadás kezdete fél 9 óraker

A feleségem férjes

Bohózat Irtai Satyr. Rendező Rott Sándor. Végül 11 óraker DER LUFTTURNER Bohózat egy amerikai színdarab előlő Irtai Satyr Rendező Trebitsch Sándor Nappali pénztár d. e. 9-11-g és d. u. 3-6-g. Az első emeleti Casino de Parisban cisztrange táncz attrakció.

Kezdeté fél 12 óraker

Hull a haja? Használja a Petroleum-hajszesz-t. Egy eredeti füveg és 2 korona. Főszékhelyén hely Gara Géza és Tsa drogéria Bpest, VIII. József-körút 78. Tessék árjegyzéket kérni.

IFJ. SCHULLER FERENCZ nagyvendéglője VI. kerület, Andrassy-ut 39. szám. A szalmaövegyek legkedveltebb étterme. Méréselt árak! Kifünő kiszolgálás

Vigopera Színésziskolája VIII. Csokonai-utca 3., I em.

szeptember tizedikén kezdi meg a tanítást. Drámai és operett-oktatás. Hangkép-zés. Színpadgyakorlat. Tánc. Vivás. Irodalom. Aesthetika. Az énekes és drámai tanfolyam növendékeivel hetenként nyilvános vizsgáló-előadásokat rendez az igazgatóság- és két fővárosi színpaddal van megállapodása, hogy tanítványait kisebb szerepekben foglalkoztatják. A kiképzés ilyen módján az igazgatóság kötelezettségét vállal arra, hogy végzett növendékeinek fővárosi vagy vidéki színpadon szerződést szerez.

Tanári kar: Dr. Hevesi Sándor. Méréi Adolt, Rózsahgyi Kálmán, Broulik Ferencz, Dr. Csiky Janos. Reiner Frigyes, Fodor Károly, Mazzantini Lajos. A beírások szeptember 3-tól szeptember 10-ig minden délután 4-6-ig vannak. Havi tandj az énekes szakon 50 kor., a drámai szakon 30 kor., a ballet-iskolában 10 korona.

Szemere József

áll. kép. okl. zenetanár tanintézete VI. Király-utca 60, I. emelet. Beiratások naponta d. e. 9-től 1-g és d. u. 3-6-ig. Telefon 44-62. Telefon 44-62

Az összes zeneintézetek tananyaga

a legjutányosabban Molitor Oszkár „EUTERPE” zeneműkereskedésében

IV. Kossuth Lajos-utca 15,

a Semmelweis-utczával szemben kapható.

Kovács Gyula zongora-termel

Budapest, V. Ferenc-József-tér 5-6. Gresham-palota. Telefon 110-68. zongorák, pianók és harmónik-mok legolcsóbb árban. Teljesen új hangszerek berbeadása. Részlet és javító-osztály. Zongora hangoltatás eszközöltetik. Állandó képkiallítás eredeti képekben, és művész repro-dukciókban.

BUIZIASI PHÖNIX ASVÁNYVIZ. Kitünő hatású vese- és hólyagbajoknál. Szénaavdus, kellemes, szavanykás ízű, vasmentesített. rendkívül üdítő asztali víz. Üdít, gyógyít! Orvoslág ajánlja! Ivo-gyógyomdára használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült húrnémáinál, húgykő- és fűvenyésződés-nél a legvalak és a kiváló hatású húrutos hártalagnál kitünő hatásnak bizonyult. Prospektust k iván a tra küld a forrásközleléség: Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdön. Kapható: Budapestben Edeakuly L. Ásványvíz kereskedőknél, valamint minden fűszer- és csomago kereskedésben.

TENNIS-RAKET JAVITÓ Tenisz-pálya-készítő s felszerelő. Versenyjátékosok egyedül rakettjavítója. MACHER REZSŐ sportüzlete Budapest, IV. Koronaheregy utca 3. szám. (Az udvarban)

Tévedés kikerülése végett vásároljon óvszer-különlegességet a GUMMI KIRÁLY-nál HATSCHÉK N. Csakis: Budapest, Károly-körút 6. ARJEGYZÉK TITOKTARTASSAL INGTEN.

Rendkívül olcsó és kényelmes hajójáratok Budapest, Vác és Nagymaros között.

As Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási-Társaság küldi, hogy kedvező időjárás esetén az idén az utolsó menet, szeptember hó 6-án azaz vasárnap rendkívül olcsó és kényelmes kirándulás hajójáratokat tart fenn Budapest-Vác-Nagymaros között. Indulás Bpest-Petőfi-térről 8:00 óraker de, és 2:30 óraker du > Batthyány-térről 8:05 > > 2:35 > > Ó-Budáról 8:20 > > 2:50 > > Érkezés Vácra 10:00 > > 4:20 > > > Nagymarosra 11:00 > > 5:30 > > Ind. vissza Nagymarosról 11:30 > > 8:00 > > este > Vácra 12:15 > dé 8:45 > > Érkezés Bpest-Obudára 1:10 > du, > 9:40 > > > Batthyány-térre 1:25 > > 9:55 > > > Petőfi-térre 1:30 > > 10:00 > > Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetdíjai a következők: udapestről-Vácra vagy megfordítva I. hely 40 fillér, II. hely 30 fillér Budapestről Nagymarosra vagy megfordítva I. hely 1 korona, II. hely 70 fillér Vácra Nagymarosra vagy megfordítva I. hely 60 fillér, II. hely 40 fillér Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, katonatisztek és katonai hivatalnok az I. osztályon féláron, katonák (legénység) a II. osztályon féláron a m. kir. állományú hadtársulatok a szabályszerű igazolvány alapján az I. osztályon a II. osztály jeggyel utazhatnak. Azonkívül az utazó közönség kényelmére való tekintettel olcsó menet- és térítjegyek adatnak ki és pedig: Budapestről Nagymarosra és vissza I. hely 150 fill. II. hely 120 fill Vácra Nagymarosra és vissza I. hely 90 fillér, II. hely 75 fillér. Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kényelemmel ellátott termes gőzhajó közlekedik, melyen a közönség eső elől is védve van. A hajón jó vendéglő van polgári árakkal s pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között csavargózós közlekedik, melynek állomása Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötőhejye felett van. Ha e járatokat bármily okból abban kellene hagyni, ugy eről a társulat idejekorán hírdetést fog közzé tenni. Budapest, 1908. A forgalmi igazgatóság.

HETI MUSOR.

Table with 8 columns: Szeptember, Nemzeti Színház, M. kir. Operaház, Vigszínház, Király Színház, Magyar Színház, Urania, Föv. nyári színház. Rows for 4th, 5th, and 6th of September.

SZÍNHÁZAK

Csütörtökön, 1908. szeptember 3-án
Királyszínház Várszínház

100 év múlva

Énekes, táncos, látványos tréfa
felvonásban, 9 képben, írta
Martos Ferencz. Zenéjét össze-
állította Marthon Géza.

N. Zajtnay István Németh
Bacsur Gaszton Papir
Fóti Itea Ötvös G.
Peter, hoteltulajdo-
s állatkerti igazg. Boross
Franco, Major, mi-
niszter, szerkesztő Szirmai
Pavlicsek, Próbisek,
Famu, szerkesztő Fenyvési
Sasa Csizserne
Poleskei polgármes-
ter, Dörög Szabó Gy.
Sékk. Huszárkapi-
tány Raskó
Kezdeté 8 órákor

Fővárosi nyári színház

Csökkirály

Regényes daljáték 3 felv.
Kezdeté 8 órákor.

Városligeti Nyári Színház

Berla panamája.
Énekes bohózat 3 felvo-
násban, írta Feld Mátvás.
zenéjét szerzette Barna I.
Kezdeté 8 órákor

Apollo - Projektográf

TELEFON 68-39.
Naponta minden előadás-
ban fellép
Fedák Sári
éneklo mozgófényképben.
Előadja Veró „Die Brettl-
gräfin“ c. operettjének híres
„KABA-DUETT“-jét.
Partnere Wassmann, a ber-
lini „Deutsches Theater“
kivaló tagja.
KEZDETE: 6 órákor

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 12

Uj fellépések.

Kosta

a csavarfejű ember.

LOS MARAVILLAS

spanyol hölgy-kvartett.

MISS PHILADELPHIA

„Topsy“ nevű csodálatosan idomított elefántjával és
14 attrakció.
— Az előadás kezdete 8 órákor. —
A téllelkerben reggel 5 óráig VÖRÖS ÉLEK cigányzene-
kara hangversenyez.

Frenreisz István
éttermei

VIII., József-körut 56 sz.

A szép terrazon kívül megnyit a kellemes udvari kert-
helyiség is. A kapunál külön bejárat. Kifünő ételek és
italok, müncheni és udvari sár. Fővelmes kiszolgálás.

BEKETOW CIRKUSZ

Városliget
Telefon 107-20

Ma este 8 órákor

Nagy Fényes Előadás

„HELGOLAND“
Nagy Kláritásos vízi homokjáték 150 négyzetméter víz a cir-
kuszonban, Fényes kivilágítás, tűzijáték. FÖRERAIN ILLUMI-
NEUSE 50 hölgyből álló balladák. The 3 Stars halálzá-
galdás motorkörkörös és az egész nagy műsor.

SZT. MARGITSZIGET gyógyfürdő és
üdülő hely

ujjonnan berendezett vizgyógyintézet.

Télen-nyáron át nyitva.

483 C° természetes kénos hévforrás. Csusz, zsába,
szív-, hátságincz- és idegbajok ellen javalva.

Szeptember 1-től 30 százalék engedmény.

Gyógy- és zenedij nincsen.

Felső-vendéglo saját kezelésben.

Teljes penzió napi 10 kor.-tól kezdve.

Kivánatra prospektust küld a Szentmargitszigeli Gyógy-
fürdők és szállodák részvenytársaság igazgatósága.

Löwy Mayer

okl. zenetanár
zeneakadémiai előkészítő hegedűtanfolyama
VI., Csengery-u. 45, II. 14
alatt létezik.

A tanítás szeptember 2-án kezdődik.

A beiratások d. e. 9-12, d. u. 3-6-ig eszközöltetnek.

Órajavitás 1korona.

Pótlandó új részekon kívül. Zseborátveg, mutaté 10 kr.

Ferenc-körut 44.

Schwimmer Albert órásmester.

Nyitva este 9 óráig. Nyitva este 9 óráig.

Czimbajom kedvelök

Mielött bárhol czimbajomot vásárol-
nának, kérjenek árjegyzéket a czim-
bajomkészítés elismert első szak-
értelétől, ki minden tekintetben a
legjobb világhírű szabadalmazott
czimbajomokat készít. Czimbajomok
már 25 értől kezdve kaphatók, ugy-
szintén az összes hangszerok a leg-
jobb minőségben. Számos kiállításcon
elsőrendű kitüntetés és elismerés a
legjobb és szakszerű munkáért.

Habits Antal Budapest, VII. kerület
Erzsébet-körut 42. szám

BOKOR ARMIN és Dr. SINGER LEO

FIU INTERNÁTUSA

Megnyitlik az 1908/09, tanévre szeptember 1-én.
A főváros leg egészségesebb helyén. Tágas szellős
lakhelyiségek. — Modera berendezés. Kifünő ellá-
tás (szigoruan ritális ételmevessel). — Valláserköcsös
nevelés. Egyéni oktatás szaktanárok vezetésével.
Nyelvtanulások, zene és torna. — Üdülő otthonban
jelenkoron lehet jutni 15-ig.

Budapest, VII., Lövölde-tér 2. szám.
Kivánatra prospektust küld az igazgatóság.

Vértes-féle Sósorszesz

Minden házban szükséges.

XV-ik évfolyam . . . Telefon 63-45.

Beiratások

naponta 9-6 óráig.

SOMOGYI MÓR

TANAR, ZONGORAMŰVÉSZ

államilag képesített diplomált zenetanár
igazgatósága alatt álló ZENE-

CONSERVATORIUM

akadémiai előkészítő tanfolyamokkal kezdök és
haladókna a legmagasabb művészi kiképezésig.
VII., Erzsébet-körut 44. E.
Zongora, hegedü, ének, czimbajom,
gordonka s az összes zeneelmélet tanzakokra. Az oktatás,
az ország legkivalóbb művészei és pedagógusai
államilag diplomált tanárok végzik.
Vidéki lányövendékek részére INTERNÁTUS.
Prospektust kivánatra küld az igazgatóság.

ZENE-LICZEUM

CONSERVATORIUM. Országos zeneakadémiai
előkészítő tanfolyam.

Budapest, VI., Andrassy-ut 13. szám.

Az intézetben taníttatnak: ének, zongora, hegedü, cello, cim-
bajom, harca, továbbá elméleti tárgyak, mint általános zene-
elmélet, zeneszerzés, zenediktálás és esztetika. Vonósnyes,
karrének, kamarazene-osztály. A tanárok kizárólag elsőrangú
művészek, kik az országos zeneakadémian nyerték oklevelüket,
legföbble a magy. kir. operaház tagja. — Beiratások aug 20-tól
sept. 15-ig, bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság.

Elemi fiu és leányiskola

nyilvánossági joggal felruházva

Bpest, VI., Andrassy-ut 13. (a zeneliceum mellett.)

Evi tandij 100 kor., beiratási dij 10 kor., egyéb
dij nincs. A tanítás szoroson az általános tanterv-
hez ragaszkodik; délutáni ismétlo (korrepetáló)
oktatás, nyelvek tanítása, zeneoktatás, magánvizs-
gálatok stb. Bizonyítványok államérvényesek. Az
iskolával föltanraátus van kapcsolatban. A tél-
bennlakó növendékek reggel 8 órától este 7-ig tar-
tozkodnak az intézetben. Prospektust bárkinek küld
az igazgatóság.

Női ruha

dívat kelme

eladás

Orsiai készletünkből 120 cz.
széles öszi angol kelmeté mé-
terenként 42 krtól kezdve a
legfinomabb minőségig 2-3-4
frtíg árusítunk.

Rosenberg és Quitt

női dívat, szönyeg és vá-
szon árunk nagy áruháza
Budapest, VI. Király-utca 32.

Telefon 528. Alapított 1895

Pontos és legjobb
ÓRÁK
5 évi jótállás
mellett.
Arany és ezüst ókszerok, evő-
eszközök, nászajándékek
részletfizetésre is.
Javitásokra és vidéki megrende-
lésekre különös gondot fordítok.
Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.
POLGÁR KÁLMÁN
műtöras
Bpest, Erzsébet-körut 29. sz. I. em.

Fényképező-
gépek és
Látcsövek
részletfizetésre
kaphatók
Aufrecht és
Goldschmied
optikai áruházában
Budapest, VII. Rákóczi-ut 26. szám.
Árjegyzék ingyen!

ISKOLAÖLTÖNYÖK FIUK ÉS LEÁNYOK RÉSZÉRE

kitűnnek: legnagyobb tartósság, kitűnő állás, szolid munka, olcsó, szabott ár által!
VIDÉKI MEGRENDELÉSNEK ELEGENDŐ A KOR MEGJELÖLÉSE.

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ
FÉRFI, FIÚ ÉS LEÁNYKA-RUHÁK TELEPE
BUDAPEST, IV. Múzeum-Körút 13.
KÉRJEN ÁRJEJYZÉKET.

Ne tévovázzék, ha fáj a feje,
hanem használjon azonnal

BERETVAS-PASTILLÁT

amely 10 perc alatt a legmarkosabb migraint és fejfájást elmulasztja. Ára 1-20. Kapható minden Orvosok által ajánlva. Gyógyszertárban és drogériában. — Készíti:

Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten.
3 doboznál ingyen postaszállítás.

Vadászoknak és turistáknak

nélkülözhetetlen, télen melegítő, nyáron hűtő, törv. védett

Nimród

meleg és hideg italtartó lapos bűrtök filcczel bélelve, közönséges üveggel, mely ugyanazon szolgálatot teszi, mint a drága

THERMOS PALACZK

és forró ital reggel beötve, télen a legkellemebb italt szolgáltatja egész nap és nyáron a hűtőt italt nem melegszik meg benne egész nap. Továbbá THERMOS PALACZK védőtökök bőrből, filcczel bélelve saját találmányom, legolcsóbban kapható:

ACS LASZLÓ szilgyártó. Ullői-út 19. szám

Polgár Sándor
m. kir. szabad, nyert orvosi m. és kőszerezés
BUDAPEST
VII. Erzsébet-körút 50.
Legelőnyösebben bevezetett orvosi, sebészeti és betegápolási eszközök: Gummi árnyék, Suspendorium, Irrigátor-tesztendők stb. legújabb találmányok: csász. és kir. szabad Polgár-féle sérvkötők, has- és köldök kötések. — Valódi francia különlegesség (óvazerek) Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve Fenücsim-teszték igényli!

ASSZONYOK vigyázzatok!

Tulajdon gyermekéi és ellen megtartani védekezni Kócsor Róza kezét nyír. 10bb ezer szőzóna az hűtő, 1 koronát tesztendők terelőlyegesen megküldi Fischer R. az asszony Budapest, VII., Damjanich-utca 23/B. 10 díszít, 2/3.

INGYEN

bérmentve és titoktartással küldjük érdekes ábrák

GUMMI-

halhólyag stbről szóló árjegyzékünket.

GUMMI-HALHÓLYAG

2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 kor. terítje

NAKIRA

valódi indiat terítje különlegesség tuozatja 12 korona.

Uterus-Spray

egülabb női különlegesség 14 kor

PESAR OCLUS

női szer 3-11 kor.

MINTA-GYÜJTEMÉNY

12 db legújabb óvszer 34.

IRRIGATOR

3 koronától 10 koronáig.

INGYEN

küldjük mülabak műkezek tángépek sérvkötők stbről szóló legújabb nagy képes árjegyzékünket

universális sérvkötők

páratlanok kis anyja nyomán peotitával a legújabb nagy is elszarható.

HÁSKÖTŐK

Gummi árnyék, nyak stb. mérték szerinti készítmények.

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR

Budapest, VII., Rákóczi-út 33. Postos útja és a város központjára áruvelünk.

GRAND PRIX PARISI VILÁGKIÁLLITÁS 1900.

KWIZDA-FLUID

Kinyó-védjegy.
(TURISTA-FLUID)
Régóta kitűnőnek elismert illatos bedörzsölés az izmok és inak erősítésére. Férfiak és erőművelők csőzójából használják az összes turisták, kővárosok és lovagok turák után
Ára 1 egész kor. 2.—, fél üveg kor. 1.20.

KWIZDA-fle FLUID

VALÓDI A GYÓGYTÁRÁKBAN KAPHATÓ.
Képes árjegyzék ingyen és bérment. küldetik.
Főraktár: TOROK JOZSEF gyógyszerésznél.
BUDAPEST, Király-utca 12. sz. és Andrássy-út 26

Saját gyártmányú
VAS-ÉS RÉZBUTOROK
Részegy — — — 45.— Ft
Vasfegy matracozal 8.50
Gyermekágy — — — 11.50
Sodronysgy betét 3.50
Vas- és rézbutorok gyártásában. 28016

WEISZ LIPÓT
Király-utca 99. szám.
TELEFON 57-01

BUTOROK

1216, 20116, szalondarendőzők, továbbá urak ruhá, trola berendezések, róz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bérmentarab eladása és vétela.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám
I. emelet 203
Király-utca sarok.

DUZ VALASZTÉBANKNY
RÉSZLEFIZETÉSRE
RENDHIVÜLI ÖLCSŐÁRON
KAPHATÓ

BUTOR

ÉRENTREU TESTVEREKNEK
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-SAROK)
KÉPES ÁRJEJYZÉK INGYEN. TELEFON 92-22

ISKOLAKÖNYVEK

az összes vidéki és budapesti iskolák, elemi polgári fiú és leányiskolák, felsőbb leányiskolák, gyűmäs, unok, real, kereskedelmi iskolák stb. számára kaphatók

SINGER ÉS WOLFNER
könyvkereskedésben
Budapest, VI. Andrássy-út 10

A hirdetési rovatban minden szo...
egyszeri beiktatása közönséges...
petit betűkből 4 fillérrel, kompakt...
betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

A hirdetési rovatban minden szo...
egyszeri beiktatása közönséges...
petit betűkből 4 fillérrel, kompakt...
betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rend...
kivüli olcsó áron kapható...
a budapesti pénzszekrény...
raktárban, Budapest, V.,...
Bálvány-utca 6/C. 28

Muskotály.
passatuli és chasselas...
szőlőt postakosaránként...
1 frt; uorka, paprika,...
paradicsom, csemegezilva...
80 kr.-ért; paradicsomnak...
mázsáját 6 frt; fenti szőlő...
mázsáját 14 frt; szegfü...
körte, csemegealma posta...
kosaránként 1 frt, mázsán...
ként 12 frt. Előlegbekül...
dészel szállít Gyömlöcski...
vitel Csongrádról.

Házilag készített tojás...
tarhonyának
kilóját 80 fillér, édes rózsapaprikának dobozát 1 kor., mézédés baracklevárnak 2 kor., szilvalekvárnak 1 kor., főpörtös házi szappannak kilóját 120, kisüstön főzött barackkonyaknak literjét 4 kor., bármily csekély mennyiségben szállít vegyesen Stern Adél Csongrádról.

Csemegezőlő.
chasselas nemes fajok...
postakosaránként 2 kor., mázsánként 28 korona, szegfükörte, csemegezilva kosaránként 140, ismétlárúsítónak külön árjegyzék. Vasuti rendelést előlegbeküldéssel szállítok Szabó Csongrádról.

Egyéves önkéntes
lehet minden fiatalember...
aki az egyéves önkéntes...
sége képesítő vizsgálatot...
leteszi Ezen vizsgára min...
denki, rövidesen legjobb...
sikerral elkészülhet Fel...
világosítással szolgál. "Tanár" Budapest Thököly-ut 8. I. 3.

Gépészet
című állandó rovata van a he...
tenkint megjelölve "Molnár...
Lapja" szaklapnak (Budapest...
V., Csáky-u. 12.) és műtárgy...
számok ingyen küldetnek azok...
nak, akik levelezőlapon kerik...
Minthogy ebbe a rovatban a...
legjobb technikai műtársak...
kivül mindaz előfordul, amire...
gépészeknek, művezetőknek...
elektrotechnikusok...
nak, motorkezelőknek, ütt...
ők, gépjárási munkásoknak...
sz. üzemben és azon kívül szük...
ségeik van, ennek fogva való...
sok elszádatással nyilatkozni...
a rovatról azok, akik megismer...
ték. A hitalap ára egész évre 8...
kor. telefon 4 kor. 28978

Aludni
jótállással. Forduljon leve...
lező-lappal hozzám. Pavel...
István Duna-Adony.

Szaktanarok
vezetése alatt előkészítet...
nek felelőséggel, legrövi...
debb idő alatt, legjobb...
sikerral, díjazás csak a si...
keres vizsga esetén, gyer...
mekék és felnőttek (hölgyek...
is), kik 6 elemet végeztek...
polgári iskolai magánviz...
gákra, továbbá gimnáziumi...
kereskedelmi, realiskolai...
tanulók, javító vagy pótviz...
gákra és mindentéle...
magánvizsgára. Felvilágos...
ítással szolgál "Tanár"...
Budapest, Thököly-ut 8. I. 3 ajtószám.

Csemegezőlőt
nagyszemű ropogós...
gyöngyszőlőt legnemesebb...
muskotálylaval keverten és...
finom zamatu öszi ba...
raczkot 5 kilónként 2 koro...
nárért, métermázsánként 30...
kórónárért szállít Müller J...
szőlőtelepe Kiskunhalason.

Jogi,
politikai szigorlatokra...
alap- és államvizsgákra...
továbbá ügyvédi vizs...
gákra, ugyiszintén ál...
lamszámviteli áll...
amvizsgára teljes sikerrel...
gyorsan, olcsón elő...
készít: Dr. Kállay Zoltán...
jogi szemnáriuma...
Spest IV. Magyar-utca...
3. III. em. 6. (ezelőtt...
VI., Rózsa-u. 44.) Ne...
téveszse össze más...
hirdetéssel

Csemegezőlőt
Visontahegyit 5 Egrmon...
ként 3 kórónárért, ösziba...
raczkot 4 kórónárért, kör...
tét, almát, dinnyét 2 koro...
nárért szállít Löwy Gyula...
minta-gazdasága Gyön...
gyösön 5626

Eladó
egy 4" Hofherr-féle lóhere...
gubózógép. Azonnal...
üzembe vehető. Ronai Ist...
van, Egyek.

Zalogcédulákat,
brilliansokat, ékszereket...
aranyat, ezüstöt, platínát...
legmagasabb árban veszek...
Brilliansokért öbbit fizet...
tek, mint amennyit vették...
SCHILLER IZIDOR, Sip...
utca 8. 27133

Parlamentari
gyorsírók által vezetett mag...
yar, német gyorsíró-iskola...
Díjtalan gépírásoktatás...
magyar, német fogalmazás...
Kereskedelmi akadémiata...
nárók által oktatott szak...
tantárgyak. Az Országos...
Magyar Gyorsíró-Egyesület...
hivatalos tanfolyama. Ala...
nitotta Markovits Ivan 1863...
ban. Biztos állásközvetítés...
Nyitva szeptember 1-től...
július 1-ig. Tájékoztatót...
küld a faheloberger szak...
iskola. (Csak Liszt Ferenc-tér...
10. sz. előbb Gyár...
utca 4) Címre vigyáz...
zunk! Az egyesület ezen...
kizárólagos szakiskolája...
irógépezelektől s más hir...
detésünket utánzó több...
tanfolyamoktól független...
Telefon 64-68. Beiratások...
egész napon át 28944

Pótvizsgákra.
Polgári gimnáziumi,
kereskedelmi, real, ma...
gánvizsgálatra, gimnázium...
különbözetre és érettségire...
előkészít (hölgyeket is)....
Kerekes Ignác, Budapest...
VII., Garay-utca 5. II. 12/a...
Válaszbélyeget kérék 27808

Orpington tyukfaj.
A gödöllői állami telep...
után nevelt sárga telvér...
jérce 5, kakas 7 korona...
Pilismarót előbb Dános...
Palásthy Mária 5629

SENZÁCIÓS KÖNYV!
IRODALMI CSEMEGE!
A nemi kérdés
és a házasság.
Tartalom: I. A bevezetés II. A...
nő és a prostitúció az ókorban...
III. A kereszténység ideje IV. A...
mai kor állapota V. A prostitu...
ció világa VI. A jövő iránya...
Fényes László, a teljes ma...
gyar publicista, ezt a kérdést...
nyonyörű realizációval tárgyal...
ja, az igazságok feltárása me...
gfelelő őszinteséggel és bátorsá...
ggal. Hogy milyen sikeres volt a...
könyvnek, igaz bizonyára az...
mikor lejelentem győzelmét...
er az 1908-09. évi kiadás 45000...
példánya, ez már a hatodik kiadás...
A 114 sorfűt nyomott oldalas...
könyv ára hármaszoros kiútd...
szel csak 90 fillér. Bélyegben is be...
küldhető. Kapható a "Molnár...
Lapja" könyvnyomdájában...
(Budapest, V., Csáky-utca 12.)

Magánnyomozó
(örv. bejegyzett cég el...
vállal bizalmi, házassági...
örökségi és egyéb könyös...
ügyekben teendő kutató...
sokat, személynök, laká...
sok üzletek feltűnés nél...
kül megfigyelést s el...
tűnt egyének és névt...
len levelek írónak kí...
nyomozását, bel és kül...
földön. Barna Lihor Ján...
os, Budapest, Rákóczi-ut...
6. I. 16. Telefon...
103-52. 28587

BUTOR
árverésről, finom és egy...
szerű butor, hálószobák és...
garson szobák Szalon bór...
tellek, gyönyörű tükör...
diván, börszék, íróasztal...
porzasszonyeg és egyes...
darabok; Földes B., VII.,...
Kertész-utca 43. Király...
utca sarokházban.

Hurutos
bántalmak hatásos és kel...
lemes gyógyszer a Réthy...
féle czukorka, melyet pé...
metelűből készít Réthy...
Béla gyógyszerész Békés...
Csabán. Gyógyszertárban...
kapható. cs.

Teljes ellátás keres...
tetők! Egy ill. oszt. real...
iskolás fiú részére belvá...
rosi főreáliskola közelében...
ahol zongora is van hogy...
a fiú zongora tanulást foly...
tathatna. Ajánlatot továb...
bit Edelkraut sándor ur...
Csillag-utca 10. sz. Brzse...
bettaiva Budapest mellett. 5c30

Benzinmotorok
1-25 lóerőig műhelyünkben...
gyártlag kijavítva, valamint új...
motorok is, jóállású és ked...
vező fizetési feltételek mel...
lettel kaphatók

KALAI motortelepén
Budapest, VI., Nagymező-utca 43.
Ugyanitt használt gépjárműk...
szelések és bromalmok is...
kaphatók

Csnek övni kell a
feleségét!
Minden család részére leg...
fontosabb illusztrált könyv...
a tulbó gyermekáldás ellen...
melynek eredményét a há...
lairaok ezrei igazolják...
diszkrétan küldöm 90 fillér...
magyar levélbélvegrt. Frau...
Anna Kaupa, Berlin, 247...
Lindenstr. 50.

Koporsó asztalosok
részére mindennemű kop...
orsók diszkrétan összes...
temetkezési cikkek képes...
árjegyzékét kívánatra in...
gyen küldi a Budapesti...
Ravatalgár Részvénytárs...
ság, Nagymező-utca E...
46. szám. 27903A

111 Olcsó kölcsönök!
Tiszteletkölcsönöt
6-6 1/2%-ra, 15-35 évre...
kezesek és életbiztosítás...
nélkül is. Életbiztosítótól...
való elutasítás nem aka...
dály. Előzetes költség...
nincs! Díjazás utólagos!
Jelnyelőkölcsönöt 4-4 1/2%-ra...
4-62-5-05%-os annuitás mel...
lett. Másodhelyre 6 1/2%-ra...
Óvadékokra az érték 75%-ig...
Katonatisztoknak hadnagy...
tól kezdve előnyös feltéte...
lekkel. Tarcshírtel, Váltó...
kölcsönöt gyorsan és elő...
nyösen folyósítunk. Inpat...
lások erők. bányák adás...
vétele Osztályorsjegyek...
hivatalos áron. Mindentéle...
bankügylet lebonyolítását...
elvéallaluk! Minden fel...
világosítás díjtalan! Kép...
viselőik alkalmaztatnak!
Kún és Társa bankbizo...
mányi és kereskedelmi...
iroda Budapest, VI., Eötvös...
utca 2. Király-utca...
sarok Telefon: 105-34...
Válaszbélyeg. 28470

Kolozsvári
Jogtudományi és állam...
tudományi szigorla...
tokra, államvizsgákra...
és alapvizsgákra igen...
alaposan és lelkiismer...
retesen készítettünk elő...
a legrövidebb idő alatt...
kiprobált módszerünk...
kel, igen szerény díja...
zásért. A vizsga sike...
retét biztosítja 6 év óta...
fennálló és kiváló...
eredményeket produ...
káló intézetünk. Vál...
tójoghól speciális...
tanfolyam, melyre kor...
látolt számban ve...
szünk fel hallgatókat...
Csakis utólagos vizsga...
sikere után igen oke...
beli díjazással. Levél...
bel érdeklődésekre ki...
merítően válaszol Dr...
Erős Vilmos, Kolozsvár...
Magyar-u. 2

A legelőnyösebb részletfizetésre
zongorát,
pianinót,
czimbalmot,
hegedűt
készpénzbeni áron a leg...
újabb rendszerű
bankhitel
díjtalan kizárólag csakis
Reményi nagy magyar hang...
szerelőpén.
Prospektus és árjegyzék in...
gyen.
Budapest, Király-m...
58. szám.

Modern
urasági butorok
alkalmi vétele és eladása
háló-, ebédlő-, szalon...
uriszoba és irodai teljes...
berendezések. Dus raktár...
szőnyegek, függönyök, teri...
tek, csillárok, vas- és réz...
butorokban.
GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér...
8. sz. ezelőtt Gyár-utca...
Telefon 14-09.

ELEKTRO-
MOTOROK
minden nagyságban, ál...
landó vagy raktár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Ajtók és
ablakok
régii és új vasredőnyök...
teljes vasalással. Kapuvás...
rácsosatok, kortkörtésök...
koramittlapok, Kálhelmi...
lapok olcsón kaphatók
Kelemen Mór,
épület-bontás vállalkozónál
Budapest, Mádor-u. 72-74
Kik öziel Sziget-ut 5.

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak...
és újak, bármily méretben...
és alakban, igen olcsón...
kaphatók
Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ULLOI-UT 122,
TELEFON 62-80.

Stenográfia
Rákóczi-ut 60. I. em., ezelőtt...
Váci-körut 83. Ingyenes...
gépírásoktatás az összes...
írógépírásszerkezen. Díjta...
lan és biztos állásközveti...
tés. A "Stenográfia" orszá...
gos Gábelsberger gyorsíró...
és géplérskolában havonta...
új magyar, német, gyors...
írási, gépirási és kereske...
delmi szaktanfolyamok kez...
dődnek a legelőnyösebb...
feltételek mellett. Levelező...
és vitairáso-kurzusok. Az...
egyes tanfolyamok okleve...
les gyorsíró- és kereske...
delmi akadémiál rendes...
tanárok vezetése alatt...
állanak. Sokszorosító- és...
másolóiroda. Beiratások...
naponta az intézet helyi...
ségében kizárólag Rákóczi...
ut 60. Össze nem tévesz...
tendő hasonló hangzású...
iskolákkal.

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított...
brilliansokat, gyöngyö...
ket, aranyat, ezüstöt és...
ékszereket 100.000 kor...
költségmentesen kivál...
tók és teljes értéket ki...
fizetem.
Singer Jakob
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám.
Izabella-utcasarkán

Vadászfegyver
gyűjtemény, részben örök...
séből származó egyenként...
is potom áron eladó. Közöt...
tik Toplewer-kulesu Lan...
caster 20 forint, Előrefekvő...
lakatszerkezettel, modern...
Hammerles 35 forint...
Grener-záru, Bücklesfinte...
40 forint, Schnelleres...
Mannlicher 28 frt. Drilling...
valódi Krupp acélcélsvek...
kel 65 frt. Winchester 35 frt...
Néhány jobb revolver, mint...
Brauning Welodogghamer...
les, ugyanitt Görz Zeiss...
Voigtländer és más finom...
fényképezőgép, egy perzsa...
szőnyeg és egy motorke...
reklpar nagyon olcsón azon...
nal eladó. IV/E. Egyetem...
tér 5. szám. Radonál. 28982

30 forint.
Varrógépek
egy új valódi csal...
lád Singer varró...
gép zárszekrény...
nyel 5 ovi jótállá...
sal oaksis
SINGER A.
mü gépszénel Budapest, főüz...
let Akáca-utca 55. Minden...
nemű varrógépek javítását...
legjutányosabb árban elváll...
alom. Árjegyzék ingyen

FARAGO J.
mübutorraktár, kárptos és...
díszító
Bpest, Váci-utca 2.
Elfogad teljes lakberende...
zéseket, valamint minden...
nemű kárptos- és díszítő...
munkákat. 27881
Mintaraktár művészeti kivi...
telü butorokból, francia...
és angol szövetekből...
Költségvetés díjmentes

MEGHODITOTTUK
A VILAGOT!
HUNDERWOOD
LITERATO IRASO
TIPUS
GEREBEN BELA KRISTOF
Magyar Tanügyi
Intézet (Hatóságilag en...
gedélveze.) József-körut...
10. Felvilágosítást nyujt...
egy bel - mint külföldi is...
kolákról, elméte minden a...
tanügy körébe tartozó...
ügyet, elintézt iskolai ha...
irálásokot, gondoskodik...
középskolai tanulóknak...
egyetemi hallgatóknak tisz...
tesseges családoknál le...
endő elhelyezéséről, ellá...
tasáról. Szülőket gyerme...
keiknek minden egyes tan...
tárgyból való előmenetel...
ről az iskolában, valamint...
lakásán való viselkedéséről...
kéthetente, illetve havon...
ként körülményesen érte...
síti, reájuk feltétel. Be...
szereket a könyveket és tan...
szereket. A tanulók korre...
pálásáról gondoskodik.
Tanító-személyzetet (tanár...
nevelő, tanító, nevelőnő)...
ajánl, illetve elhelyez. Ta...
nácsot, felvilágosítást és...
utmutatást ad magánviz...
gálai ügyben. 28849

INGYEN
DRAGABB, MINT...
NALUNK RENDELT FÉNYKÉP
MAGYARASOK
RÖNK EGY ÉLETNAGYSÁG...
KÉPET 5 KORONÁÉRT...
DISZLES PASZPARTUVÁL...
55-68 CTK. HAGYÁSBAN...
CSOMAGOLVA SZÍNES
OLAJKÉP
ARA 10 KORONA...
KÉPVISELŐM MINDENÜTT...
FELVÉTELEM.
SZAVADSSÁG
MINDEN IRÁNYBAN...
RAFAEL FÉNYKÉPHATYÓ ÉS...
PÉSTÉSZETI MŰTEREM...
BUDAPEST, VI. OTTOKRÓK-UTCA 46...
KÖNYVTETVE AZ 1908 ÉVI PÁRISI...
NEMZETVÖZSI KIÁLLÍTÁSON...
DISZKOLÉVÉL: KERESZTTEL ÉS...
ARANY-ÉREMMELE.